

Holy Bible

Aionian **Edition**®

**Te Paipera Tapu
Maori Bible
Gospel Primer**

Table of Contents

Preface
Genesis 1-4
John 1-21
Revelation 1-4
66 Verses
Reader's Guide
Glossary
Maps
History
Destiny
Illustrations, Doré

Welcome to the *Gospel Primer*. Thank you for your interest in the *Holy Bible Aionian Edition*®, found at AionianBible.org. The Aionian Bible project invites you to reconsider popular Christian understanding. It may seem utterly ridiculous to suggest that the most well-known verse in the history of Christianity, John 3:16, was improperly translated. And it may seem preposterous to propose that a destiny of Heaven or Hell is not the complete picture. Yet have we or our forefathers ever carried ignorance and errors along for centuries in the past? We have. Even so, the Aionian Bible project does not abandon tradition or Christian heritage. We have much to learn from the belief and practice of godly men and women throughout all ages. And this booklet is a primer to the good news of Jesus Christ, the savior of all mankind.

Holy Bible Aionian Edition®
Te Paipera Tapu
Maori Bible
Gospel Primer

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2024
Source text: Bible4u.net
Source version: 11/21/2022
Source copyright: Public Domain
William Colenso, 1837

Formatted by Speedata Publisher 4.19.26 (Pro) on 10/14/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc
<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Preface

Māori at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition*® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

*Heoi peia ana e ia te tangata; a whakanohoia ana ki te taha ki te rawhiti o te kari o Erene tetahi
Kerupima, me tetahi hoari mura, he mea piupiu tonu ki tetahi taha, ki tetahi taha,
hei tiaki i te huarahi ki te rakau o te ora.*

Kenehi 3:24

Kenehi

1 He mea hanga na te atua i te timatanga te rangi me te whenua. **2** A kahore he ahua o te whenua, i takoto kau; he pouri ano a runga i te mata o te hohonu. Na ka whakapaho te Wairua o te Atua i runga i te kare o nga wai. **3** A ka ki te Atua, Kia marama: na ka marama. **4** A ka kite te Atua i te marama, he pai: a ka wehea e te Atua te marama i te pouri. **5** Na ka huaina e te Atua te marama ko te Awatea, a ko te pouri i huaina e ia ko te Po. A ko te ahiahi, ko te ata, he ra kotahi. **6** Na ka mea te Atua, Kia whai kikorangi a waenganui o nga wai, hei wehe i waenganui o nga wai. **7** Na ka hanga e te Atua te kikorangi, ka wehea e ia nga wai i raro o te kikorangi i nga wai o runga o te kikorangi: a ka oti. **8** Na ka huaina te kikorangi e te Atua ko te Rangi. A ko te ahiahi, ko te ata, he ra tuarua. **9** Na ka mea te Atua, Kia huihuia nga wai i raro i te rangi kia kotahi te wahi, a kia puta te tuawhenua: a ka oti. **10** Na ka huaina e te Atua te tuawhenua ko te Whenua; a ko te huihuinga o nga wai i huaina e ia ko nga Moana: a ka kite te Atua, he pai. **11** Na ka mea te Atua, Kia pihia ake te tarutaru i te whenua, te otaota whai purapura, me te rakau hua, ki runga ki te whenua, e hua ana ona hua, he mea rite tonu ki a ia, kei roto nei i a ia ona purapura: a ka oti. **12** Na ka whakaputaina e te whenua te tarutaru, te otaota hoki e hua ana ona hua he mea rite tonu ki a ia, me te rakau whai hua, kei roto nei i a ia ona purapura he mea rite tonu ki a ia: a ka kite te Atua, he pai. **13** A ko te ahiahi, ko te ata, he ra tuatoru. **14** Na ka mea te Atua, Kia whai mea whakamarama te kiko o te rangi, hei wehe i te awatea, i te po; hei tohu ano aua mea, hei taima, hei ra, hei tau: **15** Hei whakamarama aua mea i te kiko o te rangi, hei whakamarama i te whenua: a ka oti. **16** Na ka hanga e te Atua nga mea whakamarama nui e rua; ko te whakamarama nui hei tohutohu mo te awatea, ko te whakamarama tuaiti hei tohutohu mo te po: i hanga ano hoki e ia nga whetu. **17** A whakanohoia ana aua mea e te Atua ki te kiko o te rangi, hei whakamarama mo te whenua, **18** Hei tohutohu i te awatea, i te po, hei wehe hoki i te marama, i te pouri: a ka kite te Atua, he pai. **19** A ko te ahiahi, ko te ata, he ra tuawha. **20** Na ka mea te Atua, Kia ngahue ake i roto i nga wai te mea

ora e ngoki ana, kia rere ano hoki te manu i runga ake i te whenua i te mata o te kiko o te rangi. **21** Na ka hanga e te Atua nga tohoro nunui, me nga mea ora katoa, nga mea ngokingoki i ngahue ake nei i roto i nga wai, o ia ahua, o ia ahua, me nga manu whai parirau katoa, o ia ahau, o ia ahua: a ka kite te Atua, he pai. **22** Na ka manaaki te Atua i a ratou, ka mea, Kia hua koutou, kia tini, kia kapi hoki nga wai o nga moana i a koutou, kia tini ano hoki nga manu ki runga ki te whenua. **23** A ko te ahiahi, ko te ata, he ra tuarima. **24** Na ka mea te Atua, Kia whakaputaina e te whenua te mea ora o ia ahua, o ia ahua, te kararehe me te mea ngokingoki me te kirehe o te whenua o ia ahua, o ia ahua: a ka oti. **25** Na ka hanga e te Atua te kirehe o te whenua o ia ahua, o ia ahua, me te kararehe o ia ahua, o ia ahua, me nga mea ngokingoki katoa o te whenua o ia ahua, o ia ahua: a ka kite te Atua he pai. **26** Na ka mea te Atua, Kia hanga tatou i te tangata kia rite ki a tatou, hei to tatou ano te ahua: a kia waiho ko ratou hei rangatira mo nga ika o te moana, mo te manu o te rangi, mo nga kararehe hoki, mo te whenua katoa, mo nga mea ngokingoki katoa ano hoki e ngokingoki ana i runga i te whenua. **27** Na ka hanga e te Atua te tangata rite tonu ki a ia; i hanga ia e ia kia rite ki te Atua; i hanga raua he tane, he wahine. **28** Na ka manaakitia raua e te Atua, a ka mea te Atua ki a raua, Kia hua, kia tini, kia kapi hoki te whenua i a korua, kia mate hoki ona tara i a korua: ko korua hei rangatira mo te ika o te moana, mo te manu hoki o te rangi, mo nga mea ora katoa an o hoki e ngokingoki ana i runga i te whenua. **29** A ka mea te Atua, Na, kua oti te hoatu e ahau ki a korua nga otaota katoa e whai purapura ana i runga i te mata o te whenua katoa, me te rakau katoa, he hua rakau tona e whai purapura ana; hei kai ena ma korua: **30** A kua hoatu ano e ahau nga otaota matomato katoa hei kai ma nga kararehe katoa o te whenua, ma nga manu katoa o te rangi, ma nga mea katoa hoki e ngokingoki ana i runga i te whenua kei roto nei i a ratou he wairua ora: a ka oti. **31** A ka kite te Atua i nga mea katoa kua hanga nei e ia, na, pai whakaharahara. A ko te ahiahi, ko te ata, ko te ra tuaono.

2 Na ka oti te rangi me te whenua me o reira mano katoa. **2** A no te whitu o nga ra i oti ai i te Atua tana mahi i mahi ai; na ka okioki ia i te ra whitu i ana

mahi katoa i mahia e ia. 3 Na ka whakapaingia e te Atua te ra whitu, whakatapua ana hoki e ia: mona i okioki i taua ra i ana mahi katoa i oti i te Atua te hanga. 4 Ko nga whakatupuranga enei o te rangi, o te whenua, i te hanganga ai, i te ra i hanga ai e Ihowa, e te Atua, te whenua me te rangi. 5 Kahore ano hoki tetahi rakau riki o te parae i te whenua, kahore ano tetahi otaota o te parae kia pihi noa: kahore hoki a Ihowa, te Atua, i mea kia ua ki te whenua, a kahore rawa he tangata hei mahi i te oneone; 6 Engari i pupu ake he kohu i te whenua, na reira i whakamakuku te mata katoa o te oneone. 7 Na ka whakaahuatia te tangata e Ihowa, e te Atua, he puehu no te oneone, a whakahangia ana e ia ki roto ki ona pongaihu te manawa ora; a ka wairua ora te tangata. 8 Na ka whakatokia e Ihowa, e te Atua, tetahi kari ki te taha ki te rawhiti, ki Erene; a whakanohoia iho e ia ki reira te tangata i hanga e ia. 9 A i whakatupuria e Ihowa, e te Atua, i roto i te oneone nga rakau katoa he mea ahuaureka ki te titiro, he pai hoki hei kai; ko te rakau hoki o te ora ki waenganui o te kari, me te rakau o te matauranga ki te pai, ki te kino. 10 I rere mai ano he awa i Erene hei whakamakuku i te kari; a i reira ka manganga e wha nga tino awa. 11 Ko te ingoa o te tuatahi ko Pihona; ko ia tera e taiawhio ra i te whenua katoa o Hawira, he koura kei reira; 12 He pai hoki te koura o taua whenua: kei reira te teriuma me te kohatu onika. 13 Ko te ingoa o te rua o nga awa ko Kihona: ko ia tera e taiawhio ra i te whenua katoa o Etiopia. 14 Ko te ingoa o te toru o nga awa ko Hirekere; ko te mea tera e rere ra i mua o Ahiria. Ko Uparati te wha o nga awa. 15 Na ka tango a Ihowa, te Atua, i te tangata, a whakanohoia ana e ia ki te kari o Erene, hei ngaki, hei tiaki hoki reira. 16 Na ka ako a Ihowa, te Atua, ki te tangata, ka mea, E pai ana kia kai noa atu koe i nga hua o nga rakau katoa o te kari: 17 Ko te rakau ia o te matauranga ki te pai, ki te kino, kua e kainga tetahi o ona hua; ko te ra e kai ai koe i tetahi o ona hua, ka mate koe, mate rawa. 18 Na ka mea a Ihowa, te Atua, E kore e pai kia noho te tangata ko ia anake; me hanga e ahau tetahi hoa pai mona. 19 Na he mea whakaahua mai na Ihowa, na te Atua, i roto i te oneone nga kirehe katoa o te parae, me nga manu katoa o te rangi; a kawea mai ana e ia ki a Arama, kia kitea ai te ingoa e huaina e ia ki a ratou: a ko a Arama i hua ai ki nga mea ora kat oa, hei ingoa era mo ratou. 20 Na ka huaina e Arama he

ingoa mo nga kararehe katoa, mo nga manu o te rangi, mo nga kirehe katoa hoki o te parae; ko Arama ia kahore i kitea tetahi hoa pai mona. 21 Na ka mea a Ihowa, te Atua, kia parangia a Arama e te moe, a moe ana ia: na tangohia ana e ia tetahi o ona rara, a whakatutakina atu ana te kikokiko hei whakakapi mo reira; 22 Na ka hanga a Ihowa, te Atua, i te rara i tangohia mai ra e ia i roto i a Arama hei wahine, a kawea ana e ia ki a Arama. 23 A ka mea a Arama, Katahi ano ki tenei te wheua o roto o oku wheua, me te kikokiko o roto o oku kikokiko: me hua ia ko te Wahine, nona hoki i tangohia mai i roto i te Tangata. 24 No konei te tangata ka whakarere i tona papa me tona whaea, a ka piri ki tana wahine: a hei kikokiko kotahi raua. 25 A e tu tahanga ana raua tokorua, te tangata me tana wahine, kihai hoki i whakama.

3 Na ko te nakahi he mohio rawa i nga kirehe katoa o te parae i hanga nei e Ihowa, e te Atua. Na ko tana meatanga ki te wahine, Koia, i mea ano te Atua, Kaua e kainga e korua nga hua o tetahi rakau o te kari? 2 A ka mea te wahine ki te nakahi, E kai ano maua i nga hua o nga rakau o te kari: 3 Ko nga hua ia o te rakau i waenganui o te kari, kua mea mai te Atua, Kaua korua e kai i tetahi o ona hua, kua ano hoki e pa ki reira, kei mate korua. 4 Na ko te meatanga a te nakahi ki te wahine, E kore korua e mate rawa: 5 Erangi e mohio ana te Atua ko te ra e kai ai korua i tetahi o ona hua, katahi ka marama o korua kanohi, a ka rite korua ki te Atua, ka mohio ki te pai, ki te kino. 6 A, i te kitenga o te wahine he pai te rakau ra hei kai, he ahuaureka ki te titiro atu, he rakau hoki e minaminatia hei whakamohio, na ka tango ia i etahi o ona hua, ka kai, ka hoatu hoki ki tana tahu i tona taha; a kai ana ia. 7 Na ka marama o raua kanohi tahi, ka mohio raua kei te tu tahanga raua; na ka tuia e raua etahi rau piki, meatia ana hei rapaki mo raua. 8 A ka rongo raua i te reo o Ihowa, o te Atua, e haereere ana i te kari i te hauhautanga o te ra: a ka piri a Arama raua ko tana wahine i te aroaro o Ihowa, o te Atua, ki roto ki nga rakau o te kari. 9 Na ka karanga a Ihowa, te Atua, ki a Arama, ka mea ki a ia, Kei hea koe? 10 A ka mea ia, I rongo ahau ki tou reo i te kari, a wehi ana ahau, noku i tu tahanga; na piri ana ahau. 11 Na ka mea ia, Na wai i mea ki a koe e tu tahanga ana koe? Kua kainga ranei e koe etahi o nga hua o te rakau i kiia atu ra e ahau ki a koe,

Kaua ona hua e kainga? **12** Na ka mea te tangata ra, Na te wahine i homai nei e koe hei hoa moku, nana i homai etahi o nga hua o te rakau ki ahau, a kainga ana e ahau. **13** Na ka mea a Ihowa, te Atua, ki te wahine, He aha tenei kua meatia nei e koe? Ka mea te wahine, Na te nakahi ahau i maminga, a kai ana ahau. **14** Na ka mea a Ihowa, te Atua, ki te nakahi, Mo tenei mahi au nui atu te kanga mou i o nga kararehe katoa, i o nga kirehe katoa o te parae; ko tou kopu hei haere mou, ko te puehu hei kai mau i nga ra katoa e ora ai koe: **15** Ka whakatupuria hoki e ahau he pakanga ma korua ko te wahine, ma tou uri ratou ko tona uri; ka maru tou matenga i a ia, ka maru i a koe tona rekereke. **16** Ka mea ia ki te wahine, Ka whakanuia rawatia e ahau tou mamae, me tou haputanga; ka mamae koe ina whanau tamariki; ka hiahia koe ki to tahu, ko ia ano hoki hei rangatira mou. **17** A ka mea ia ki a Arama, Mo tou rongonga ki te reo o tau wahine, mo tau kainga hoki i te hua o te rakau i kiia atu e ahau ki a koe, i meatia atu ra, Kaua e kainga etahi o ona hua: ka oti te oneone te kanga mo tau mahi; ka kainga e koe ona hua i r unga i te mamae i nga ra katoa e ora ai koe; **18** He tataramoa ano hoki, he tumatakuru ana e whakatupu ake ai mau; a ka kai koe i te otaota o te parae; **19** Ma te werawera o tou mata e kai ai koe i te taro, a hoki noa koe ki te oneone; i tangohia mai nei hoki koe i reira: he puehu hoki koe, a ka hoki ano ki te puehu. **20** A i huaina e Arama te ingoa o tana wahine ko Iwi; no te mea ko te whaea ia o nga mea ora katoa. **21** Na ka hanga e Ihowa, e te atua, etahi kakahu hiako mo Arama raua ko tana wahine, a whakakakahuria ana raua. **22** Na ka mea a Ihowa, te Atua, Nana, kua rite nei te tangata ki tetahi o tatou, te mohio ki te pai, ki te kino: na kei totoro atu tona ringa aiane, kei tango i tetahi o nga hua o te rakau o te ora, kei kai, a ka ora tonu: **23** Koia i tonoa atu ai ia e Ihowa, e te Atua, i te kari o Erene hei ngaki i te oneone i tangohia mai nei ia i reira. **24** Heoi peia ana e ia te tangata; a whakanohioia ana ki te taha ki te rawhiti o te kari o Erene tetahi Kerupima, me tetahi hoari mura, he mea piupiu tonu ki tetahi taha, ki tetahi taha, hei tiaki i te huarahi ki te rakau o te ora.

4 Na ka mohio a Arama ki a Iwi, ki tana wahine; a ka hapu ia, a ka whanau a Kaina; na ka mea ia, Kua whakawhiwhia mai ahau e Ihowa ki tetahi

tangata. **2** Na ka whanau ano tona teina, a Apera. Na he kaiwhangai hipi a Apera, ko Kaina ia he kaingaki whenua. **3** A, i te mutunga o etahi rangi, ka kawea e Kaina etahi o nga hua o te whenua hei whakahere ki a Ihowa. **4** Me Apera hoki, i kawea e ia etahi o nga whanau matamua o tana kahui, o o ratou ngako hoki. A ka aro a Ihowa ki a Apera, ki tana whakahere: **5** Kihai ia i aro ki a Kaina, ki tana whakahere. A he nui rawa te riri o Kaina, a whakapoururu ana tona mata. **6** Na ka mea a Ihowa ki a Kaina, He aha koe i riri ai? a he aha i whakapoururu ai tou mata? **7** E kore ianei koe e kake, ki te mahi koe i te pai? ki te kahore koe e mahi i te pai, kei te kuwaha te hara e takoto ana. Na ko koe tana e hiahia ai, ko koe ia hei rangatira mona. **8** Na ka korero a Kaina kia Apera, ki tona teina: a, i a raua i te parae, ka whakatika a Kaina ki a Apera, ki tona teina, a patua iho. **9** Kātahi a Ihowa ka mea ki a Kaina, Kei hea a Apera, tou teina? Ka mea ia, Kahore ahau e mohio. Ko ahau ianei te kaitiaki o toku teina? **10** Na ka mea ia, He mahi aha tenei au? e tangi mai ana te reo o te toto o tou teina ki ahau i roto i te whenua. **11** Na ka kanga koe i runga i te whenua, i hamama nei tona waha hei rerenga atu mo te toto o tou teina i whakaheke nei e tou ringa; **12** Ka ngaki koe i te oneone, e kore e tukua tona kaha a muri ake nei ki a koe; ka waiho koe hei tangata haereere noa, hei manene i runga i te whenua. **13** Na ka mea a Kaina ki a Ihowa, He nui rawa te whiu mo toku kino, e kore e taea e ahau. **14** Titiro hoki, ka peia ahau e koe inaianei i te mata o te whenua; a ka ngaro i tou kanohi; ka waiho hoki ahau hei tangata haereere noa, hei manene i runga i te whenua; a tenei ake, ki te tutaki tetahi tangata ki ahau, na ka patua ahau e ia. **15** Na ka mea a Ihowa ki a ia, Na reira ki te patu tetahi i a Kaina, e whitu nga utu e rapua i a ia. Na ka homai e Ihowa he tohu ki a Kaina, kei patua ia e tetahi tangata ina tutaki ki a ia. **16** Na ka haere atu a Kaina i te aroaro o Ihowa, a noho ana i te whenua o Noro, i te taha ki te rawhiti o Erene. **17** Na ka mohio a Kaina ki tana wahine; a ka hapu ia, ka whanau a Enoka: na ka hanga ia i tetahi pa, a huaina iho te ingoa o te pa ko Enoka, ko te ingoa o tana tama. **18** A whanau ake ta Enoka tama ko Irara: na Irara ko Mehutaere: ta Mehutaere ko Metuhare: ta Metuhaere ko Rameka. **19** Na ka tangohia e Rameka etahi wahine tokorua mana: ko Araha te ingoa o tetahi, ko Tira to tetahi. **20** Na ka

whanau ta Araha tama ko Iapara: ko ia te matua o te hunga noho teneti, ratou ko nga tangata whangai kararehe. 21 A ko te ingoa o tona teina ko Iupara: ko ia te matua o nga mea rahurahu ki te hapa, ki te okana. 22 Me Tira ano hoki, whanau ake tana ko Tuparakaina, he kaihanganga ia i nga mea tapahi katoa i te mea parahi, i te mea rino: a ko Naama te tuahine o Tuparakaina. 23 Na ka mea a Rameka ki ana wahine; e Araha raua ko Tira, Whakarongo mai ki toku reo; e nga wahine a Rameka, kia whai taringa mai ki taku kupu: kua patua hoki he tangata e ahau moku i motu, he taitamariki hoki moku i maru: 24 Na mo Kaina e whitu nga utu, ina, kia whitu tekau ma whitu mo Rameka. 25 A i mohio ano a Arama ki tana wahine; ka whanau tana tama, a huaina iho tona ingoa ko Heta; i mea hoki ia, Ka rite mai nei i te Atua tetahi atu uri moku hei whakakapi mo Apera i patua nei e Kaina. 26 Me Heta ano hoki, i whanau tana tama; a huaina ana tona ingoa ko Enoha: no reira i timata ai te tangata te karanga ki te ingoa o Ihowa.

*Na ka mea a Ihu, E Pa, houhia te rongo ki a ratou: kahore hoki ratou e mohio
ki ta ratou e mea nei. A wehewehea ana ona kakahu e ratou he mea maka ki te rota.
Ruka 23:34*

Hoani

1 I te timatanga te Kupu, i te Atua te Kupu, ko te Atua ano te Kupu. **2** I te Atua ano tenei Kupu i te timatanga. **3** Nana nga mea katoa i hanga; kahore hoki tetahi mea i kore te hanga e ia o nga mea i hanga. **4** I a ia te ora; ko te ora te marama mo nga tangata. **5** I roto i te pouri te marama e whiti ana; heoi kihai i mau i te pouri. **6** I tona mai he tangata e te Atua, ko Hoani tona ingoa. **7** I haere mai ia hei kaiwhakaatu, hei whakaatu mo te marama, kia meinga ai e ia nga tangata katoa kia whakapono. **8** Ehara ia i te marama, engari i haere mai hei kaiwhakaatu mo te marama. **9** Ko te marama pono tera, ara ko te marama e marama ai nga tangata katoa e haere mai ana ki te ao. **10** I te ao ia, i hanga ano e ia te ao, a kihai te ao i mohio ki a ia. **11** I haere mai ia ki ona, a kihai ona i manako ki a ia. **12** Tena ko te hunga i manako ki a ia i tukua e ia ki a ratou nga tikanga e meinga ai ratou hei tamariki ma te Atua, ara ki te hunga e whakapono ana ki tona ingoa: **13** Ki te hunga ehara nei i te toto, ehara i ta te kikokiko i pai ai, ehara i ta te tangata i pai ai, engari na te Atua i whanau ai. **14** I whakakikokikoa te Kupu, a noho ana i a matou, i kite ano matou i tona kororia he kororia e rite ana ki to te Tama kotahi a te Matua, ki tonu i te aroha noa, i te pono. **15** I korerotia ia e Hoani; i karanga tera, i mea, Ko ia tenei i korerotia ra e ahau, Ko ia e haere mai ana i muri i ahau e meinga ana ki mua i ahau: no mua hoki ia i ahau. **16** Kua riro hoki i a tatou katoa tetahi wahi o tona raneatanga, te aroha noa hono iho ki te aroha noa. **17** Na Mohi hoki i homai te ture; ko te aroha noa me te pono i ahau mai i a Ihu Karaiti. **18** Kahore ano he tangata i kite noa i te Atua; ko te Tama kotahi, kei te uma nei o te Matua, nana ia i whakapuaki. **19** Na ko te korero tenei a Hoani, i te tononga mai a nga Hurai i Hiruharama i nga tohunga nui ratou ko nga Riwaiti hei ui ki a ia, Ko wai koe? **20** Na ka whakina e ia, kihai i whakahahore, i whaki hoki, Ehara ahau i a te Karaiti. **21** A ka ui ratou ki a ia, Tena, pehea? Ko Iraia koe? Ka mea ia, Kahore. Ko te poropiti oti koe? Ka whakahokia e ia, Kahore. **22** Na ka mea ratou ki a ia, Ko wai koia koe? Hei kupu whakahoki ma matou ki te hunga i tona mai ai matou. E pehea ano koe ki a koe? **23** Ka mea ia, he reo ahau no tetahi e

karanga ana i te koraha, Whakatikaia te huarahi o te Ariki; he pera me ta Ihaia poropiti i mea ai. **24** No nga Parihi hoki te hunga i tona mai ra. **25** Na ka ui ratou ki a ia, ka mea ki a ia, He aha oti koe i iriiri ai, ki te mea ehara koe i a te Karaiti, ehara i a Iraia, ehara i te poropiti? **26** Na ka whakahoki a Hoani ki a ratou, ka mea, He iriiri taku ki te wai: otiia tena te tu na i waenganui i a koutou tetahi kahore e mohiotia e koutou: **27** Ko ia tenei e haere mai ana i muri i ahau kahore hoki ahau e tau hei wewete i te here o tona hu. **28** I meatia enei mea ki Petapara, kia tawahi atu o Horano, ki te wahi e iriiri ana a Hoani. **29** I te aonga ake ka kite ia i a Ihu e haere ana mai ki a ia, ka mea, na, te Reme a te Atua, hei waha atu i te hara o te ao! **30** Ko ia tenei i korero ai ahau, Kei te haere mai i muri i ahau tetahi tangata kua meinga ki mua i ahau; no mua hoki ia i ahau. **31** A kahore ahau i matau ki a ia; heoi hei whakakite i a ia ki a Iharaira, i haere mai ai ahau me taku iriiri ki te wai. **32** Na ka whakaatu a Hoani, ka mea, I kite ahau i te Wairua e heke iho ana i te rangi, ano he kukupa, a noho ana i runga i a ia. **33** A kahore ahau i matau ki a ia: engari i ki mai ki ahau te kaitono mai i ahau ki te iriiri ki te wai, Ko te tangata e kite ai koe i te Wairua e heke iho ana, e noho ana ki runga ki a ia, ko ia tena te kaiiriiri ki te Wairua Tapu. **34** A kua kite ahau, kua whakaatu nei hoki, ko te Tama tenei a te Atua. **35** I te aonga ake i te tu ano a Hoani me ana akonga tokorua; **36** Na ka titiro ia ki a Ihu e haere ana, ka mea, na, te Reme a te Atua! **37** A ka rongo nga akonga tokorua ki a ia e korero ana, a aru ana raua i a Ihu. **38** A ka tahuri a Ihu, ka kite i a raua e aru ana, ka mea ia ki a raua, E rapu ana korua i te aha? Na ko ta raua meatanga ki a ia, E Rapi, ko te tikanga tenei ina whakamaorititia, E te Kaiwhaako, kei hea tou kainga? **39** Ka mea ia ki a raua, haere mai kia kite. Haere ana raua, a ka kite i tona wahi i noho ai, a noho ana i a ia i taua ra: ko te tekau hoki ia o nga haora. **40** Ko Anaru, teina o Haimona Pita tetahi o taua tokorua i rongo nei ki a Hoani e korero ana, a aru ana i a ia. **41** Ko ia kua kite wawe i tona tuakana ake, i a Haimona, ka mea ki a ia, Kua kitea e maua te Mihaia, ko te tikanga tenei ina whakamaorititia, ko te Karaiti. **42** Na ka arahina mai ia e ia ki a Ihu. A ka titiro a Ihu ki a ia, ka mea, Ko Haimona koe, ko te tama a Hona: me hua koe ko Kipa: tona whakamaoritanga ko Pita, ara ko Kohatu. **43** I te aonga ake ka mea a Ihu kia haere ki Kariri, a

ka kite i a Piripi: a ka mea a Ihu ki a ia, E aru i ahau. 44 Na ko Piripi no Petahaira, no te pa o Anaru raua ko Pita. 45 Ka kite a Piripi i a Natanahira, ka mea ki a ia, Kua kitea e matou a ia, mona nei te tuhituhi a Mohi i roto i te ture, ta nga poropiti hoki, a Ihu o Nahareta te tama a Hohepa. 46 Na ka mea a Natanahira ki a ia, E puta koia tetahi mea pai i Nahareta? ka mea a Piripi ki a ia, haere mai kia kite. 47 Ka kite a Ihu i a Natanahira e haere ana mai ki a ia, ka puaki tana kupu mona, Na he tino tangata no Iharaira, kahore ona tinihanga. 48 Ka mea a Natanahira ki a ia, No hea koe i matau ai ki ahau? Ka whakahoki a Ihu ki a ia, ka mea, I te mea kiano koe i karangatia e Piripi, i a koe ano i raro i te piki, i kite ahau i a koe. 49 Na ka whakahoki a Natanahira, ka mea ki a ia, E Rapi, ko te Tama koe a te Atua, ko te Kingi koe o Iharaira. 50 Na ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ia, No taku meatanga ki a koe, I kite ahau i a koe i raro i te piki, i whakapono ai koe? rahi atu i enei nga mea e kitea e koe. 51 I mea ano ia ki a ia, He pono, he pono tenei kupu aku ki a koutou, Tera koutou e kite i te rangi e tuwhera ana, i nga anahera a te Atua e piki ake ana, e heke iho ana ki te Tama a te tangata.

2 Na i te toru o nga ra he marena i Kana o Kariri; a reira te whaea o Ihu: 2 I karangatia ano a Ihu ratou ko ana akonga ki te marena. 3 A, i te paunga o te waina, ka mea te whaea o Ihu ki a ia, Kahore a ratou waina. 4 Ka mea a Ihu ki a ia, E tai, he aha taku ki a koe? kahore ano kia taea noatia toku haora. 5 Ka mea tona whaea ki nga kaimahi, Ko tana e mea ai ki a koutou, meatia. 6 Na i reira etahi ipu kohatu e ono e tu ana, he tikanga na nga Hurai mo te horoi, e rua, e toru nga mehua o tetahi, o tetahi, ina ki. 7 Ka mea a Ihu ki a ratou, Whakakiiia nga ipu ki te wai. A whakakiiia ana e ratou, purena noa. 8 Na ka mea ia ki a ratou, Tena, utuhia, kawea atu ki te rangatira o te hakari. A kawea ana e ratou. 9 A, no ka whakamatau te rangatira o te hakari i te wai i whakawainatia, a kihai i mohio no hea ranei; ko nga pononga ia i utuhia ai te wai i mohio; ka karanga te rangatira o te hakari ki te tane marena hou, 10 Ka mea ki a ia, E whakatakotoria ana e nga tangata katoa te waina pai i te timatanga; a ka roa te inumanga, mo reira te waina he iti iho nei te pai: ko koe ia, kua tohu i te waina pai mo naiane. 11 I meatia tenei timatanga merekara e Ihu ki Kana o Kariri, i whakakitea e ia tona kororia; a

whakapono ana ana akonga ki a ia. 12 Muri iho i tenei ka haere iho ia ki Kaperenauma, a ia, tona whaea, ona teina, me ana akonga: a kihai i maha nga ra i noho ai ratou ki reira. 13 Na kua tata te kapenga o nga Hurai, a ka haere a Ihu ki Hiruharama: 14 Na rokohanga atu e ia i roto i te temepara e noho ana nga kaihoko kau, hipi, kukupa, me nga kaiwhakawhitihiti moni. 15 A, ka hanga e ia he whiu ki nga aho nonohi, ka whiua katoatia e ia ki waho i te temepara, nga hipi, me nga kau; ringihia ana hoki te moni a nga kaiwhakawhitihiti moni, turakina ake nga tepu; 16 I mea ano ia ki nga kaihoko kukupa, Tangohia atu enei i konei; aua te whare o toku Matua e meinga hei whare hokohoko. 17 A ka mahara ana akonga ki te mea i tuhituhia, Ka pau ahau i te aroha ki tou whare. 18 Na ka whakahoki nga Hurai, ka mea ki a ia, he aha te tohu e whakakitea ana e koe ki a matou, ina koe ka mea nei i enei mea? 19 Na ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ratou, Wawahia tenei whare tapu, a kia toru nga ra ka ara ano i ahau. 20 Ano ra ko nga Hurai, E wha tekau ma ono nga tau i hanga ai tenei whare tapu, e oti ranei te hanga e koe i nga ra e toru? 21 Otira ko te whare tapu o tona tinana tana i korero ai. 22 Na reira, i tona aranga ake i te hunga mate, ka mahara ana akonga ki tana korerotanga i tenei; a whakapono ana ratou ki te karaipiture, ki te kupu hoki i korerotia e Ihu. 23 Na, i a ia i Hiruharama, i te kapenga, i te hakari, he tokomaha i whakapono ki tona ingoa, i to ratou kitenga i ana merekara i meatia e ia. 24 Otira kihai a Ihu i tuku atu i a ia ki a ratou, i mohio hoki ia ki nga tangata katoa. 25 A kahore ana meatanga kia whakaaturia te tangata e tetahi: i matau hoki ia ki te mea i roto i te tangata.

3 Na he tangata tera no nga Parihi, ko Nikorima tona ingoa, he rangatira no nga Hurai: 2 Ka haere mai tenei ki a Ihu i te po, ka mea ki a ia, E Rapi, e matau ana matou i haere mai koe i te Atua hei kaiwhakaako, ina hoki e kore tetahi tangata e ahei te mea i enei merekara e meatia nei e koe, ki te kahore te Atua i a ia. 3 Ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ia, he pono, he pono, taku e mea nei ki a koe, Ki te kahore te tangata e whanau hou, e kore ia e ahei te kite i te rangatiratanga o te Atua. 4 Ka mea a Nikorima ki a ia, Me pehea ka whanau ai te tangata i tona koroheketanga? e taea ranei te tuarua o nga haerenga ki roto ki te kopu o tona whaea, whanau mai

ai? 5 Ka whakahokia e Ihu, He pono, he pono taku e mea nei ki a koe, Ki te kahore te tangata e whanau i te wai, i te Wairua hoki, e kore ia e ahei te tomo ki te rangatiratanga o te Atua. 6 Ko ta te kikokiko e whanau ai he kikokiko; ko ta te Wairua e whanau ai he wairua. 7 Aua ra e miharo ki taku i mea nei ki a koe, he mea tuturu tenei kia whanau hou koutou. 8 E pupuhi ana te hau ki tana wahi e pai ai, ka rongo hoki koe ki tona haruru, otia e kore e mohiotia e koe te wahi i puta mai ai, e tae atu ai ranei: ko te ritenga tenei ki te hunga katoa ka whanau i te Wairua. 9 Ka whakahoki a Nikorima, ka mea ki a ia, Me pehea ka taea ai enei mea? 10 Ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ia, Ko koe te Kaiwhakaako o Iharaira, a kahore i matau ki enei mea? 11 He pono, he pono taku e mea nei ki a koe, E korerotia ana e matou ta matou i matau ai, e whakaaturia ana ta matou i kite ai; heoi, e kore koutou e tango ki ta matou whakaaturanga. 12 Ki te mea kua korerotia e ahau ki a koutou nga mea o te whenua, a kahore koutou e whakapono, me pehea ka whakapono ai ki te korerotia e ahau ki a koutou nga mea o te rangi? 13 Kahore hoki he tangata i kake noa ki te rangi, ko ia anake i heke iho i te rangi, ara ko te Tama a te tangata, e noho mai nei i te rangi. 14 Ka rite hoki ki ta Mohi whakairinga i te nakahi i te koraha, kua takoto te tikanga kia pera te whakairinga o te Tama a te tangata. 15 Kia kahore ai e ngaro te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ai ki te ora tonu. (aiōnios g166) 16 Koia ano te aroha o te Atua ki te ao, homai ana e ia tana Tama kotahi, kia kahore ai e ngaro te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ai ki te ora tonu. (aiōnios g166) 17 Kihai hoki te Atua i tono mai i tana Tama ki te ao ki te whakahe i te ao; engari kia ora ai te ao i a ia. 18 Ko ia e whakapono ana ki a ia, e kore e tau te he ki a ia: tena ko ia e kore e whakapono, kua whakahengia noatia ake, mona kihai i whakapono ki te ingoa o te Tama kotahi a te Atua. 19 Ko te whakahenga hoki tenei, no te mea kua tae mai nei te marama ki te ao, a nui atu to nga tangata aroha ki te pouri i to ratou ki te marama, he kino hoki no a ratou mahi. 20 E kino ana hoki ki te marama nga kaimahi katoa i te kino, e kore ano hoki e haere mai ki te marama, kei whakakitea a ratou mahi. 21 Tena ko te kaimahi i te pono, e haere mai ana ki te marama, kia kitea ai ana mahi, he mea mahi i roto i te Atua. 22 A no muri i enei mea ka haere a Ihu, ratou ko ana akonga, ki

te whenua o Huria; a noho tahi ana ratou ki reira, me tana iriiri ano. 23 Na i te iriiri ano hoki a Hoani ki Enona, ki tetahi wahi e tata ana ki Harema, no te mea he nui te wai o reira: a ka haere mai ratou, ka iriiri. 24 Kahore ano hoki a Hoani i panga ki te whare herehere. 25 Na ka ara he totohe a nga akonga a Hoani ki tetahi Hurai mo te purenga. 26 A ka haere ratou ki a Hoani, ka mea ki a ia, E Rapi, ko te tangata i tawahi na korua o Horano, ko tau i whakaatu mai na, nana, kei te iriiri ia, e haere ana hoki te katoa ki a ia. 27 Ka whakahoki a Hoani, ka mea, E kore tetahi mea e riro i te tangata, ki te kore e homai ki a ia i te rangi. 28 Ko koutou hei kaiwhakaae ki ahau, ki taku meatanga, Ehara ahau i a te Karaiti, engari i tonoa mai ahau i mua i a ia. 29 Ko te tangata i te wahine marena hou, ko ia te tane marena hou: na ko te hoa o te tane marena hou, e tu ana, e rongo ana ki a ia, ka hari pu ki te reo o te tane marena hou: na reira i tutuki ai tenei hari oku. 30 Ko te tikanga tenei, ko ia kia nui haere, ko ahau kia iti haere. 31 Ko ia e haere mai ana i runga, kei runga ake ia i te katoa: ko te whenua no te whenua ia, no te whenua ano ana korero: ko ia e haere mai ana i te rangi, kei runga ake ia i te katoa. 32 A ko tana i kite ai, i rongo ai, ko ia tana e whakaatu ai: kahore hoki tetahi tangata e tango atu ki tana whakaaturanga. 33 Ki te manako tetahi ki tana whakaaturanga, kua piri tana tohu ki te pono o ta te Atua. 34 Ko ta te Atua i tono mai ai, e korero ana ia i nga kupu a te Atua: kahore hoki te Wairua e homai e te Atua i runga i te mehua. 35 E aroha ana te Matua ki te Tama, kua hoatu ano nga mea katoa ki tona ringa. 36 Ko ia e whakapono ana ki te Tama, he ora tonu tona: ko ia e kore e whakapono ki te Tama, e kore e kite i te ora; engari ka mau tonu te riri a te Atua ki a ia. (aiōnios g166)

4 A, no ka mohio te Ariki, kua rongo nga Parihi, ko nga akonga a Ihu i mea ai, i iriiri ai, he tokomaha atu i a Hoani, 2 He ahakoa ra ehara i a Ihu nana i iriiri, na ana akonga ia, 3 Ka mahue a Huria i a ia, a hoki ana ano ki Kariri. 4 Na, ko te ara mona i tika na Hamaria. 5 A ka haere ia ki tetahi pa o Hamaria, ko Haika te ingoa, e patata ana ki te wahi i hoatu e Hakopa ki tana tama, ki a Hohepa. 6 Kei reira hoki te puna a Hakopa. Na kua ngenge a Ihu i te haerenga, heoi noho ana ia ki te taha o te puna: a meake ko te ono o nga haora. 7 Ka haere mai tetahi wahine o

Hamaria ki te utu wai: ka mea a Ihu ki a ia, Homai he wai moku. 8 Kua riro hoki ana akonga ki te pa, ki te hoko kai. 9 Na ko te meatanga a te wahine o Hamaria ki a ia, he aha koe, he Hurai na koe, ka tono mai ai i te wai i ahau, he wahine nei ahau no Hamaria? kahore hoki e tata ana nga Hurai ki nga Hamarai. 10 Ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ia, Me i matau koe ki ta te Atua e homai ai, ki tenei hoki e mea nei ki a koe, Homai he wai moku; penei kua tono koe ki a ia, a kua hoatu e ia te wai ora ki a koe. 11 Ka mea te wahine ki a ia, E kara, kahore au mea hei utu wai, he hohonu ano te puna: no hea tena wai ora au? 12 He nui oti koe i to matou matua, i a Hakopa, i homai ai te puna ki a matou, inu ana ia i konei, ratou ko ana tamariki, me ana kararehe? 13 Ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ia, E mate ano i te wai te tangata e inu ana i tenei wai: 14 Tena ko te tangata e inu ana i te wai e hoatu e ahau ki a ia, e kore ia e mate i te wai a ake ake; engari te wai e hoatu e ahau ki a ia, hei puna wai tena i roto i a ia e pupu ake ana, a te ora tonu ra ano. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Ka mea te wahine ki a ia, E kara, homai ki ahau tenei wai, kei mate ahau i te wai, kei haere mai hoki ki konei rawa utu ai 16 Ka mea a Ihu ki a ia, Tikina, karangatia to tahu, ka hoki mai ai. 17 Ka whakahoki te wahine, ka mea, Kahore aku tahu. Ka mea a Ihu ki a ia, He korero tika tau, Kahore aku tahu: 18 Ina hoki kua tokorima au tahu; ko ia i a koe nei ehara i te tahu nau: he pono tenei korero au. 19 Ka mea te wahine ki a ia, E kara, e kite ana ahau he poropiti koe. 20 I karakia o matou matua i runga i tenei maunga; a e mea ana koutou, Ko Hiruharama te wahi e tika ai te karakia. 21 Ka mea a Ihu ki a ia, E tai, whakapono ki ahau, meake puta te wa, e kore ai koutou e karakia ki te Matua i runga i tenei maunga, e kore ano i Hiruharama. 22 Kahore koutou e mohio ki ta koutou e karakia nei: e matau ana matou ki ta matou e karakia nei; no nga Hurai nei hoki te ora. 23 Otira meake puta te wa, a tenei ano, e karakia ai nga kaikarakia pono ki te Matua i runga i te wairua, i te pono: e rapu ana hoki te Matua ki te pera hei karakia ki a ia. 24 He Wairua te Atua: me karakia hoki nga kaikarakia ki a ia i runga i te wairua, i te pono. 25 Ka mea te wahine ki a ia, E matau ana ahau kei te haere mai te Mihaia, e kiia nei ko te Karaiti, ka tae mai ia, mana nga mea katoa e korero ki a tatou. 26 Ka mea a Ihu ki a ia, Ko ahau ano ia e korero nei ki a koe. 27 Na ka puta i reira ana akonga, ka miharo

ki tana korerotanga ki te wahine: heoi kihai tetahi i mea, He aha tau e rapu? he aha koe ka korero ai ki a ia? 28 Na ka whakarerea e te wahine tana ipu, a haere ana ki te pa, ka mea ki nga tangata, 29 Haere mai, kia kite i te tangata i korerotia mai ai ki ahau nga mea katoa i mea ai ahau: ehara ranei tenei i a te Karaiti? 30 Ka puta ratou ki waho o te pa, a ka ahau mai ki a ia. 31 I taua takiwa ano ka tohe nga akonga ki a ia, ka mea, E te Kaiwhakaako, e kai ra. 32 Otira ka mea ia ki a ratou, he kai ano taku hei kai maku, kahore koutou e matau. 33 Na ka mea nga akonga tetahi ki tetahi, I kawea mai ranei e tetahi he kai mana? 34 Ka mea a Ihu ki a ratou, Ko taku kai tenei, ko te mea i ta toku kaitono e pai ai, kia whakaotia hoki tana mahi. 35 E kore ianei koutou e mea, Kia wha atu nga marama, a ka taea te kotinga? Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, Kia ara ake o koutou kanohi, titiro ki nga mara; kua ma noa ake: ko te kotinga tenei. 36 Ka whiwhi te kaikokoti ki te utu, ka kohia ano hoki e ia nga hua mo te ora tonu: kia hari tahi ai te kairui raua ko te kaikokoti. (aiōnios g166) 37 Na konei hoki i pono ai taua ki, E rui ana tetahi, e kokoti ana tetahi. 38 I tonoa koutou e ahau ki te kokoti i te mea kihai i mahia e koutou: he tangata ke nana i mahi, a kua uru koutou ki a ratou mahi. 39 A he tokomaha nga Hamari o taua pa i whakapono ki a ia, mo te ki a te wahine i mea ra, I korerotia mai e ia ki ahau nga mea katoa i mea ai ahau. 40 A, no ka tae nga Hamari ki a ia, ka mea kia noho ia ki a ratou: a e rua nga ra i noho ai ia ki reira. 41 Na hira noa ake nga tangata i whakapono, he mea hoki na tana kupu; 42 I mea ano ki te wahine, Ehara i te mea na tau kupu i whakapono ai matou inaianei: kua rongo nei hoki matou ake, a ka matau, ko te Karaiti pu tenei, ko te Kaiwhakaora o te ao. 43 Ka pahure aua ra e rua, ka turia atu e ia i reira, a haere ana ki Kariri. 44 Ko Ihu tonu hoki nana te ki, Kahore he honore o te poropiti i tona kainga ake. 45 Heoi, i tona taenga ki Kariri, ka whakamanuhiritia ia e nga tangata o Kariri, i kite hoki ratou i nga mea katoa i meatia e ia ki Hiruharama i te hakari: i haere hoki ratou ki te hakari. 46 A ka tae ano a Ihu ki Kana o Kariri, ki te wahi i meatia ai e ia te wai hei waina. Na ko tetahi tangata a te kingi, kei Kaperenauma tana tama e mate ana. 47 A, no ka rongo ia kua tae mai a Ihu i Huria ki Kariri, ka haere ki a ia, ka inoi ki a ia kia haere ia ki te whakaora i tana tama; meake hoki marere. 48 Na ko te meatanga a

lhu ki a ia, Ki te kahore koutou e kite i nga tohu, i nga merekara, e kore rawa koutou e whakapono. 49 Ka mea te tangata a te kingi ki a ia, E te Ariki, haere iho i te mea kahore ano kia mate noa taku tamaiti. 50 Ka mea a lhu ki a ia, Haere; kua ora tau tama. Na whakapono ana te tangata ki te kupu i korerotia e lhu ki a ia, a haere ana. 51 A, i a ia e haere ana, ka tutaki ana pononga ki a ia, ka korero, Kua ora tau tamaiti. 52 Na ka ui ia ki a ratou ki te haora i matutu ake ai ia. Ka mea ratou ki a ia, Nonanahi, no te whitu o nga haora, i mutu ai tona ka. 53 Na ka mohio te papa, ko te tino haora ia i mea ai a lhu ki a ia, Kua ora tau tama: a whakapono ana ia, ratou ko tona whare katoa. 54 Ko te rua ano tenei o nga merekara i meatia e lhu, i muri i tona haerenga i Huria ki Kariri.

5 Muri iho i enei mea he hakari ta nga Hurai; a haere ana a lhu ki Hiruharama. 2 Na kei Hiruharama tetahi wai kaukauranga kei te tatau hipi, tona ingoa Hiperu ko Petehera; e rima ona whakamahau. 3 Na kei roto i enei e takoto ana tona tini o nga turoro, o nga matapo, o nga kopa, o nga memenge, e tatari ana ki te pokarekarenga o te wai. 4 Heke iho ai hoki tetahi anahera i te wa i rite ai ki te kaukauranga, whakapokarekare ai i te wai: a ko ia kua tae wawe i muri iho o te pokarekarenga o te wai i ora i tona mate, ahakoa he aha, he aha. 5 Na kei reira tetahi tangata, e toru tekau ma waru nga tau e mate ana. 6 No te kitenga o lhu i a ia e takoto ana, ka matau kua roa ke te wa ona e mate ana, ka mea ki a ia, E pai ana ranei koe ki whakaorangia? 7 Ka whakahokia e taua turoro ki a ia, E te Ariki, kahore aku tangata hei tuku i ahau ki te kaukauranga, ina whakapokarekarea te wai: heoi i ahau e haere ana, ka heke iho tetahi i mua i ahau. 8 Ka mea a lhu ki a ia, Whakatika, tangohia ake tou moenga, haere. 9 A ora tonu ake taua tangata, a tangohia ake ana e ia tona moenga, haere ana. Ko te hapatu ano taua ra. 10 Na ka mea nga Hurai ki taua tangata i whakaorangia ra, Ko te hapatu tenei: e kore e tika kia mauria e koe tou moenga. 11 Ka whakahokia e ia ki a ratou, Ko te tangata i whakaorangia ai ahau, nana i mea ki ahau, Tangohia ake tou moenga, haere. 12 Na ka ui ratou ki a ia, Ko wai tena tangata i mea na ki a koe, Tangohia ake tou moenga, haere? 13 Otira kihai taua tangata i whakaorangia ra i mohio ko wai ia: i pahemo atu hoki a lhu, he tokomaha hoki nga tangata i taua wahi.

14 Muri iho i enei mea ka kite a lhu i a ia i roto i te temepara, ka mea ki a ia, Na, ka oti nei koe te whakaora: kati te hara kei kino rawa iho te mea e pa ki a koe. 15 Haere ana taua tangata, korero ana ki nga Hurai, na lhu ia i whakaora. 16 Koia nga Hurai i whai ai ki te tukino i a lhu, mona i mea i enei mea i te hapatu. 17 Na ka whakahokia e lhu ki a ratou, E mahi ana toku Matua a taea noatia tenei ra; e mahi ana ano ahau. 18 Koia nga Hurai i tino whai rawa ai kia patua ia, ehara hoki i te mea ko tana takahi anake i te hapatu, engari mona i mea ko te Atua tona Matua ake, i mea he rite ia ki te Atua te nui. 19 Na ka whakahokia a lhu, ka mea ki a ratou, he pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, E kore e taea e te Tama te mea tetahi mea e ia anake, engari nga mea e kite ai ia e meatia ana e te Matua: ko tana hoki e mea ai, e meatia ana hoki e a hoki e mea ai, e tama! 20 E aroha ano hoki te Matua ki te Tama, e whakakitea ana hoki ki a ia e nga mea katoa e mea ai ia: he nui atu i enei nga mahi e whakakitea e ia ki a ia, kia miharo ai koutou. 21 Ko ta te Matua hoki, he whakaara, he whakaora i nga tupapaku; ka pera ano te Tama, ka whakaora i ana e pai ai. 22 E kore hoki te Matua e whakawa i tetahi, engari kua tukua e ia nga whakawa katoa ki te Tama: 23 Kia rite ai te whakahonore a nga tangata katoa i te Tama ki ta ratou whakahonore i te Matua. Ki te kahore tetahi e whakahonore i te Tama, e whakahahore ana ia i te honore mo te Matua nana nei ia i tonu mai. 24 He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ko te tangata e rongu ana ki taku korero, e whakapono ana hoki ki toku kaitono mai, he ora tonu tona; e kore ano ia e riro ki te whakawa, engari kua whiti i te mate ki te ora. (aiōnios g166) 25 He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Meake puta te wa, a tenei ano inaianei, e rongu ai nga tupapaku i te reo o ta te Atua Tama; a ko te hunga e rongu ana ka ora. 26 Ta te mea he ora to te Matua kei roto i a ia; waihoki kua homai e ia ki te Tama, kia whai ora i roto i a ia; 27 A kua homai ano ki a ia he tikanga mo te whakawa, no te mea ko ia te Tama a te tangata. 28 Kua e miharo ki tenei: no te mea meake puta te wa, e rongu ai i tona reo nga tangata katoa i roto i nga urupa, 29 A ka puta; ko nga kaimahi i te pai ki te aranga o te ora; ko nga kaimahi i te kino ki te aranga o te whakawa. 30 E kore e ahei i ahau te mea tetahi mea e ahau anake: rite tonu taku whakawa ki taku e rongu ai: he tika hoki taku

whakawa; kahore hoki ahau e rapu i taku i pai ai, engari i ta toku kaitono i pai ai. **31** Mehemea ko ahau hei whakaatu i aku aha, i aku aha, ehara taku i te whakaatu pono. **32** Tera atu ano tetahi kaiwhakaatu moku; e mohio ana ano ahau he whakaatu pono tana e whakaatu nei moku. **33** I tono tangata koutou ki a Hoani, a i whakaaturia e ia te pono. **34** Kahore ahau e manako ki ta te tangata whakaatu: engari e korerotia ana e ahau enei mea kia ora ai koutou. **35** He rama ka tera, he rama marama tonu: he wa ano i pai ai koutou kia hari ki tona marama. **36** Otiia he kaiwhakaatu ano toku, nui atu i a Hoani: ko nga mahi hoki i homai e te Matua kia whakaotia e ahau, ko aua mahi e mahia nei e ahau, hei whakaatu moku, i tonoa mai ahau e te Matua. **37** Na, ko te Matua nana nei ahau i tonoa mai, kua oti ahau te whakaatu e ia. Kahore ano koutou i rongonoa i tona reo, kahore ano i kite i tona ahua. **38** Kahore ano hoki i mau tana kupu i roto i a koutou; ina kahore ano koutou i whakapono ki tenei i tonoa mai nei e ia. **39** Whakatakina ai e koutou nga tikanga o nga karaipiture; e mea ana hoki koutou kei reira te ora tonu mo koutou: ko enei hei kaiwhakaatu moku. (aiōnios g166) **40** Heoi kahore koutou e pai kia haere mai ki ahau, kia whiwhi ai ki te ora. **41** He kororia tangata, kahore ahau e manako atu. **42** Na kua matau ahau ki a koutou, kahore te aroha o te Atua i roto i a koutou. **43** Kua tae mai nei ahau i runga i te ingoa o toku Matua, a kahore koutou e manako mai ki ahau; ki te haere mai tetahi i runga i tona ake ingoa, ka manako koutou ki a ia. **44** Me pehea koutou ka whakapono ai, ka riro nei i a koutou te kororia e puta ana i a koutou ano, a kahore e rapu i te kororia e puta ana i te Atua kotahi? **45** Kei mea koutou e korerotia to koutou he e ahau ki te Matua: tera te kaikorero mo to koutou he, ko Mohi, ko ta koutou e tumanako nei. **46** Me i whakapono hoki koutou ki a Mohi, kua whakapono ano ki ahau: ko tana hoki i tuhituhi ai he mea moku. **47** Otira ki te kahore koutou e whakapono ki ana i tuhituhi ai, me pehea ka whakapono ai ki aku korero?

6 Muri iho i enei mea ka whiti atu a Ihu i te moana o Kariri, ara i te moana o Taipiria. **2** A he rahi te hui i aru i a ia, i kite hoki ratou i ana merekara i mea ai ia ki nga turoro. **3** Na ka haere a Ihu ki runga i te maunga, a noho ana i reira ratou ko ana akonga. **4** Kua tata hoki te kapenga, te hakari a nga Hurai. **5** A,

no te marangatanga ake o nga kanohi o Ihu, ka kite i te rahi o te hui e haere mai ana ki a ia; ka mea ia ki a Piripi, Ko hea tatou hoko ai i etahi taro, kia kai ai enei? **6** I penei ai tana ki hei whakamatau mona; i mohio hoki ia ki tana e mea ai. **7** Ka mea a Piripi ki a ia, E kore e ranei ma ratou nga taro o nga pene e rua rau, kia whiwhi ai tenei, tenei o ratou i tetahi wahi iti. **8** Ka mea tetahi o ana akonga ki a ia, a Anaru, teina o Haimona Pita, **9** He tamaiti tenei, e rima ana taro pare, e rua ika nonohi; heoi hei aha enei ma tenei ope nui? **10** Na ka mea a Ihu, Meinga nga tangata kia noho. He nui hoki te tarutaru i taua wahi. Na noho ana nga tane ki raro, te tokomaha me te mea e rima mano. **11** Na ka mau a Ihu ki nga taro; a ka mutu te whakawhetai, ka tuwha atu ki te hunga e mohoro ra; me nga ika ano, ta ratou i pai ai. **12** A, no ka makona ratou, ka mea ia ki ana akonga, Kohikohia nga toenga o nga whatiwhatinga, kei maumauria tetahi wahi. **13** Na kohikohia ana e ratou, a whakakiiia ana nga kete tekau ma rua ki nga whatiwhatinga o nga taro pare e rima, ki nga toenga a nga tangata i kai ra. **14** A, i te kitenga o aua tangata i te merekara i meatia e Ihu, ka i ratou, Ko ia ano tenei, ko te poropiti e haere mai ana ki te ao. **15** Na ka mahara a Ihu, meake ratou haere mai ki te tango i a ia, ki te whakakingi i a ia, na maunu ana ano ia ki te maunga, ko ia anake. **16** A, no ka ahiahi, ka haere ana akonga ki te moana. **17** Na ka eke ratou ki te kaupuke, ka whakawhiti ki tawahi o te moana, ki Kaperenauma. A kua pouri noa ake, kahore ano a Ihu kia tae noa mai ki a ratou. **18** Na ko te turanga o te moana, he nui hoki no te puhanga o te hau. **19** Na, i to ratou hoenga atu, e rua tekau ma rima, e toru tekau ranei paronga, ka kite i a Ihu e haere maori ana i runga i te moana, e whakatata ana ki te kaupuke; na ka matakau ratou. **20** Na ka mea ia ki a ratou, Ko ahau tenei, aua e wehi. **21** Na ka mea ratou kia eke ia ki te kaupuke: a kihai i aha kua u te kaupuke ki te wahi i hoe ai ratou. **22** I te aonga ake, ka mahara te mano e tu ana ki tera taha o te moana, kahore he poti ke atu o reira, ko tera anake i eke ai ana akonga, kihai hoki a Ihu i eke tahi ratou ko ana akonga ki te poti, engari ko ana akonga anake i haere; **23** He poti ke ra ia i u mai i Taipiria ki pahaki atu o te wahi i kai ai ratou i te taro i ta te Ariki whakawhetainga: **24** A, i te kitenga o te mano kahore a Ihu i reira, kahore ano hoki ana akonga, ka eke hoki ratou ki nga kaupuke, ka rere ki Kaperenauma

ki te rapu i a Ihu. 25 A, no to ratou kitenga i a ia i tawahi o te moana, ka mea ki a ia, E Rapi, nonahea koe i tae mai ai ki konei? 26 Ka whakahoki a Ihu ki a ratou ka mea, He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ehara i te mea he kitenga no koutou i nga merekara i rapu ai koutou i ahau, engari no te mea i kai koutou i nga taro, a ka makona. 27 Aua e mahia te kai memeha, engari te kai e mau tonu ana a te ora tonu ra ano, ko ta te Tama hoki a te tangata e hoatu ai ki a koutou: kua oti hoki ia te whai tohu e te Atua, e te Matua. (aiōnios g166) 28 Na ka mea ratou ki a ia, Me aha matou e mahi ai i nga mahi a te Atua? 29 Ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ratou, Ko ta te Atua mahi tenei, kia whakapono koutou ki tana i tono mai ai. 30 Na ka mea ratou ki a ia, Ko tehea tohu te meatia ana e koe kia kite ai matou, kia whakapono ai ki a koe? tena koa tau mahi? 31 I kai o tatou matua i te mana i te koraha; ko te mea hoki tena i tuhihia, i homai e ia he taro i te rangi hei kai ma ratou. 32 Na ko te meatanga a Ihu ki a ratou, he pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ehara i a Mohi nana i hoatu tena taro ki a koutou i te rangi; engari tenei te hoatu nei e toku Matua ki a koutou te taro pono o te rangi. 33 Ko te taro hoki a te Atua ko ia e heke iho ana i te rangi, e homai ana i te ora ki te ao. 34 Na ka mea ratou ki a ia, E te Ariki, homai tenei taro ki a matou i nga wa katoa. 35 Ka mea a Ihu ki a ratou, Ko ahau te taro o te ora: ki te haere mai tetahi ki ahau, e kore rawa ia e hiakai; ki te whakapono hoki tetahi ki ahau, e kore rawa ia e matewai. 36 Otira i mea ano ahau ki a koutou, Kua kite koutou i ahau, a kahore i whakapono. 37 Ko a te Matua e homai ai ki ahau ka haere katoa mai ki ahau; a ki te haere mai tetahi ki ahau, e kore rawa e panga e ahau ki waho. 38 I heke iho hoki ahau i te rangi, ehara i te mea hei mahi i taku i pai ai, engari i ta toku kaitono mai i pai ai. 39 Ko ta te Matua i pai ai, nana nei ahau i tono mai, koia tenei, kia kaua e ngaro i ahau tetahi wahi o nga mea katoa i homai e ia ki ahau; engari kia whakaarahia ake e ahau a te ra whakamutunga. 40 Ko ta toku Matua hoki tenei i pai ai, ko te tangata e kite ana i te Tama, e whakapono ana ano ki a ia, kia whiwhi ia ki te ora tonu; maku ano ia e whakaara ake a te ra whakamutunga. (aiōnios g166) 41 Na ka korero komuhumu nga Hurai ki a ia, mona i mea, Ko ahau te taro i heke iho i te rangi. 42 Ka mea ratou, Ehara oti tenei i a Ihu, tama a Hohepa, e mohio nei tatou ki tona papa raua ko tona whaea? ha! he pehea tana e ki nei, I heke iho ahau i te rangi? 43 Na ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ratou, Kati te komuhumu i roto i a koutou. 44 Kahore he tangata e ahei te haere mai ki ahau, ki te kahore ia e kumea mai e te Matua, nana nei ahau i tono mai: e maku ano ia e whakaara ake a te ra whakamutunga. 45 Kua oti te tuhihi i roto i nga poropiti, A ka whakaakona ratou katoa e te Atua. Na, ko te tangata kua rongo ki te Matua, kua akona hoki, ka haere mai ki ahau. 46 Ehara i te mea kua kite tetahi i te Matua; ko ia anake i puta mai i te Atua, ko ia kua kite i te Matua. 47 He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ki te whakapono tetahi, he ora tonu tona. (aiōnios g166) 48 Ko ahau te taro o te ora. 49 I kai ra o koutou matua i te mana i te koraha, a i mate ratou. 50 Ko te taro tenei e heke iho ana i te rangi, kia kai ai te tangata i a ia, a kia kaua e mate. 51 Ko ahau te taro ora i heke iho i te rangi; ki te kai tetahi i tenei taro, e ora tonu ia: ae ra, ko te taro e hoatu e ahau ko oku kikokiko, e hoatu e ahau hei oranga mo te ao (aiōn g165) 52 Na ka totohe nga Hurai tetahi ki tetahi, ka mea, Me pehea e homai ai e tenei tangata ona kikokiko kia kainga e tatou? 53 Na, ko te meatanga a Ihu ki a ratou, he pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ki te kahore koutou e kai i nga kikokiko o te Tama a te tangata, e inu i ona toto, kahore he ora i roto i a koutou ake. 54 Ko ia e kai ana i oku kikokiko, e inu ana i oku toto, he ora tonu tona; a maku ia e whakaara ake a te ra whakamutunga. (aiōnios g166) 55 He kai pono hoki oku kikokiko, he mea pono oku toto hei inumanga. 56 Ko ia e kai ana i oku kikokiko, e inu ana i oku toto, e noho ana i roto i ahau, me ahau hoki i roto i a ia. 57 Na te Matua ora hoki ahau i tono mai, no te Matua ano toku ora: waihoki ki te kai tetahi i ahau, kei ahau he ora mona. 58 Ko te taro tenei i heke iho i te rangi: e kore e pera i ta o koutou matua i kai ra, a mate ana; ki te kai tetahi i tenei taro, e ora tonu ia. (aiōn g165) 59 I korerotia enei mea e ia i roto i te whare karakia, i a ia e whakaako ana i Kaperenauma. 60 Na he tokomaha ana akonga i te rongonga, i mea, he kupu pakeke tenei; ko wai e ahei te whakarongo atu? 61 Ka mohio ia a Ihu i roto i a ia, e komuhumu ana ana akonga ki tenei, ka mea ia ki a ratou, E he ana koutou ki tenei? 62 Ka pehea ra ki te kite koutou i te Tama a te tangata e kake atu ana ki te wahi i noho ai ia i mua? 63 Ko te wairua te whakaora ana; kahore a te kikokiko wahi:

ko nga kupu e korero nei ahau ki a koutou he wairua, he ora. **64** Tenei ano ia etahi o koutou kahore o ratou whakapono. I matau hoki a Ihu no te timatanga ki nga mea kahore o ratou whakapono, ki te tangata ano e tukua ai ia. **65** A ka mea ia, Na konei ahau i mea ai ki a koutou, Kahore he tangata e ahei te haere mai ki ahau, ki te kahore e hoatu ki a ia e toku Matua. **66** I taua wa he tokomaha ana akonga i hoki ki muri, a mutu ake ta ratou haere tahi me ia. **67** Na ka mea a Ihu ki te tekau ma rua, E mea ana ano ranei koutou kia haere? **68** Na ka whakahokia e Haimona Pita ki a ia, E te Ariki, me haere matou ki a wai? kei a koe nga kupu o te ora tonu. (aiōnios g166) **69** Kua whakapono matou, kua matau, ko te Karaiti koe, ko te Tama a te Atua ora. **70** Ka whakahokia e Ihu ki a ratou, he teka ianei kotahi tekau ma rua koutou i whiriwhiria e ahau, he rewera ano tetahi o koutou? **71** Ko Hura Ikariote tama a Haimona tana i korero ai: ko te tanga hoki ia meake nei tuku i a ia; ko tetahi hoki ia o te tekau ma rua.

7 I muri i enei mea ka haereere a Ihu i Kariri: kahore hoki ia i pai ki te haereere i Huria, e rapu ana hoki nga Hurai kia whakamatea ia. **2** Na kua tata te hakari a nga Hurai, te hakari whare wharau. **3** Na ka mea ona teina ki a ia, Haere atu i konei, anga atu ki Huria, kia kite ai hoki au akonga i au mahi e mahi nei koe. **4** E kore hoki tetahi tangata e mea huna i tetahi mea, ki te whai ia kia ara tona ingoa. Ki te mea koe i enei mea, kia kite te ao i a koe. **5** Ko ona teina tonu hoki kihai i whakapono ki a ia. **6** Na ka mea a Ihu ki a ratou, Kahore ano kia taea noatia toku taima: ko to koutou taima ia kei nga wa katoa. **7** E kore e ahei kia kino te ao ki a koutou; engari ka kino ki ahau, no te mea e whakaaturia ana e ahau te kino o ana mahi. **8** Haere koutou ki tenei hakari: e kore ahau e haere wawe ki tenei hakari; kahore hoki toku taima kia ata rite noa. **9** A ka mutu tenei korero ana ki a ratou, ka noho tonu ia ki Kariri. **10** A, no ka riro ona teina ki te hakari, ka haere ano hoki ia, ehara i te mea whakakite nui, engari i tu a huna. **11** Heoi i rapu nga Hurai i a ia i te hakari, i mea, Kei hea ia? **12** He nui hoki te korero komuhumu mona i roto i te mano: ko etahi i mea, He tangata pai ia: ko etahi i mea, Kahore, engari e whakapohehe ana ia i te iwi. **13** Heoi kihai i rahi te korero a tetahi tangata mona, he wehi ki nga Hurai. **14** Na, i waenganui o te hakari, ka haere a Ihu

ki roto ki te temepara whakaako ai. **15** A ka miharo nga Hurai, ka mea, na te aha i hua ai te mohio o tenei tangata, ehara nei hoki ia i te mea whakaako? **16** Ka whakahoki a Ihu ki a ratou, ka mea, Ehara i te mea naku ake taku e whakaako nei, engari na toku kaitono mai. **17** Ki te pai tetahi tangata ki te mea i tana e pai ai, e matau ia ki te whakaakoranga, na te Atua ranei, he korero naku ake ranei. **18** Ko te tangata nana ake tana korero, e whai ana ia i tona ake kororia: tena ki te whai tetahi i te kororia o tona kaitono, e pono ana ia, a kahore ona he. **19** He teka ianei na Mohi te ture i hoatu ki a koutou, a kahore e whakaritea te ture e tetahi o koutou? He aha koutou ka whai nei kia whakamatea ahau? **20** Na ka whakahoki te mano ka mea, He rewera tou: ko wai te whai ana kia whakamatea koe? **21** Ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ratou, Kotahi aku mahi i mahi ai, a e miharotia ana e koutou katoa. **22** I homai e Mohi te kotinga ki a koutou; ehara ano ia i te mea na Mohi ake, engari na nga tupuna; e kokoti ana hoki koutou i te tangata i te hapati. **23** Ki te kotia te tangata i te hapati, kei takahia te ture a Mohi; e riri ana oti koutou ki ahau, moku i whakaora rawa i te tangata i te hapati? **24** Kaua e waiho te whakawa i runga i ta te kanohi, engari kia tika ta koutou whakawa. **25** Me i reira ka mea etahi o nga tangata o Hiruharama, Ehara oti tenei i a ia e whaia nei e ratou kia whakamatea? **26** Na, maia tonu tana korero, a kahore a ratou kupu ki a ia. E tino matau ana ranei nga rangatira, ko te Karaiti pu tenei? **27** Otiia e matau ana tatou ki te wahi i puta mai ai tenei: tena ka tae mai a te Karaiti, kahore he tangata e matau ki te wahi e puta mai ai ia. **28** Na ka karanga a Ihu i te temepara i a ia e whakaako ana, ka mea, E matau ana koutou ki ahau, e matau ana ano ki te wahi i haere mai ai ahau: ehara i ahau ake taku haere mai; engari e pono ana te kaitono mai i ahau; kahore nei koutou i matau ki a ia. **29** E matau ana ahau ki a ia; i puta mai hoki ahau i a ia, nana ano ahau i tonu mai. **30** A i whai ratou kia hopukia ia: otiia kihai i pa te ringa o tetahi ki a ia, kahore hoki tona haora i taka noa. **31** A he tokomaha o te mano i whakapono ki a ia, i mea, ka tae mai a te Karaiti, tera ranei e maha atu ana merekara e mea ai i a tenei e mea nei? **32** I rongo nga Parihi i te mano e korerorero ana i enei mea mona; na ka tonoa mai e nga Parihi ratou ko nga tohunga nui he katipa ki te hopu i a ia. **33** Na ka mea a Ihu ki a ratou, He iti noa ake te wahi

e noho ai ahau ki a koutou, katahi ahau ka haere ki toku kaitono mai. 34 Tera koutou e rapu i ahau, heoi e kore koutou e kite: e kore hoki koutou e ahei te haere ake ki te wahi e noho ai ahau. 35 Na ka mea nga Hurai ki a ratou ano, E haere oti te tangata nei ki hea, e kore ai e kitea e tatou? e haere oti ia ki nga manene i roto i nga Kariki, ako ai i nga Kariki? 36 He ki aha tenei e ki nei ia, Tera koutou e rapu i ahau, a e kore e kite: e kore hoki koutou e ahei te haere ake ki te wahi e noho ai ahau? 37 I te ra whakamutunga, i te ra nui o te hakari, ka tu a Ihu, ka karanga, ka mea, Ki te matewai tetahi, haere mai ia ki ahau, kia inu. 38 Ki te whakapono tetahi ki ahau, ka rite ki ta te karaipiture, ka rere mai nga wai ora i roto i tona kopu. 39 I korerotia tenei e ia mo te Wairua, meake nei riro i te hunga e whakapono ana ki a ia; kahore ano hoki te Wairua Tapu kia homai noa; no te mea kiano a Ihu i whakakororiatia noatia. 40 Ko etahi o te mano i to ratou rongonga i tenei kupu, i mea, he pono ko te Poropiti tenei. 41 Ka mea etahi, Ko te Karaiti tenei. Ko etahi i mea, E puta mai ranei a te Karaiti i Kariri? 42 Kahore koia te karaipiture i mea, E puta mai a te Karaiti i te uri o Rawiri, i Peterehema, i te kainga i noho ai a Rawiri? 43 Na ka waiho ia hei take wehewehenga ma te mano. 44 Ko etahi o ratou i mea kia hopukia ia: otira kihai i pa nga ringa o tetahi ki a ia. 45 Na ko te taenga atu o nga katipa ki nga tohunga nui ratou ko nga Parihi; ka mea atu enei ki a ratou, he aha ia te kawea mai ai e koutou. 46 Ka whakahokia e nga katipa, Kahore rawa he tangata i rite ana korero ki a tenei. 47 Na ka whakahokia ta ratou e nga Parihi, Kua tinihangatia ano hoki koutou? 48 Kua whakapono koia tetahi o nga rangatira, o nga Parihi ranei ki a ia? 49 Ko tenei hunga ia e kore nei e matau ki te ture, ka oti ratou te kanga. 50 Ka mea a Nikorima ki a ratou, tera i haere mai ra ki a ia i mua, ko ia hoki tetahi o ratou, 51 Ka whakahengia ranei te tangata e to tatou ture, i te mea kahore ano i whakarongo noa ki a ia, i matau hoki ki tana mahi? 52 Na ka whakahoki ratou, ka mea ki a ia, Ko koe hoki tetahi no Kariri? Tena rapua, ka kite koe, kahore kia ara noa tetahi poropiti i Kariri. 53 Na hoki ana ratou ki tona whare, ki tona whare.

8 Ko Ihu i haere ki Maunga Oriwa. 2 A i te atatu ka hoki ano ia ki te temepara, a tae katoa ana te iwi ki a ia; na ka noho ia, ka whakaako i a ratou. 3

Katahi ka arahina mai ki a ia e nga karaipi ratou ko nga Parihi tetahi wahine i hopukia e puremu ana; a whakaturia ana ki waenganui. 4 Ka mea ratou ki a ia, E te Kaiwhakaako, i hopukia putia te wahine nei e puremu ana. 5 I whakahau a Mohi ki a matou i roto i te ture, kia akina nga penei ki te kohatu: tena koa tau ki? 6 I penei ai ratou he whakamatautau mona, kia whai take ai ratou e whakapangia ai he he ki a ia. Ka piko a Ihu, a tuhituhi ana tona ringa ki te whenua. 7 A ka tohe tonu ratou ki te ui ki a ia, ka whakatika ake ia, ka mea ki a ratou, Ko te tangata o koutou kahore ona hara, mana te kohatu matamua e aki ki a ia. 8 Na ka piko ano ia, ka tuhituhi ki te whenua. 9 A, i to ratou rongonga, ka haere takitahi atu ki waho, na nga kaumatua i timata, a poto noa o muri rawa: a ko Ihu anake i mahue, me te wahine e tu ana i waenganui. 10 A, ko te marangatanga ake o Ihu, ka mea ki a ia, E tai, kei hea ratou? kahore he tangata i whakatatau he ki a koe? 11 Ano ra ko tera, Kahore, e te Ariki. Ka mea a Ihu ki a ia, Kahore ano hoki ahau e whakatau i te he ki a koe: haere, kati te hara. 12 I ki atu ano a Ihu ki a ratou, i mea, Ko ahau te whakamarama o te ao: ki te aru tetahi i ahau, e kore ia e haere i te pouri, engari ka whiwhi ki te marama o te ora. 13 Na ka mea nga Parihi ki a ia, Ko koe ano tou kaiwhakaatu; ehara tau i te whakaatu pono. 14 Ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ratou, Ahakoa ko ahau ano toku kaiwhakaatu, he pono taku whakaatu: no te mea e matau ana ahau ki te wahi i haere mai ai ahau, ki te wahi hoki e haere atu nei ahau; ko koutou ia kahore e matau ki te wahi i haere ma i ai ahau, ki te wahi ano e haere atu nei ahau. 15 Na te kikokiko ta koutou tikanga whakawa; e kore ahau e whakawa i tetahi. 16 A ki te whakawa ahau, he tika taku whakawa; ehara hoki i te mea ko ahau anake, engari ko maua ko te Matua nana nei ahau i tono mai. 17 Ae, kua oti ano te tuhituhi i roto i to koutou ture, He pono te whakaatu a nga tangata tokorua. 18 Ko ahau tenei hei kaiwhakaatu moku ano, hei kaiwhakaatu ano moku te Matua, nana nei ahau i tono mai. 19 Na ka mea ratou ki a ia, Kei hea tou Matua? Ka whakahokia e Ihu, Kahore koutou e matau ki ahau, kahore ano ki toku Matua: me i matau koutou ki ahau, kua matau ano ki toku Matua. 20 I korerotia enei kupu e Ihu i te whare takotoranga taonga, i a ia e whakaako ana i roto i te temepara: a kahore tetahi i hopu i a ia; kiano hoki tona haora i taka noa. 21 Me i reira ka ki atu ano a Ihu ki a ratou, E haere atu

ana ahau, a tera koutou e rapu i ahau, e mate ano hoki i roto i to koutou hara: e kore koutou e ahei te haere ake ki te wahi e haere ai ahau. 22 Na ka mea nga Hurai, E whakamate oti ia i a ia ano? ina ia ka mea, E kore koutou e ahei te haere ake ki te wahi e haere ai ahau. 23 Ano ra ko ia ki a ratou, Na raro nei koutou; no runga ahau: no tenei ao koutou; ehara ahau i tenei ao. 24 Koia ahau i mea ai ki a koutou, E mate koutou i roto i o koutou hara: ki te kore hoki koutou e whakapono ko ahau ia, e mate koutou i roto i o koutou hara. 25 Katahi ratou ka mea ki a ia, Ko wai koe? Na ka mea a Ihu ki a ratou, Ko taku ano i korero ai ki a koutou i te timatanga. 26 He maha aku mea e korero ai, e whakawa ai mo koutou: otira e pono ana toku kaitono mai; e korerotia ana hoki e ahau ki te ao nga mea i rongo ai ahau ki a ia. 27 Kihai ratou i matau ko te Matua tana i korero ai ki a ratou. 28 Katahi a Ihu ka mea ki a ratou, Kia oti te Tama a te tangata te whakairi e koutou, ko reira koutou matau ai ko ahau ia, a e kore e meatia tetahi mea e ahau ake; engari ko a toku Matua i whakaako mai ai ki ahau, ko enei aku e korero nei. 29 Kei ahau nei ano toku kaitono mai: kihai ahau i waiho e te Matua ko ahau anake; no te mea e mahi tonu ana ahau i nga mea e paingia ana e ia. 30 Na i a ia e korero ana i enei mea, he tokomaha i whakapono ki a ia. 31 Me i reira ka mea a Ihu ki nga Hurai i whakapono ki a ia, Ki te mau tonu koutou ki taku kupu, he tino akonga koutou naku; 32 A e matau koutou ki te pono, ma te pono ano koutou ka rangatira ai. 33 Ka whakahokia e ratou ki a ia, He whanau matou na Aperahama, kahore matou i waiho noa hei pononga ma tetahi tangata: he aha tau e mea, ka rangatira koutou? 34 Ka whakahokia e Ihu ki a ratou, He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, He pononga na te hara nga kaimahi katoa i te hara. 35 E kore te pononga e noho tonu i te whare: ko te Tama ia e noho tonu ana. (aiōn g165) 36 Na i te mea ka whakarangatiratia koutou e te Tama, he tino rangatira koutou. 37 E matau ana ano ahau, he whanau koutou na Aperahama; heoi e whai ana koutou kia whakamatea ahau, he kore hoki no taku kupu e mau i roto i a koutou. 38 E korerotia ana e ahau taku i kite ai ki toku Matua: e mahia ana e koutou ta koutou i kite ai ki to koutou matua. 39 Ka whakahoki ratou, ka mea ki a ia, Ko Aperahama to matou matua, Ka mea a Ihu ki a ratou, Me he tamariki koutou na Aperahama, kua mahia e koutou nga mahi

a Aperahama. 40 Tena ko tenei e whai ana koutou kia whakamatea ahau, te tangata nana i korero te pono ki a koutou, taku hoki i rongo ai ki te Atua: kihai a Aperahama i pena. 41 E mahi ana koutou i nga mahi a to koutou matua. Katahi ratou ka mea ki a ia, Kihai matou i whanau poriro; kotahi to matou Matua, ko te Atua. 42 Ka mea ano a Ihu ki a ratou, Mehemea ko te Atua to koutou Matua, kua aroha koutou ki ahau: i haere mai hoki ahau i te Atua, a kua tae mai nei; kihai hoki ahau i haere noa mai, engari nana ahau i tonu mai. 43 He aha ra koutou te matau ai ki taku korero? no te mea e kore koutou e ahei te whakarongo ki taku kupu. 44 Na to koutou matua koutou, na te rewera, e pai ana hoki kia mea i ta to koutou matua i hiahia ai. He kaikohuru ia no te timatanga, kihai hoki tu i roto i te pono, no te mea kahore he pono i roto i a ia. Ki te korero teka ia, e korero ana i ana: he korero teka hoki ia, ko te matua o te teka. 45 I taku korerotanga i te pono, kahore koutou e whakapono ki ahau. 46 Ko wai o koutou hei whakaatu he hara toku? Ki te pono taku korero, he aha koutou te whakapono ai ki ahau? 47 E whakarongo ana te tangata a te Atua ki nga korero a te Atua: koia koutou te whakarongo ai, no te mea ehara koutou i te Atua. 48 Na ka whakahoki nga Hurai, ka mea ki a ia, Kahore koia i tika ta matou i mea ra, No hamaria koe, a he rewera tou? 49 Ka whakahokia e Ihu, Kahore oku rewera; engari e whakahonore ana ahau i toku Matua, ko koutou ia te whakakahore ana i te honore moku. 50 Kahore aku whai i te kororia moku: tera ano te kaiwhai, te kaiwhakatikatika. 51 He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ki te pupuri tetahi i taku kupu, e kore rawa ia e kite i te mate. (aiōn g165) 52 Ka mea nga Hurai ki a ia, Katahi matou ka mohio he rewera tou. Kua mate a Aperahama ratou ko nga poropiti, a e mea ana koe, Ki te pupuri tetahi i taku kupu, e kore rawa ia e pangia e te mate. (aiōn g165) 53 He nui oti koe i to matou matua, i a Aperahama kua mate nei? kua mate ano nga poropiti: ki tau ko wai koe? 54 Ka whakahokia e Ihu, Ki te whakahonore ahau i ahau ano, he honore noa toku: ko toku Matua hei whakahonore i ahau; ko ta koutou e mea nei ko ia to koutou Atua: 55 Heoi kahore koutou i matau ki a ia; ko ahau ia e matau ana ki a ia: a ki te mea ahua, Kahore ahau e matau ki a ia, he tangata teka ahau, he pena me koutou: otira e matau ana ahau ki a ia, e pupuri ana i tana kupu. 56 I hari to koutou matua, a

Aperahama, mona ka kite i toku ra: i kite ia, a koa ake. 57 Katahi ka mea nga Hurai ki a ia, Kahore noa i rima tekau noa ou tau, a kua kite koe i a Aperahama? 58 Ka mea a Ihu ki a ratou, He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Kahore noa ano a Aperahama, ko ahau tenei. 59 Na ka mau ratou ki etahi kohatu hei epa ki a ia: heoi huna ana a Ihu i a ia, puta ana i roto i te temepara.

9 Na, i a Ihu e haere ana, ka kite ia i tetahi tangata i matapo, no tona whanautanga mai ano. 2 Na ka ui ana akonga ki a ia, ka mea, E te Kaiwhakaako, ko wai i hara, ko tenei, ko ona matua ranei, i whanau matapo ai ia? 3 Ka whakahokia e Ihu, Ehara i te mea ko tenei kua hara, ko ona matua ranei: engari kia ai ai ia hei whakakitenga mo nga mahi a te Atua. 4 Me mahi e tatou nga mahi a toku kaitono mai i te mea e ao ana: meake ko te po e kore ai e taea he mahi e tetahi tangata. 5 I ahau i te ao nei, ko ahau te marama o te ao. 6 Ka mutu enei korero ana, ka tuwha ia ki te whenua, a pokepokea ana tetahi paru ki te huware, pania atu ana te paru ki nga kanohi o te matapo, 7 Na ka mea ki a ia, haere ki te horoi ki te kaukauranga i Hiroama, ko Tono te whakamaoritanga. Na haere ana ia, horoi ana, a hoki titiro ana mai. 8 Na ka mea nga tangata e noho tata ana, ratou ko nga tangata i kite i tona matapotanga i mua, Ehara ianei tenei i taua tangata i noho ra, i tonu mea ra mana? 9 Ka mea etahi, Ko ia tenei: ko etahi i mea, Kahore, engari rite tonu ki a ia te ahua. Ka mea ia, Ko ahau ra ia. 10 Katahi ratou ka mea ki a ia, Na te aha ra i kite ai ou kanohi? 11 Ka whakahoki ia ka mea, Na te tangata, e huaina nei ko Ihu, i pokepoke he paru, pania ana e ia ki oku kanohi, ka mea mai ki ahau, Haere ki Hiroama horoi ai: na, ko toku haerenga atu, ko taku horoinga, kite ana ahau. 12 Na ka mea ratou ki a ia, Kei hea ia? Ka mea ia, E kore ahau e mohio. 13 Ka kawea atu ki nga parihi taua tangata i matapo i mua ra. 14 Na no te hapati i pokepokea ai e Ihu te paru, i meinga ai ona kanohi kia kite. 15 Na ka ui ano nga Parihi ki a ia, ki te pehea i kite ai ia. Ka mea ia ki a ratou, I pania e ia he paru ki oku kanohi, na horoi ana ahau, kite ana. 16 Na ka mea etahi o nga Parihi, Ehara tenei i te tangata na te Atua, ina mea etahi, Ma te aha e taea ai enei merekara e te tangata hara? Na ka wehewehea ratou. 17 Ka mea ano ratou ki te matapo, E pehea ana koe ki a ia, ki tana meatanga

i ou kanohi kia kite? Ka mea ia, He poropiti ia. 18 Heoi kahore nga Hurai i whakapono i matapo taua tangata, kua meinga ano kia kite, karangatia noatia e ratou nga matua ona i meinga nei kia kite, 19 A ka ui ratou ki a raua, ka mea, Ko ta korua tama tenei, e mea nei korua i whanau matapo mai? na te aha ra ia i titiro ai inaianei? 20 Ka whakahoki ona matua ki a ratou, ka mea, E mohio ana maua, ko ta maua tama tenei, i whanau matapo mai ano: 21 Ko te mea ia i kite ai ia inaianei, kahore i mohiotia e maua; kahore hoki maua e mohio na wai i mea ona kanohi kia kite: he kaumatua ia; ui atu ki a ia: mana ia e korero. 22 I penei ona matua, no te mea i matakau raua i nga Hurai: kua takoto noa ake hoki ta nga Hurai tikanga, na ki te whakaae tetahi, ko te Karaiti ia, me pei ki waho o te whare karakia. 23 Koia ona matua i mea ai, he kaumatua ia; ui atu ki a ia. 24 Na ka karanga tuarua ratou ki te tangata i matapo i mua ra, ka mea ki a ia, Hoatu he kororia ki te Atua; e matau ana matou he tangata hara tenei. 25 Na ka whakahoki ia, ka mea, Kahore ahau e matau he tangata hara ranei ia: kotahi ano taku e matau nei, he matapo ahau i mua, a ina kua kite. 26 Ka mea ano ratou ki a ia, I aha ia ki a koe? I peheatia ou kanohi i meinga ai e ia kia kite? 27 Ka whakahokia e ia ki a ratou, Kua korerotia ano e ahau ki a koutou ina tonu nei, a kihai koutou i whakarongo: he aha koutou i hiahia ai kia rongono? E mea ana oti koutou kia meinga hei akonga mana? 28 Na whakahi ana ratou ki a ia, ka mea, Ko tana akonga koe; ko matou ia he akonga na Mohi. 29 E matau ana matou i korero te Atua ki a Mohi: ko tenei tangata ia kahore matou e matau ki tona wahi i haere mai ai. 30 Na ka whakahoki taua tangata, ka mea ki a ratou, Ha! he mea whakamiharo ra tenei, kahore koutou i matau ki tona wahi i haere mai ai, otira kua meinga e ia oku kanohi kia kite. 31 E matau ana ra tatou, e kore te Atua e whakarongo ki nga tangata hara: tena ki te mea he tangata karakia tetahi ki te Atua, he mea i tana e pai ai, ka whakarongo ia ki a ia. 32 Kahore rawa i rangona no te timatanga ra ano o te ao, i whakatirohia e tetahi nga kanohi o te tangata i whanau matapo. (aiōn g165) 33 Ki te mea kihai i puta mai tenei tangata i te Atua, e kore e taea e ia tetahi mea. 34 Na ka whakahoki ratou, ka mea ki a ia, I whanau pu koe i roto i nga hara, ko koe ranei hei whakaako i a matou? Na peia ana ia e ratou ki waho. 35 I rongono a Ihu kua oti ia te pei e

ratou ki waho; a, i tona kitenga i a ia, ka mea ki a ia, E whakapono ana ranei koe ki te Tama a te Atua? **36** Ka whakahoki ia, ka mea, Ko wai ia, e te Ariki, kia whakapono ai ahau ki a ia? **37** Ka mea a Ihu ki a ia, Kua kite koe i a ia, ko ia hoki tenei e korero nei ki a koe. **38** Na ko tana meatanga, E te Ariki, e whakapono ana ahau. Na koropiko ana ia ki a ia. **39** Katahi a Ihu ka mea, I haere mai ahau ki tenei ao ki te whakarite whakawa, he mea e kite ai te hunga kahore nei i kite; e whakamatapotia ai hoki te hunga e kite ana. **40** A, ka rangona enei mea e etahi o nga Parihi e tu tahi ana me ia, ka mea ratou ki a ia, E matapo ana ano ranei matou? **41** Ka mea a Ihu ki a ratou, Me i matapo koutou, kahore o koutou hara: tena ka mea na koutou, E kite ana matou; na e mau na to koutou hara.

10 He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ki te kahore tetahi e tomo ra te kuwaha ki te kainga hipi, ki te piki ke, he tahae ia, he tangata pahua. **2** Tena ko te tangata e tomo ana ra te kuwaha, ko te hepara ia o nga hipi. **3** Ka uaki te kaitiaki tatau ki a ia; ka rongo ano nga hipi ki tona reo: na ka karangatia e ia ana hipi ake, to tenei ingoa, to tenei ingoa, ka arahina ki waho. **4** A ka oti ana ake hipi te tuku ki waho, ka haere ia i mua i a ratou, ka aru nga hipi i a ia: e matau ana hoki ratou ki tona reo. **5** E kore ia ratou e aru i te tauhou, engari ka oma i a ia: e kore hoki e matau ki te reo o nga tauhou. **6** I korerotia tenei kupu whakarite e Ihu ki a ratou: heoi kihai ratou i mohio ki nga mea i korerotia e ia ki a ratou. **7** Na ka mea ano a Ihu ki a ratou, He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ko ahau te tatau o nga hipi. **8** He tahae, he kaipahua te hunga katoa i haere mai i mua i ahau: heoi kihai nga hipi i whakarongo ki a ratou. **9** Ko ahau te tatau: ki te waiho ahau hei huarahi tomokanga mo tetahi, e ora ia, a ka haere ki roto, ka haere ki waho, ka kite hoki i te kai. **10** Heoi ano ta te tahae e haere mai ai, he tahae, he patu, he whakamoti hoki: i haere mai ahau kia whiwhi ai ratou ki te ora, ina, tona nui noa atu. **11** Ko ahau te hepara pai, he hepara pai, ka tuku i a ia ano kia mate mo nga hipi. **12** Tena ko te tangata e utua ana, ehara nei i te hepara, ehara nei i a ia nga hipi, i tona kitenga i te wuruhi e haere mai ana, whakarere ake e ia nga hipi, oma ana: na ka hopukia ratou e te wuruhi, a whakamararatia ana nga hipi. **13** Ka oma te tangata e

utua ana, no te mea e utua ana ia, kahore hoki ona whakaaro ki nga hipi. **14** Ko ahau te hepara pai, e matau ana hoki ki aku, a e matau ana aku ki ahau. **15** Pera tonu me to te Matua matau ki ahau, me toku matau hoki ki te Matua: e tuku ana hoki ahau i ahau ki te mate mo nga hipi. **16** He hipi atu ano aku, ehara nei i tenei kainga: me arahi mai ratou e ahau, a ka rongo ratou ki toku reo; a e whakakotahitia te kahui, kotahi ano hoki hepara. **17** Koia te Matua ka aroha mai ai ki ahau, no te mea e tuku ana ahau i ahau kia mate, kia whakaora ake ai ano ahau i ahau. **18** Ehara i te mea ma tetahi tangata ahau e whakamate, engari maku ano ahau e tuku ki te mate. Kei ahau te tikanga mo te tuku atu, kei ahau ano te tikanga mo te whakaora. Na toku matua tenei ture kua riro mai nei i ahau. **19** Katahi ka wehewehea nga Hurai, na enei kupu. **20** He tokomaha o ratou i mea, He rewera tona, e haurangi ana; he aha koutou ka whakarongo ai ki a ia? **21** Ko etahi i mea, Ehara enei i nga kupu a te tangata e nohoia ana e te rewera. E ahei koia i te rewera te mea i nga kanohi o nga matapo kia kite? **22** Na i Hiruharama tenei, i te hakari horohoronganga: he hotoke; **23** A e haereere ana a Ihu i te temepara, i te whakamahau o Horomona. **24** Na ka karapotia ia e nga Hurai, ka mea ratou ki a ia, Kia pehea te roa o tau waiho i o matou ngakau kia hikirangi ana? Ki te mea ko te Karaiti koe, korerotia matanuitia mai ki a matou. **25** Ka whakahoki a Ihu ki a ratou, Kua korerotia e ahau ki a koutou, a kahore koutou e whakapono: ko nga mahi e mahi nei ahau i runga i te ingoa o toku Matua, ko enei hei kaiwhakaatu moku. **26** Otira e kore koutou e whakapono, no te mea ehara koutou i te hipi naku. **27** E rongo ana aku hipi ki toku reo, e matau ana ahau ki a ratou, e aru ana hoki ratou i ahau: **28** E hoatu ana e ahau ki a ratou he ora tonu; e kore ratou e ngaro ake ake, e kore ano hoki tetahi e kapo atu i a ratou i roto i toku ringa. (aiōn g165, aiōnias g166) **29** Ko toku Matua, nana nei ratou i homai ki ahau, nui ake i te katoa; e kore ano ratou e taea e tetahi te kapo atu i roto i te ringa o toku Matua. **30** Ko ahau, ko te Matua, kotahi maua. **31** Katahi ka mau ano nga Hurai ki te kohatu hei aki ki a ia. **32** Ka whakahokia e Ihu ki a ratou, He maha nga mahi pai kua whakakitea nei e ahau ki a koutou, he mea na toku Matua; mo tehea o aua mahi ka akina ai ahau e koutou? **33** Ka whakahoki nga Hurai ki a ia, ka mea, Ehara te mahi pai i te mea e akina ai koe; engari mo te kohukohu;

mo te mea hoki ko koe, tangata nei ano, e whakaatua ana i a koe. 34 Ka whakahokia e Ihu ki a ratou, Kahore ranei i tuhituhia i roto i to koutou ture, I mea ahau, he atua koutou? 35 Ki te huaina e ia he atua te hunga i tae mai nei te kupu a te Atua ki a ratou, a e kore hoki e taea te whakakahore te karaipiture, 36 E mea ana oti koutou ki ta te Matua i whakatapu ai, i tono mai ai hoki ki te ao, E kohukohu ana koe; noku i mea, Ko te Tama ahau a te Atua? 37 Ki te kore ahau e mahi i nga mahi a toku Matua, aua ahau e whakaponohia. 38 Tena ki te mahi ahau, ahakoa kahore koutou e whakapono ki ahau, whakaponohia nga mahi: kia matau ai koutou, kia whakapono ai, ko te Matua kei roto i ahau, me ahau hoki kei roto i a ia. 39 Na ka whai ano ratou kia hopukia ia: heoi puta ana ia i o ratou ringa; 40 Na ka haere ano ia ki tawahi o Horano, ki te wahi i matua iriiri ai a Hoani; a noho ana i reira. 41 He tokomaha hoki i haere ki a ia; i mea ratou, Kihai a Hoani i mahi i tetahi merekara; he pono ia nga mea katoa i korerotia e Hoani mo tenei. 42 A he tokomaha o reira i whakapono ki a ia.

11 Na kei te mate tetahi tangata, a Raharuhi o Petani, te kainga o Meri raua ko tona tuakana, ko Mata. 2 Ko taua Meri tenei nana nei i whakawahi te Ariki ki te hinu, i muru hoki i ona waewae ki ona makawe; a he tungane nona a Raharuhi i mate nei. 3 Na ka tono tangata nga tuahine ki a ia, ka mea, E te Ariki, tenei kei te mate tau tangata e aroha nei. 4 I te rongonga ia o Ihu, ka mea ia, Ehara tenei i te mate e mate rawa ai ia, engari hei mea mo te kororia o te Atua; ma tenei hoki ka whai kororia ai te Tama a te Atua. 5 Na i aroha a Ihu ki a Mata raua ko tona teina, ki a Raharuhi hoki. 6 A, no ka rongonga ia ki tona matenga, e rua ona ra i noho ai ki taua wahi ra ano. 7 Muri iho i tenei ka mea ia ki ana akonga, Tatou ka haere ano ki Huria. 8 Ka mea nga akonga ki a ia, E te Kaiwhakaako, i whai nga Hurai i mua tata ake nei kia akina koe ki te kohatu; a e haere atu ana koe ki reira? 9 Ka whakahokia e Ihu, He teka ianei tekau ma rua nga haora o te ra? Ki te haere tetahi i te awatea, e kore ia e tutuki, no te mea e kite ana ia i te marama o tenei ao. 10 Tena ka haere tetahi i te po, ka tutuki ia, no te mea kahore he marama i roto i a ia. 11 Ka korerotia enei mea e ia: na, muri iho ka mea ia ki a ratou, Kei te moe to tatou hoa a Raharuhi; otiia ka haere ahau ki te whakaara i a ia i te moe. 12 Na ko te

meatanga a ana akonga, E te Ariki, ki te mea kei te moe ia, tera ia e ora. 13 Kahore, ko tona matenga ta Ihu i korero ai: ko ratou ia i mahara, i korero ia mo te takotoranga ina moe. 14 Katahi ka mea nui a Ihu ki a ratou, Kua mate a Raharuhi. 15 A e hari ana ahau, he whakaaro hoki ki a koutou, noku kahore i reira, kia whakapono ai koutou; ahakoa ra kia haere tatou ki a ia. 16 Na ka mea a Tamati, e huaina nei ko Ririmu, ki ona hoa akonga, Kia haere ano tatou, kia mate tahi me ia. 17 Heoi, i te taenga atu o Ihu, rokohanga atu kua wha ke ona ra i roto i te urupa. 18 Na e tata ana Petani ki Hiruharama, kotahi pea tekau ma rima paronga: 19 He tokomaha ano nga Hurai i tae ki a Mata raua ko Meri, ki te whakamarie i a raua mo to raua tungane. 20 A, no te rongonga o Mata, tena a Ihu te haere mai na, ka whakatau i a ia: ko Meri ia i noho i roto i te whare. 21 Na ka mea a Mata ki a Ihu, E te Ariki, me i konei koe, kihai i mate toku tungane. 22 Heoi e matau nei ano ahau, ko tau e inoi ai ki te Atua, e homai e te Atua ki a koe. 23 Ka mea a Ihu ki a ia, E ara ano tou tu ngane. 24 Ka mea a Mata ki a ia, E matau ana ahau e ara ano ia i te aranga a te ra whakamutunga. 25 Ka mea a Ihu ki a ia, Ko ahau te aranga, te ora; ko ia e whakapono ana ki ahau, ahakoa kua mate, e ora ano: 26 E kore ano e mate ake ake nga tangata katoa e ora ana, e whakapono ana ki ahau. E whakapono ana ranei koe ki tenei? (aiōn g165) 27 Ka mea ia ki a ia, Ae, e te Ariki: e whakapono ana ahau, ko te Karaiti koe, ko te Tama a te Atua, e haere mai ana ki te ao. 28 A ka mutu enei korero ana, ka haere ka karanga puku ki tona teina, ki a Meri, ka mea, Kua tae mai te Kaiwhakaako, e karanga ana hoki ki a koe. 29 A, no ka rongonga ia, hohoro tonu te whakatika, a haere ana ki a ia. 30 Na kahore a Ihu i tomo noa ki te kainga; heoi kei taua wahi ano ia i tutaki ai a Mata ki a ia. 31 I te kitenga o nga Hurai e noho ana ki a ia i roto i te whare, e whakamarie ana i a ia, ka hohoro a Meri te whakatika, te puta ki waho, ka aru ratou i a ia, ka mea, E haere ana ia ki te urupa, ki reira tangi ai. 32 A, no ka tae a Meri ki te wahi kei reira nei a Ihu, ka kite i a ia, ka takoto ki ona waewae, ka mea ki a ia, E te Ariki, me i konei koe, kihai i mate toku tungane. 33 A, no ka kite a Ihu i a ia e tangi ana, i nga Hurai hoki i haere tahi me ia e tangi ana, ka ngunguru ia, ara tona wairua, ka koingo. 34 Ka mea, I whakatakatoria ia e koutou ki hea? Ka mea ratou ki a

ia, E te Ariki, haere mai kia kite. **35** Tangi ana a Ihu. **36** Na ka mea nga Hurai, Nana, tona aroha ki a ia! **37** Na ka mea etahi o ratou, Kahore ranei i taea e tenei tangata, nana nei i whakatitiro nga kanohi o te matapo, te mea i tenei tangata hoki kia kaua e mate? **38** Na ka ngunguru ano a Ihu i roto i a ia, ka haere ki te urupa. He ana ia, kua oti te pa ki te kohatu. **39** Ka mea a Ihu, Tangohia atu e koutou te kohatu. Ka mea ki a ia a Mata tuahine o te tupapaku, E te Ariki, kua piro noa ake ia: ko tona po wha hoki tenei. **40** Ano ra ko Ihu ki a ia, Kihai koia ahau i mea ki a koe, Ki te whakapono koe, e kite koe i te kororia o te Atua? **41** Na ka tangohia e ratou te kohatu i te wahi i takoto ai te tupapaku. Na ka ara ake nga kanohi o Ihu, ka mea ia, E Pa, ko taku whakawhetai tenei ki a koe, mou i whakarongo ki ahau. **42** I mahara ano ahau e rongu tonu ana koe ki ahau: heoi he whakaaro ki te hunga e tu mai nei i korero ai ahau, kia whakapono ai ratou, nau ahau i tono mai. **43** A, no ka penei tana ki, he nui tona reo ki te karanga, E Raharuhi, puta mai. **44** Na ko te putanga mai o te tupapaku, he mea here nga ringa me nga waewae ki nga takai: he mea takai tona mata ki te tauera. Ka mea a Ihu ki a ratou, Wetekia, tukua kia haere. **45** Na he tokomaha nga Hurai i haere nei ki a Meri, a, i to ratou kitenga i nga mea i mea ai a Ihu, ka whakapono ki a ia. **46** Ko etahi o ratou i haere ki nga Parihi, i korero ki a ratou i nga mea i mahia e Ihu. **47** Na ka whakaminea he runanga e nga tohunga nui ratou ko nga Parihi, ka mea, Kei te aha tatou nei? he maha hoki nga merekara e meatia nei e tenei tangata. **48** Ki te penei ta tatou tuku i a ia, ka whakapono katoa ki a ia: a ka haere mai nga Roma, ka tango i to tatou kainga, i to tatou iwi. **49** Na ko tetahi o ratou ko Kaiapa, ko te tohunga nui o taua tau, ka mea ki a ratou, Kahore koutou e matau ki tetahi mea. **50** Te whakaaro, he pai mo tatou ki te mate te tangata kotahi mo te iwi, a kahore e ngaro te iwi katoa. **51** Na ehara tenei korero i te mea nana ake: engari ko te tohunga nui ia mo tera tau, heoi ka poropiti kia mate a Ihu mo taua iwi. **52** Haunga ano taua iwi anake, engari kia whakaminea kia kotahi nga tamariki a te Atua kua marara noa atu. **53** No taua ra ake ano ka runanga ratou kia whakamatea ia. **54** Koia i mutu ai te haere matanui o Ihu i roto i nga Hurai. Heoi haere atu ana ia i reira ki te wahi e tata ana ki te koraha, ki tetahi pa, ko Eparaima te ingoa, a noho ana i reira ratou ko ana akonga. **55**

Na kua tata te kapenga a nga Hurai: he tokomaha hoki i haere atu i taua whenua i mua o te kapenga ki Hiruharama ki te pure i a ratou. **56** Na ka rapu ratou i a Ihu, ka korerorero ki a ratou ano, i a ratou e tu ana i te temepara, E pehea ana o koutou whakaaro? e kore ranei ia e haere mai ki te hakari? **57** Na kua takoto te tikanga a nga tohunga nui ratou ko nga Parihi, ki te matau tetahi tangata ki te wahi e noho ai ia, me whakaatu, kia hopukia ai ia e ratou.

12 Na e ono nga ra i mua ake o te kapenga ka haere a Ihu ki Petani, kei reira nei a Raharuhi, i whakaarahia ake nei e ia i te hunga mate. **2** A taka ana e ratou he hapa mana i reira; ko Mata te kaitaka; ko Raharuhi tetahi o te hunga i noho tahi me ia. **3** Na ka mau a Meri ki tetahi pauna hinu kakara, he tino nara, he mea utu nui, whakawahia ana e ia nga waewae o Ihu, me te muru ano i ona waewae ki ona makawe; ki noa te whare i te kakara o te hinu. **4** Na ka mea tetahi o ana akonga, a Hura Ikariote, tenei meake nei tuku i a ia, **5** He aha tenei hinu te hokona ai ki nga pene e toru rau, ka hoatu ai ki te hunga rawakore? **6** I korerotia ai tenei e ia, ehara i te mea he whakaaro nona ki te hunga rawakore; erangi no te mea he tahae ia, i a ia hoki te putea, ko ia hoki hei mau i nga mea i whaongia ki roto. **7** Na ko te meatanga a Ihu, Waiho ra u ana; i tohungia tenei e ia mo te ra o toku tanumanga. **8** Kei a koutou hoki nga rawakore i nga wa katoa; ko ahau ia e kore e noho tonu i a koutou. **9** He tokomaha o nga Hurai i matau kei reira a Ihu: a haere mai ana, ehara i te mea mo Ihu anake, erangi kia kite hoki i a Raharuhi, i whakaarahia nei e ia i te hunga mate. **10** Otira kua takoto te whakaaro o nga tohunga nui kia whakamatea ano a Raharuhi; **11** Nana hoki i tokomaha ai nga Hurai i haere, i whakapono ki a Ihu. **12** I te aonga ake ka rongu te mano tini i haere nei ki te hakari, e haere ana a Ihu ki Hiruharama, **13** Ka mau ratou ki nga manga nikau, haere ana ki te whakatau i a ia, me te karanga, Ohana: Ka whakapaingia ia, e haere mai nei i runga i te ingoa o te Ariki, te Kingi o Iharaira. **14** A, no ka kite a Ihu i tetahi kua kaihē, ka noho ia i runga; ka pera ano me te mea i tuhithuia, **15** Kaua e matakū, e te tamahine a Hiona: na, kei te haere mai tou Kingi, e noho ana i runga i te kua kaihē. **16** Otia kihai ana akonga i matau wawe ki enei mea: engari ka oti a Ihu te whakakororia, katahi ratou

ka mahara kua tuhituhia enei mea mona, kua meinga ano enei mea ki a ia. 17 I whakaae ano te hunga i tona taha i tana karangatanga i a Raharuhi i roto i te urupa, i tana whakaarahanga hoki i a ia i te hunga mate. 18 Na konei hoki te mano i whakatau ai i a ia, i rongo hoki ratou, kua meinga tenei merekara e ia. 19 Na ka mea nga Parihi ki a ratou ano, Ka kite ranei koutou kahore a koutou wahi? na kua riro te ao ki te whai i a ia. 20 Na he Kariki etahi o te hunga i haere ki te hakari ki te karakia: 21 A haere ana enei ki a Piripi o Petahaira o Kariri, korero ana ki a ia, mea atu ana, E kara, e hiahia ana matou kia kite i a Ihu. 22 Haere ana a Piripi, ka korero ki a Anaru: ka haere a Anaru, a Piripi, ka korero ki a Ihu. 23 Ka ki a Ihu ki a raua, ka mea, Kua tae mai te haora e whakakororiatia ai te Tama a te tangata. 24 He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ki te kore tetahi pata witi e marere ki te oneone, e pirau, ka takoto ko ia anake: tena ki te pirau, he nui ona hua. 25 Ki te aroha tetahi ki tona ora, ka mate ano ia; ki te kino tetahi ki te ora i tenei ao, ka tuturu ki a ia te ora ake ake. (aiōnios g166) 26 Ki te mea tetahi ko ia hei kaimahi maku, me aru ia i ahau: ko te wahi e noho ai ahau, ko reira ano taku kaimahi: ki te mahi tetahi i aku mahi, ma toku Matua ia e whakahonore. 27 Kua pouri tenei toku wairua; a kia pehea atu ahau? E Pa, whakaorangia ahau i tenei wa: otira ko te mea tenei i haere mai ai ahau ki tenei wa. 28 E Pa, whakakororiatia tou ingoa. Na ka puta he reo i te rangi, Kua whakakororiatia e ahau, e whakakororiatia ano. 29 I te rongonga o nga tangata e tu ana i reira, ka mea, he whatitiri: ko etahi i mea, Kua korero tetahi anahera ki a ia. 30 Ka whakahoki a Ihu, ka mea, Ehara tenei reo i puta mai nei i te mea moku, engari mo koutou. 31 Ko aiane i te whakawa mo tenei ao: ko aiane i te rangatira o tenei ao ki waho. 32 A, ki te whakairihia ake ahau ki runga ake i te whenua, maku nga tangata katoa e kukume ki ahau. 33 I penei ai ia hei whakaatu i te mate e mate ai ia. 34 Ka whakahokia e te mano ki a ia, Kua rongo matou ki ta te ture, e ora tonu ana a te Karaiti: he aha tau e mea, Me whakairi te Tama a te tangata? Ko wai koia tenei Tama a te tangata? (aiōn g165) 35 Ano ra ko Ihu ki a ratou, he wahi iti nei te maunga o te marama i roto i a koutou. Haere ra i te mea e whai marama ana koutou, kei rokohina koutou e te pouri: ko ia hoki e haere ana i te pouri e kore e kite i te wahi e haere ai ia. 36 I te mea kei a koutou te

marama, me whakapono ki te marama, kia meinga ai koutou he tamariki na te marama. I korerotia e Ihu enei mea, a haere ana, huna ana i a ia, kei kitea e ratou. 37 Heoi ahakoa i meatia e ia aua merekara maha ki to ratou aroaro, kihai ratou i whakapono ki a ia: 38 I rite ai te korero a Ihaia poropiti, tana i mea ai, E te Ariki, ko wai i whakapono ki ta matou korero? I whakakitea hoki ki a wai te ringa o te Ariki? 39 Koia hoki ratou te ahei ai te whakapono, kua mea nei hoki a Ihaia, 40 I whakamatapotia e ia o ratou kanohi, i whakapakeketia o ratou ngakau; kei kite o ratou kanohi, kei matau hoki o ratou ngakau, kei tahuri ratou, a ka whakaorangia e ahau. 41 I korerotia enei mea e Ihaia, i te wa i kite ai ia i tona kororia, i puaki ai hoki tana kupu mona. 42 He ahakoa ra he tokomaha ano nga rangatira i whakapono ki a ia; otira kihai i whakaae ki a ia, he whakaaro hoki ki nga parihi, kei peia ratou ki waho o te whare karakia: 43 Rawe ake hoki ki a ratou ta te tangata kororia i ta te Atua. 44 Na ka karanga a Ihu, ka mea, Ki te whakapono tetahi ki ahau, ehara ahau i tana i whakapono mai ai, engari ko toku kaitono mai. 45 Ko ia e kite ana i ahau, e kite ana hoki i toku kaitono mai. 46 Kua tae mai nei ahau hei whakamarama mo te ao, kei noho i te pouri tetahi e whakapono ana ki ahau. 47 Na, ki te rongo tetahi ki aku kupu, ki te kore hoki e puritia e ia, e kore ahau e whakahe i a ia: kihai hoki ahau i haere mai ki te whakahe i te ao, engari ki te whakaora i te ao. 48 Ko ia e whakakahore ana ki ahau, e kore hoki e tango ki aku kupu, tena ano te kaiwhakahe mona; ko te kupu i korerotia e ahau, ko tena hei whakahe mona a te ra whakamutunga. 49 No te mea ehara i ahau ake aku korero; engari na te Matua i tonoa mai ai ahau, nana i tuku mai te ture ki ahau, mo taku e korero ai, mo taku e ki ai. 50 A e matau ana ahau he ora tonu tana ture: na ko aku e korero nei rite tonu ki ta te Matua i mea mai ai ki ahau taku korero. (aiōnios g166)

13 Na, i mua ake o te hakari o te kapenga, ka mahara a Ihu kua taka tona wa e haere atu ai ia i tenei ao ki te Matua; aroha ana ia ki ona o te ao nei, arohaina ana ratou taea noatia te mutunga. 2 A, i te mutunga o te hapa, kua whakamaharatia noatia ake ano hoki e te rewera te ngakau o Hura Ikarote, tama a Haimona, kia tukua ia; 3 A ka mahara a Ihu kua oti nga mea katoa te homai e te Matua ki ona ringa, i haere mai ia i te Atua, e hoki atu ana ki te

Atua; 4 Ka whakatika ia i te hapa, ka whakarere i ona kakahu; ka mau ki te tauera, ka whitiki i a ia. 5 Me i reira ka ringihia e ia he wai ki te peihana, a ka anga ka horoi i nga waewae o nga akonga, ka muru hoki ki te tauera i whitikiria ai ia. 6 A, ka tae ia ki a Haimona Pita, ka mea tera ki a ia, E te Ariki, e horoi ana koe i oku waewae? 7 Ka whakahokia a Ihu, ka mea ki a ia, E kore koe e matau aianei ki taku e mea nei: otira e matau koe a mua ake nei. 8 Ka mea a Pita ki a ia, E kore rawa koe e horoi i oku waewae. Ka whakahokia e Ihu ki a ia, Ki te kore ahau e horoi i a koe, kahore au wahi i roto i ahau. (aiōn 9:165) 9 Ka mea a Haimona Pita ki a ia, E te Ariki, aua ra ko oku waewae anake, engari ko oku ringa me toku matenga. 10 Ka mea a Ihu ki a ia, Ki te mea i te kaukau tetahi, kahore atu he aha mana, ko te horoi anake i ona waewae, e ma katoa ana hoki ia: e ma ana koutou, otira kahore katoa. 11 I mohio hoki ia ki te tangata e tukua ai ia; koia ia i mea ai, kahore koutou katoa i ma. 12 A ka oti o ratou waewae te horoi, ka mau ia ki ona kakahu, ka noho ano, na, ka mea ki a ratou, E matau ana ranei koutou ki taku i mea nei ki a koutou? 13 E karangatia ana ahau e koutou, E te Kaiwhakaako, E te Ariki: a he tika ta koutou korero; ko ahau hoki ia. 14 Na kua horoia nei o koutou waewae e ahau, e to koutou Ariki, e to koutou Kaiwhakaako; me horoi ano hoki e koutou nga waewae o tetahi, o tetahi o koutou. 15 Kua hoatu nei hoki e ahau he tauira mo koutou, kia rite ai ta koutou mahi ki taku i mea nei ki a koutou. 16 He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Kahore te pononga e nui ake i tona rangatira; e kore ano te tangata i tonoa e nui atu i tona kaitono. 17 Ki te matau koutou ki enei mea, ka koa ki te meatia e koutou. 18 Ehara taku i te korero mo koutou katoa: e matau ana ahau ki aku i whiriwhiri ai: otira kia rite ai te karaipiture, Ko ia e kai taro tahi nei maua kua hiki ake tona rekereke ki ahau. 19 Na ka korerotia nei e ahau ki a koutou i te mea kahore ano i puta noa, mo te puta rawa mai, kia whakapono ai koutou, ko ahau ia. 20 He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ki te tango tetahi ki taku e tono ai, e tango ana ia i ahau; a ki te tango tetahi i ahau, e tango ana ki toku kaitono mai. 21 A, no ka korerotia e Ihu enei mea, ka pouri tona wairua, ka korero ia, ka mea, He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, ma tetahi o koutou ahau e tuku. 22 Na ka tiriro nga akonga tetahi ki tetahi, ka pohehe ko wai ranei tana i korero

ai. 23 Na i te whakawhirinaki ki te uma o Ihu tetahi o ana akonga, ko ta Ihu hoki i aroha ai. 24 Na ka tawhiri atu a Haimona Pita ki a ia, ka mea atu, Korerotia mai ki a matou, ko wai tana e korero nei. 25 Na ka takoto atu ia ki te uma o Ihu, ka mea ki a ia, E te Ariki, ko wai koia? 26 Ka whakahokia e Ihu, Ko te tangata e hoatu ai e ahau te maramara taro ki a ia, ina toua iho e haua. A, no ka toua iho e ia te maramara taro, ka hoatu ki a Hura, tama a Haimona Ikariote. 27 A muri iho te maramara taro, ka tomo a Hatana ki roto ki a ia. Na ka mea a Ihu ki a ia, Hohoro te mea i tau e mea ai. 28 Kahore ia tetahi o te hunga i taua hapa i matau mo te aha tenei i korerotia nei e ia ki a ia. 29 I mahara etahi, no te mea i a Hura te putea, tera a Ihu te mea ra ki a ia, Hokona nga mea ma tatou mo te hakari; kia hoatu ranei tetahi mea ma nga rawakore. 30 Na ka tangohia e ia te maramara taro, haere tonu atu ki waho: he po ano hoki. 31 No tona rironga atu ki waho, ka mea a Ihu, Katahi te Tama a te tangata ka whakakororiatia, ka whai kororia ano te Atua i a ia. 32 A ka whakakororia te Atua i a ia i roto i a ia ake, ina, ka hohoro tana whakakororia i a ia. 33 E nga tamariki, poto kau nei taku noho i a koutou, Tera koutou e rapu i ahau: ko taku hoki i mea ai ki nga Hurai, E kore koutou e ahei te haere ake ki te wahi e haere ai ahau; ko taku kupu ano tena ki a koutou. 34 He ture hou taku ka hoatu nei ki a koutou, kia aroha koutou tetahi ki tetahi; kia rite ki toku aroha ki a koutou, waihoki kia aroha koutou tetahi ki tetahi. 35 Ma konei ka matau ai te katoa, he akonga koutou naku, me ka aroha koutou tetahi ki tetahi. 36 Ka mea a Haimona Pita ki a ia, E te Ariki, e haere ana koe ki hea? Ka whakahokia e Ihu ki a ia, E kore koe e ahei te aru i ahau aianei ki te wahi e haere atu nei ahau; a mua ia ka aru koe i ahau. 37 Ka mea a Pita ki a ia, E te Ariki, he aha ahau te aru ai i a koe aianei nei ano? Ka tuku ahau i ahau kia mate, he whakaaro naku ki a koe. 38 Ka whakahokia e Ihu ki a ia, E tuku oti koe i a koe ki te mate, he whakaaro nau ki ahau? He pono, he pono taku e mea nei ki a koe, E kore e tangi te tikaokao, kia toru ra ano au whakakahoretanga ki ahau.

14 Kei pouri o koutou ngakau: e whakapono ana koutou ki te Atua, whakapono hoki ki ahau. 2 He maha nga nohonga i roto i te whare o toku Matua: me he kahore, kua korerotia e ahau ki a koutou. Ka haere hoki ahau ki te mea i tetahi wahi hei tukunga

ake mo koutou. 3 A ki te haere ahau ki te mea wahi hei tukunga ake mo koutou, ka haere mai ano ahau, a ka tango i a koutou ki ahau; kia noho ai hoki koutou ki te wahi e noho ai ahau. 4 Na e matau ana koutou ki te huarahi ki te wahi e haere atu nei ahau. 5 Na ka mea a Tamati ki a ia, E te Ariki, kahore matou e matau ki te wahi e haere na koe; me pehea ka matau ai matou ki te huarahi? 6 Ka mea a Ihu ki a ia, Ko ahau te huarahi, te pono, te ora: e kore rawa tetahi tangata e haere ake ki te Matua, ki te kahore ahau. 7 Me i matau koutou ki ahau, kua matau ano ki toku matua; na i enei ake wa ka mohio koutou ki a ia, kua kite ano hoki i a ia. 8 Ka mea a Piripi ki a ia, E te Ariki, whakakitea te Matua ki a matou, a ka tatu o matou ngakau. 9 Ka mea a Ihu ki a ia, Roa noa atu toku noho ki a koutou, a kahore ano koe i matau noa ki ahau, e Piripi? Ko ia kua kite i ahau kua kite hoki i te Matua; he aha koe ka mea ai, Whakakitea mai te Matua ki a matou? 10 E kore ianei koe e whakapono, ko ahau kei roto i te Matua, ko te Matua kei roto i ahau? ko nga kupu e korero nei ahau ki a koutou, ehara i te korero naku ake; engari na te Matua e noho ana i roto i ahau, ko ia te mea ana i nga mahi. 11 Whakapono mai ki ahau, kei roto ahau i te Matua, ko te Matua hoki kei roto i ahau: ki te kahore, whakaaro ki nga mahi, ka whakapono ai ki ahau. 12 He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, Ki te whakapono tetahi ki ahau, ko nga mahi e mea nei ahau, e meinga ano e ia; a nui atu i enei ana e mea ai; no te mea e haere ana ahau ki toku Matua. 13 A ko ta koutou e inoi ai i runga i toku ingoa, e meatia tenei e ahau, kia whai kororia ai te Matua i te Tama. 14 Ki te inoia e koutou tetahi mea i ahau i runga i toku ingoa, maku e whakamana. 15 Ki te aroha koutou ki ahau, kia mau ki aku ture. 16 Ka inoi ahau ki te Matua, a mana e hoatu ki a koutou tetahi atu Kaiwhakamarie, hei noho tonu ki a koutou. (aiōn g165) 17 Ko te Wairua o te pono; e kore nei e riro i te ao, no te mea e kore e kite i a ia, e kore ano e matau ki a ia; kei a koutou hoki ia e noho ana, a ka noho ano i roto i a koutou. 18 E kore koutou e waiho pani e ahau: e haere mai ano ahau ki a koutou. 19 Taro ake a heoi ano kitenga o te ao i ahau; ko koutou ia e kite i ahau: e ora ana ahau, ka ora ano koutou. 20 A taua ra koutou matau ai kei roto ahau i toku Matua, ko koutou ano kei roto i ahau, me ahau hoki kei roto i a koutou. 21 Ko te tangata kei a ia nei aku ture, e

puritia ana hoki e ia, ko ia te aroha ana ki ahau: ki te aroha tetahi ki ahau, ka arohaina ia e toku Matua, a ka aroha ahau ki a ia, ka whakaatu i ahau ki a ia. 22 Ka mea a Hura ki a ia, haunga a Ikariote, E te Ariki, he pehea i whakaatu ai koe i a koe ki a matou, a kahore ki te ao? 23 Ka whakahoki a Ihu, ka mea ki a ia, Ki te aroha tetahi ki ahau, e puritia e ia taku kupu: a ka arohaina ia e toku Matua, ka haere atu maua ki a ia, ka noho tonu ki a ia. 24 Ki te kahore tetahi e aroha ki ahau, e kore e puritia e ia aku kupu: na ehara i ahau ake te kupu e rongo nei koutou, engari na te Matua i tonoa mai ai ahau. 25 Kua korerotia nei e ahau enei mea ki a koutou, i ahau e noho nei i a koutou. 26 Na, ko te kaiwhakamarie, ara ko te Wairua Tapu, e tonoa mai e te Matua i runga i toku ingoa, mana koutou e whakaako ki nga mea katoa, mana koutou e whakamahara ki nga mea katoa kua korerotia nei e ahau ki a koutou. 27 He rangimarie taku e waiho nei ki a koutou, tenei taku rangimarie te hoatu nei e ahau ki a koutou: e kore e rite ki ta te ao hoatu taku hoatu ki a koutou. Kei pouri o koutou ngakau, kei matakau. 28 Kua rongo na koutou ki taku mea ai ki a koutou, E haere ana ahau, a ka hoki mai ano ki a koutou. Me i aroha koutou ki ahau, kua hari koutou, noku i mea, E haere ana ahau ki te Matua: he nui ake hoki toku Matua i ahau. 29 Na kua korero nei ahau ki a koutou: i te mea kahore ano i puta, mo te puta rawa mai, ka whakapono koutou. 30 E kore e maha ake aku korero ki a koutou: e haere mai ana hoki te ariki o tenei ao, kahore hoki ana wahi i roto i ahau; 31 Otira kia matau ai te ao, e aroha ana ahau ki te Matua; ko ta te Matua ano i whakahau mai ai ki ahau, ko taku tena e mea nei. Whakatiika, ka haere atu tatou i konei.

15 Ko ahau te waina pono, ko toku Matua te kaimahi. 2 Ko nga manga katoa i roto i ahau e kore e whai hua, e tangohia e ia: ko nga mea katoa hoki e whai hua ana, ka whakapaia e ia, kia maha atu ai ona hua. 3 Na kua ma tenei koutou i te kupu i korerotia e ahau ki a koutou. 4 Kia u koutou ki roto ki ahau, me ahau hoki ki roto ki a koutou. Ka rite hoki ki te manga e kore e whai hua ko ia anake, ki te kahore e u ki te waina; e kore ano hoki koutou, ki te kore e u ki roto ki ahau. 5 Ko ahau te waina, ko koutou nga manga: ki te u tetahi ki roto ki ahau, me ahau hoki ki roto ki a ia, ka maha o tera hua: ki te motu

ke hoki i ahau, e kore tetahi mea e taea e koutou. 6 Ki te kore e u tetahi ki roto ki ahau, ka maka atu ia, ano he manga, a ka maroke; na ka kohikohia, ka maka ki te kapura, ka tahuna. 7 Ki te u koutou ki roto ki ahau, ki te u ano aku kupu ki roto ki a koutou, inoia e koutou ta koutou e pai ai, a ka meatia ma koutou. 8 Ka whakakororiatia toku Matua ki te penei, ki te whai hua maha koutou: a ka meinga koutou he akonga naku. 9 Rite tonu ki to te Matua aroha ki ahau toku aroha ki a koutou: kia u ki toku aroha. 10 Ki te pupuri koutou i aku ture, ka u koutou ki toku aroha: me ahau hoki kua pupuri nei i nga ture a toku Matua, ka u nei ki tona aroha. 11 Kua korerotia enei mea e ahau ki a koutou, kia pumau ai toku koa i roto i a koutou, kia tino ki ai to koutou koa. 12 Ko taku ture tenei, Kia aroha koutou tetahi ki tetahi, me ahau hoki kua aroha nei ki a koutou. 13 Kahore he aroha o tetahi i rahi ake i tenei, ara kia tuku te tangata i a ia ano kia mate mo ona hoa. 14 Ko koutou oku hoa, ki te meatia e koutou aku e whakahau nei ki a koutou. 15 Heoi ano taku meatanga he pononga koutou; e kore hoki te pononga e mohio ki ta tona ariki e mea ai: engari kua oti koutou te hua e ahau he hoa; ko aku mea katoa hoki i rongo ai ahau ki toku Matua, kua oti te whakakite e ahau ki a koutou. 16 Kahore koutou i whiriwhiri i ahau, engari naku koutou i whiriwhiri, naku ano koutou i mea kia haere, kia whai hua, kia mau tonu hoki o koutou hua: a ko ta koutou e inoi ai ki te Matua i runga i toku ingoa, ka hoatu e ia ki a koutou. 17 Ko aku whakahau enei ki a koutou, kia aroha koutou tetahi ki tetahi. 18 Ki te mea e kinongia ana koutou e te ao, e mohio ana koutou i kinongia ahau i mua i a koutou. 19 Mehemea no te ao koutou, e arohaina e te ao ona: tena ko tenei ehara nei koutou i te ao, naku koutou i whiriwhiri i roto i te ao, koia te ao ka kino ai ki a koutou. 20 Kia mahara ki te kupu i korero ai ahau ki a koutou, kahore te pononga e rahi ake i tona ariki. Ki te mea i whakatoia ahau e ratou, ka whakatoia ano koutou; ki te mea i pupuri ratou i taku kupu, ka pupuri ano ratou i ta koutou. 21 Otira e meatia katoatia enei mea e ratou ki a koutou he whakaaro ki toku ingoa, no te mea kahore ratou i mohio ki toku kaitono mai. 22 Me i kua ahau te haere mai, te korero ki a ratou, penei kahore o ratou hara: tena ko tenei kahore o ratou whakaoraora mo to ratou hara. 23 Ko te tangata e whakakino ana ki ahau, e whakakino ana hoki ki

toku Matua. 24 Me i kua te mahia e ahau i roto i a ratou nga mahi kahore i mahia e tetahi atu, penei kahore o ratou hara: tena ko tenei kua kite ratou, kua whakakino ano hoki ki a mau tahi ko toku Matua. 25 Ma tenei ia ka rite ai te kupu i tuhituhia ki ta ratou ture, Kua kino noa ratou ki ahau. 26 Otiia ka tae mai te Kaiwhakamarie e tonoa mai e ahau ki a koutou i te Matua, te Wairua o te pono, e puta mai ana i te Matua, ko ia hei kaiwhakaatu moku: 27 Ko koutou ano hoki hei kaiwhakaatu, no te mea i ahau koutou no te timatanga iho ra ano.

16 Kua korerotia e ahau enei mea ki a koutou, kei he koutou. 2 Ka peia atu koutou i roto i nga whare karakia; a meake puta te wa e mea ai te kaiwhakamate i a koutou, he mahi pai tana ki te Atua. 3 Na e meatia enei mea, no te mea kahore ratou i mohio ki te Matua, kahore hoki ki ahau. 4 Otiia kua korerotia enei mea e ahau ki a koutou, mo te puta rawa mai o taua wa, ka mahara koutou ki aua mea, he mea korero naku ki a koutou. Na kihai enei mea i korerotia e ahau ki a koutou i te timatanga, no te mea e noho ana ahau i a koutou. 5 Na e haere ana tenei ahau ki toku kaitono mai; a kahore tetahi o koutou i ui mai ki ahau, Ko hea koe? 6 Otira i taku korerotanga i enei mea ki a koutou, ka ki o koutou ngakau i te pouri. 7 He pono ia taku korero ki a koutou; Nui atu te pai mo koutou ki te haere ahau: ki te kahore hoki ahau e haere, e kore te Kaiwhakamarie e tae mai ki a koutou; a ki te haere ahau, maku ia e tonu mai ki a koutou. 8 Na ka tae mai ia, mana e whakaatu ki te ao te hara, te tika, me te whakawa: 9 Te hara, mo ratou kahore e whakapono ki ahau; 10 Te tika, no te mea e haere ana ahau ki toku Matua, a heoi ano to koutou kitenga i ahau; 11 Te whakawa, no te mea kua whakatikaia te whakawa mo te rangatira o tenei ao. 12 He maha atu ano nga mea hei korero maku ki a koutou, otira e kore e taea e koutou te mau aianei. 13 Otira kia tae mai ia, te Wairua o te pono, mana koutou e arahi ki te pono katoa: ehara hoki tana i te korero nana ake; engari ka korerotia e ia nga mea e rongo ai ia: mana hoki e whakakite ki a koutou nga mea e puta mai ana. 14 Ka whakakororiatia ahau e ia: ka tango hoki ia i aku mea, a ka whakaaturia ki a koutou. 15 Ko nga mea katoa a te Matua, naku: koia ahau i mea ai, ka tangohia e ia aku mea, a ka whakaaturia ki a koutou. 16 Taro ake, a e kore koutou

e kite ano i ahau: a taro ake ano, ka kite koutou i ahau, no te mea ka haere ahau ki te Matua. 17 Na ka mea etahi o ana akonga tetahi ki tetahi, He aha tenei e mea nei ia ki a tatou, Taro ake, a e kore koutou e kite i ahau: a taro ake ano, ka kite koutou i ahau: me tenei, No te mea e haere ana ahau ki te Matua? 18 Na ka mea ratou, he aha tenei e mea nei ia, Taro ake? e kore tatou e matau ki tana e mea nei. 19 A i mohio a Ihu e hiahia ana ratou ki te ui ki a ia, ka mea ki a ratou, E rapu ana koutou ki a koutou ano ki taku i mea ra, Taro ake a e kore koutou e kite i ahau: a, taro ake ano ka kite koutou i ahau? 20 He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ka tangi koutou, ka aue, ko te ao ia ka hari: e pouri ano koutou, otira ka meinga to koutou pouri hei hari. 21 I te mea ka whakamamae te wahine, ka pouri, no te mea ka tae tona wa: ka whanau tana tamaiti, heoi ano mahara ki te mamae, i te hari hoki, no te mea ka whanau he tangata ki te ao. 22 Na, tenei koutou te pouri nei: e kite ano ia ahau i a koutou, a ka hari o koutou ngakau, e kore hoki e tangohia i a koutou to koutou hari e tetahi. 23 Na a taua ra e kore koutou e ui ki tetahi mea i ahau. He pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, Ko a koutou e inoi ai ki te Matua i runga i toku ingoa, e hoatu e ia ki a koutou. 24 Kahore ano i inoia noatia e koutou tetahi mea i runga i toku ingoa: inoia, a ka whiwhi koutou, kia tino nui ai to koutou koa. 25 He mea whakarite taku korero i enei mea ki a koutou: otiia meake puta te wa e kore ai ahau e korero kupu whakarite ki a koutou, engari ka marama tonu taku korero ki a koutou mo te Matua. 26 A taua ra ka inoi koutou i runga i toku ingoa: a e kore ahau e mea ki a koutou, e inoi ahau ki te Matua mo koutou: 27 E aroha ana hoki te Matua ake ano ki a koutou, mo koutou i aroha ki ahau, i whakapono hoki i haere mai ahau i te Matua. 28 I haere mai ahau i te Matua, a kua tae mai nei ki te ao: ka mahue ano i ahau te ao, a ka haere ki te Matua. 29 Ka mea ana akonga ki a ia, Na kua marama tau korero, ehara tau korero i te kupu whakarite. 30 Katahi matou ka mohio, tenei koe te mohio nei ki nga mea katoa, e kaore ano e mea ma tetahi e ui ki a koe: na konei matou i whakapono ai i haere mai koe i te Atua. 31 Ka whakahokia e Ihu ki a ratou, Katahi koutou ka whakapono? 32 Na meake puta te wa, a kua puta nei ano, e whakamararatia ai koutou ki tona wahi, ki tona wahi, a ka waiho ko ahau anake; otiia he teka ko ahau anake, no te mea kei

ahau nei te Matua. 33 Kua korerotia e ahau enei mea ki a koutou, kia whai marietanga ai koutou i roto i ahau. Ko ta koutou i te ao nei, he mamate: otira kia maia; kua taea e ahau te ao.

17 Ka korerotia enei mea e Ihu, na ka anga ake ona kanohi ki te rangi, ka mea, E Pa, kua taea te haora: whakakororiatia tau Tama, kia whakakororiatia ai ano hoki koe e tau Tama: 2 Kua tukua mai nei hoki e koe ki a ia nga tikanga mo nga kikokiko katoa, kia hoatu e ia te ora tonu ki te hunga katoa kua homai nei e koe ki a ia. (aiōnios g166) 3 Ko te ora tonu hoki tenei, kia matau ratou ki a koe, ko koe anake te Atua pono, ki a Ihu Karaiti ano hoki i tonoa mai nei e koe. (aiōnios g166) 4 Kua whakakororiatia koe e ahau i runga i te whenua: ka oti i ahau te mahi i homai e koe kia mahia e ahau. 5 Na kia whai kororia ahau aianei i a koe ake, e Pa; hei te kororia i whiwhi ai ahau i a koe i mua atu o te ao. 6 Kua whakapuakina e ahau tou ingoa ki nga tangata i homai nei e koe ki ahau i roto i te ao; nou ratou, nau ano hoki ratou i homai ki ahau: a kua puritia e ratou tau kupu. 7 Katahi ratou ka matau nau nga mea katoa i homai nei e koe ki ahau; 8 No te mea kua hoatu e ahau ki a ratou nga kupu i homai nei e koe ki ahau; a kua tango ratou, kua tino matau ano, i haere mai ahau i a koe, kua whakapono ratou, nau ahau i tono mai. 9 Mo ratou taku inoi: kahore aku inoi mo te ao, engari mo au i homai ai ki ahau; nau hoki ratou. 10 Ko aku mea katoa nau, naku hoki au; a ka whai kororia ahau i a ratou. 11 Na heoi ano toku noho ki te ao; kei te ao nei ano enei, ko ahau ia ka haere atu ki a koe. E te Matua tapu, puritia i runga i tou ingoa te hunga kua homai nei e koe ki ahau, kia kotahi ai ratou, me taua nei. 12 I ahau ano e noho ana i a ratou i te ao, i puritia ratou e ahau i runga i tou ingoa; kua tiakina e ahau au i homai ai ki ahau, a kahore tetahi o ratou i ngaro, ko te tama anake o te ngaromanga; kia rite ai te karaipiture. 13 Na ka haere atu nei ahau ki a koe; a e korerotia ana e ahau enei mea i te ao nei, kia tino nui ai toku koa i roto i a ratou. 14 Kua hoatu e ahau tau kupu ki a ratou; e kino ana hoki te ao ki a ratou, notemea ehara ratou i te ao, me ahau hoki ehara i te ao. 15 Kahore aku inoi kia tangohia atu ratou e koe i te ao, engari kia tiakina ratou e koe kei kino. 16 Ehara ratou i te ao, me ahau hoki ehara i te ao. 17 Whakatapua ratou e koe i runga i tou pono: ko tau kupu te pono. 18 Nau ahau i tono

mai ki te ao, he pena ano taku tono i a ratou ki te ao. **19** He whakaaro hoki ki a ratou i whakatapu ai ahau i ahau, kia tapu ai hoki ratou i te pono. **20** Ehara taku i te inoi mo enei anake, engari mo te hunga e meinga e ta ratou kupu kia whakapono ki ahau: **21** Kia kotahi ai ratou katoa; me koe hoki, e pa, i roto i ahau, me ahau ano i roto i a koe, kia kotahi ai hoki ratou i roto i a taua: kia whakapono ai te ao, nau ahau i tono mai. **22** Kua hoatu ano e ahau ki a ratou te kororia i homai e koe ki ahau; kia kotahi ai ratou, me taua nei hoki he kotahi. **23** Ko ahau i roto i a ratou, ko koe hoki i roto i ahau, kia tino tutuki ai ratou ki te kotahitanga: kia mohio ai ano te ao, nau ahau i tono mai, he rite hoki tou aroha ki a ratou ki tou aroha ki ahau. **24** E Pa, e mea ana ahau kia noho tahi ki ahau, ki te wahi e noho ai ahau, au i homai ai ki ahau; kia kite ai ratou i toku kororia kua homai nei e koe ki ahau: no mua atu hoki i te hanganga o te ao tou aroha ki ahau. **25** E te Matua tika, ahakoa te ao te mohio ki a koe, e mohio ana ahau ki a koe, a kua mohio ano enei, nau ahau i tono mai. **26** Kua whakapuakina ano tou ingoa e ahau ki a ratou, a ka whakapuakina ano: kia mau ai i roto i a ratou te aroha i arohaina ai ahau e koe, me ahau ano i roto i a ratou.

18 Ka mutu enei korero a Ihu ka haere ia, ratou ko ana akonga, ki tawahi o te manga wai, ara o Kerono. Na, he kari kei reira, a tapoko atu ana ia, ratou ko ana akonga. **2** I matauria ano taua wahi e Huria, e te tangata e tukua ai ia: he maha hoki nga hokinga o Ihu, ratou ko ana akonga ki reira. **3** Na ka hoatu ki a Hura tetahi matua me etahi katipa e nga tohunga nui ratou ko nga Parihi, a haere ana ki reira, me nga roherohe, me nga rama, me nga patu. **4** Heoi i matau a Ihu ki nga mea katoa meake pa ki a ia, ka puta atu, ka mea ki a ratou, Ko wai ta koutou e rapu? **5** Ka whakahokia e ratou ki a ia, Ko Ihu o Nahareta. Ka mea a Ihu ki a ratou, Ko ahau ia. A, i te tu ano i roto i a ratou a Hura, tona kaituku. **6** Na, i tana korerotanga ki a ratou, Ko ahau ia, hoki ana ratou ki muri, hinga ana ki te whenua. **7** Na ka ui ano ia ki a ratou, Ko wai ta koutou e rapu? Ka mea ratou, Ko Ihu o Nahareta. **8** Ka whakahokia e Ihu, Kua mea ahau ki a koutou, Ko ahau ia: ki te mea e rapu ana koutou i ahau, tukua enei kia haere: **9** Kia rite ai te kupu i korerotia e ia, kahore i ngaro tetahi o te hunga i homai e koe ki ahau. **10** Na he hoari ta

Haimona Pita, unuhia ana e ia a haua iho te pononga a te tohunga nui, tapahia ana tona taringa matau. Ko te ingoa o taua pononga ko Maraku. **11** Ka mea a Ihu ki a Pita, Kuhua tau hoari ki te takotoranga: ko te kapu i homai nei e toku Matua ki ahau auaka ranei e inumia e ahau? **12** Heoi ka hopukina a Ihu e taua ope, e te rangatira ratou ko nga katipa o nga Hurai, a hereherea ana ia, **13** A ka arahina ki a Anaha i te tuatahi; ko ia hoki te hungawai o Kaiapa, o te tohunga nui mo taua tau. **14** Na ko Kaiapa tenei nana ra i whakatakoto te whakaaro ki nga Hurai, he pai ke ki te mate te tangata kotahi mo te iwi. **15** Na ka aru a Haimona Pita i a Ihu, a ka aru ano hoki tetahi atu o nga akonga: na i mohiotia taua akonga e te tohunga nui, a tomo tahi ana me Ihu ki te whare o te tohunga nui; **16** Ko Pita ia i tu i te kuwaha i waho. Na ka puta atu taua akonga i mohiotia nei e te tohunga nui, ka korero ki te kaitiaki o te tatau, a arahina ana a Pita ki roto. **17** Na ko te meatanga a te kotiro tiaki o te tatau ki a Pita, Ehara ianei koe i tetahi o nga akonga a tenei tangata? Ka mea ia, Ehara. **18** Na i reira nga pononga me nga katipa e tu ana, kua whakaungia hoki e ratou te kapura waro; he makariri hoki; a e inaina ana ratou: ko Pita hoki tetahi o ratou, e tu tahi ana e inaina ana. **19** Na ka ui te tohunga nui ki a Ihu, ki ana akonga, ki tana ako. **20** Ka whakahokia e Ihu ki a ia, I marama tonu taku korero ki te ao; i ako tonu ahau i roto i te whare karakia, i te temepara hoki, i te wahi huihui o nga Hurai katoa; kahore hoki tetahi mea i korerotia pukutia e ahau. **21** He aha koe ka ui ai ki ahau? ui atu ki te hunga i rongu ki taku i mea ai ki a ratou: nana, e mohio ana ratou ki aku i korero ai. **22** Na, i tana korerotanga i enei kupu, ka papaki tetahi o nga katipa i tu ra i a Ihu, ka mea, E pena ana koe ki te tohunga nui? **23** Ka whakahokia e Ihu ki a ia, Ki te kino aku korero, whakaaturia te kino: ki te pai ia, he aha koe i papaki ai i ahau? **24** Na ka tukua hereheretia atu ia e Anaha ki a Kaiapa tohunga nui. **25** Na, tera a Haimona Pita te tu ra me te inaina. Na ka mea ratou ki a ia, Ehara ianei koe i tetahi o ana akonga? Ka whakakahore ia, ka mea, Ehara. **26** Ka mea tetahi o nga pononga a te tohunga nui, he whanaunga nona i tapahia nei te taringa e Pita, Kihai ianei ahau i kite i a koe, korua tahi i te kari? **27** Na ka whakakahore ano a Pita: a tangi tonu iho te tikaokao. **28** Katahi ka arahina atu e ratou a Ihu i a Kaiapa ki te whare whakawa: he atatu: ko ratou ia kihai i tomo ki

te whare whakawa, kei poke ratou, engari kia kai ai ratou i te kapenga. 29 Na ka puta atu a Pirato ki a ratou, ka mea, He aha ta koutou whakapae ki tenei tangata? 30 Ka whakahoki ratou, ka mea ki a ia, Me i kua ia te mahi i te kino, kihai i kawea mai e matou ki a koe. 31 Na ko te meatanga a Pirato ki a ratou, Mauria atu ia, whakawakia ki to koutou na ture. Ka mea nga Hurai ki a ia, E kore e tika kia whakamatea tetahi tangata e matou: 32 Kia rite ai ta Ihu kupu i korero ai, hei whakaatu i te mate e mate ai ia. 33 Me i reira ka tomo ano a Pirato ki te whare whakawa, ka karanga i a Ihu, ka mea ki a ia, Ko te Kingi ranei koe o nga Hura? 34 Ka whakahokia e Ihu ki a ia, Nau ake ano tenei kupu, he korero ranei moku na te tangata ke ki a koe? 35 Ka mea a Pirato, He Hurai koia ahau? Na tou iwi, na nga tohunga nui ano hoki, koe i kawea mai ki ahau: i aha koia koe? 36 Ka whakahokia e Ihu, Ehara toku rangatiratanga i tenei ao; mehemea no tenei ao toku rangatiratanga, kua tatau aku pononga, kei tukua ahau ki nga Hurai: tena ko tenei ehara toku rangatiratanga i konei. 37 Na ka mea a Pirato ki a ia, He kingi oti koe? ka whakahokia e Ihu, Kua korerotia mai na e koe he kingi ahau. Ko te mea tenei i whanau ai ahau: na tenei hoki ahau i haere mai ai ki te ao, hei kaiwhakaatu mo te pono. E whakarongo ana ki toku reo nga tangata katoa o te pono. 38 Ka mea a Pirato ki a ia, He aha te pono? A, no te puakanga o tenei ki hoki ana ia ki waho, ki nga Hurai, ka mea ki a ratou, Kahore tetahi he o tenei tangata i mau i ahau. 39 Otiia he ritenga tenei na koutou, kia tukua e ahau ki a koutou tetahi tangata i te kapenga: e pai ana ranei koutou kia tukua e ahau ki a koutou te Kingi o nga Hurai. 40 Heoi karanga katoa ana ano ratou, ka mea, Auaka tenei, engari a Parapa. Na, he tahae a Parapa.

19 Katahi ka mau a Pirato ki a Ihu, ka whiu i a ia. 2 A ka whiria e nga hoia he karauna tataramoa, potaea ana ki tona matenga, whakakakahuria ana hoki ia ki te kahu papaura. 3 Na ka mea ratou, Tena koe, e te Kingi o nga Hurai! a pakia ana ia ki o ratou ringa. 4 Ka haere ano a Pirato, ka mea ki a ratou, Na, tenei te arahina atu nei ia e ahau ki a koutou, kia mohio ai koutou, kahore rawa i mau i ahau tetahi he ona. 5 Na ka puta a Ihu ki waho, me te karauna tataramoa i runga i a ia, me te kakahu papaura. Ka mea a Pirato ki a ratou, Na, te tangata nei! 6 A, no te

kitenga o nga tohunga nui ratou ko nga katipa i a ia, ka karanga ratou, ka mea, Ripekatia, ripekatia. Ka ki a Pirato ki a ratou, Tangohia atu ia e koutou, ripekatia: kahore hoki i mau i ahau tetahi he ona. 7 Ka whakahokia e nga Hurai ki a ia, He ture to matou, a ki to matou ture he mea tika kia mate ia, mona i mea ko te Tama ia a te Atua. 8 No te rongonga o Pirato i tenei ki, nui rawa tona wehi; 9 Ka tomo ano ia ki te whare whakawa, ka mea ki a Ihu, No hea koe? Heoi kahore a Ihu kupu whakahoki ki a ia. 10 Na ka mea a Pirato ki a ia, E kore koe e korero ki ahau? kahore koe e mohio kei ahau te tikanga mo te ripeka i a koe, kei ahau ano te tikanga mo te tuku i a koe kia haere? 11 Ka whakahokia e Ihu, Kahore au tikanga ki ahau, me kahore i homai ki a koe i runga: koia i nui rawa ai te hara o te kaituku i ahau ki a koe. 12 Na i reira ano ka whai a Pirato kia tukua ia kia haere: otiia ka karanga nga Hurai, ka mea, Ki te tukua tenei e koe, ehara koe i te hoa no Hiha: ki te whakakingi tetahi tangata i a ia, he whakakahore tana i a Hiha. 13 A, no ka rongo a Pirato i tenei korero, ka arahina e ia a Ihu ki waho, a noho ana ki runga ki te nohonga whakawa, ki te wahi e kiia nei ko te Whariki kohatu, ki te reo Hiperu, ko Kapata. 14 Ko te takanga ia o te kapenga, tata pu ki te ono o nga haora; ka mea ia ki nga Hurai, Na, to koutou kingi! 15 Na ko ta ratou karangatanga, Whakamatea, whakamatea, ripekatia. Ka mea a Pirato ki a ratou, Kia ripeka koia ahau i to koutou Kingi? ka whakahokia e nga tohunga nui, Kahore o matou kingi, ko Hiha anake. 16 No reira ka hoatu ia e ia ki a ratou kia ripekatia. A ka mau ratou ki a Ihu: 17 A amo ana ia i tona ripeka, haere ana ki te wahi e kiia nei ko te wahi o te angaanga, tona ingoa ki te reo Hiperu, ko Korokota: 18 Na ripekatia ana ia e ratou ki reira, a ia me etahi atu tokorua, kotahi ki tetahi taha, kotahi ki tetahi taha, ko Ihu ki waenganui. 19 Na tuhituhia ana e Pirato tetahi ingoa, whakapiritia ana ki te ripeka. Ko te tuhituhi tenei, KO IHU O NAHARETA, KO TE KINGI O NGA HURAI. 20 A he tokomaha nga Hurai i kite i tenei ingoa: i tata hoki ki te pa te wahi i ripekatia ai a Ihu: a i tuhituhia taua mea ki te reo Hiperu, ki te reo Kariki, ki te reo Roma. 21 Na ka mea nga tohunga nui o nga Hurai ki a Pirato, Aua e tuhituhia, Ko te Kingi o nga Hurai; engari, nana i mea, Ko te Kingi ahau o nga Hurai. 22 Ka whakahokia e Pirato, Ko taku i tuhituhi ai kua tuhituhia. 23 A ka oti a Ihu te ripeka e nga hoia, ka

mau ratou ki ona kakahu, wehea ake kia wha nga wahi, ki ia hoia he wahi; me te koti ano: na kahore he tui o te koti, he mea whatu iho i runga a puta noa. 24 Na ka mea ratou tetahi ki tetahi, Kua e haea e tatou, engari me maka ki te rota kia kitea ai, mo wai ranei: na ka rite te karaipiture e mea nei, I wehewehea oku kakahu mo ratou, i maka rota hoki mo toku weruweru. Ko ta nga hoia tenei i mea ai. 25 Na i te taha o te ripeka o Ihu tona whaea e tu ana, ratou ko te teina o tona whaea, ko Meri wahine a Kereopa, ko Meri Makarini. 26 A, no te kitenga o Ihu i tona whaea, i te akonga hoki i aroha ai ia e tu tahi ana, ka mea ia ki tona whaea, E tai, nana, tau tama! 27 Katahi ia ka mea ki taua akonga, Na, tou whaea! A no taua haora ka mau taua akonga i a ia ki tona whare. 28 Muri iho i tenei ka mohio a Ihu ka oti nga mea katoa, na ka mea ia, hei whakaritenga mo te karaipiture, he mate wai toku. 29 Na tera e tu ra tetahi oko, ki tonu i te winika, a ka whakakiiia e ratou tetahi hautai ki te winika, whakanohoa ana ki runga ki te hihopa, hoatu ana ki tona mangai. 30 A, no te inumanga o Ihu i te winika, ka me ia, Kua oti: na ka tuohu tona matenga, tukua ana tona wairua. 31 Na i mea nga Hurai kia kaua e mau nga tinana ki te ripeka i te hapati, ko te Takanga hoki tera, he ra nui hoki taua hapati, ka mea ratou ki a Pirato kia whatiia o ratou waewae, kia tangohia atu hoki. 32 Na ka haere nga hoia, ka whawhati i nga waewae o to mua, me o tera i ripekatia ngatahitia me ia. 33 I to ratou taenga ia ki a Ihu, ka kite kua mate noa ake ia, kihai i whatiia e ratou ona waewae: 34 Engari i werohia tona kaokao e tetahi o nga hoia ki te matia, a puta tonu he toto, he wai. 35 A ko te tangata i kite, ko ia ano te kaiwhakaatu, a he pono tana whakaatu: e mohio ana ia he korero pono tana, he mea ra kia whakapono ai koutou. 36 I meatia hoki enei mea, kia rite ai te karaipiture, E kore tetahi iwi ona e whatiia. 37 E mea ana ano tetahi atu karaipiture, ka titiro ratou ki ta ratou i wero ai. 38 Muri iho i enei mea, ka inoi a Hohepa o Arimatia ki a Pirato kia tangohia e ia te tinana o Ihu: he akonga ia na Ihu, otia he mea huna i te wehi ki nga Hurai: a whakaae ana a Pirato. No ka haere ia, ka tango i te tinana o Ihu. 39 I haere mai ano a Nikorima, tera i haere ra i mua ki a Ihu i te po, me te mau mai ano i te maira, i te aroe, he mea whakananu, kia kotahi pea rau pauna. 40 Na ka tango raua i te tinana o Ihu, takaia ana ki nga

kakahu rinena me nga mea kakara, ko ta nga Hurai ritenga hoki tera mo te tanu. 41 Na he kari kei te wahi i ripekatia ai ia; i roto ano i taua kari tetahi urupa hou, he mea kahore ano i takotoria noatia e tetahi. 42 Na ka whakatakotoria a Ihu e raua ki reira, no te mea he ra Takanga uera no nga Hurai; he tata hoki te urupa.

20 I te ra tuatahi o te wiki ka haere a Meri Makarini ki te urupa i te atatu, i te mea e pouri tonu ana, a ka kite i te kohatu kua tangohia atu i te urupa. 2 Na ka oma ia, ka haere ki a Haimona Pita raua ko tera akonga i arohia ai a Ihu, ka mea ki a raua, Kua tangohia e ratou te Ariki i te urupa, a kahore matou e mohio ki te wahi i waiho ai ia e ratou. 3 Na ka puta atu a Pita, me taua akonga, ka haere ki te urupa. 4 A oma ngatahi ana raua: otia i hohoro tera akonga i a Pita, ko ia ano kua tae wawe ki te urupa. 5 Na piko iho ana ia, ka kite i nga takai rinena e takoto ana; heoi kaihahi i tomo ki roto. 6 Na ka haere ano a Haimona Pita i muri i a ia, a, ko tona tomokanga ki te urupa, ka kite i nga takai rinena e takoto ana. 7 Me te tauera i takaia ai tona matenga, kihai i takoto tahi me nga takai rinena, he mea whakakopa ia ki tetahi wahi i tahaki. 8 Katahi ka tomo tera akonga, i tae wawe nei ki te urupa, kite ana, whakapono ana. 9 Kiano hoki ratou i mohio noa ki te karaipiture, kua takoto te tikanga kia ara ake ia i te hunga mate. 10 Na hoki ana ano nga akonga ki to raua kainga. 11 Ko Meri ia tu tonu i waho o te urupa tangi ai: a i a ia e tangi ana, ka piko iho ki te urupa. 12 Ka kite i nga anahera tokorua, he ma nga kakahu, e noho ana, ko tetahi kite matenga, ko tetahi ki nga waewae, i te wahi i takoto ai te tinana o Ihu. 13 Ka mea raua ki a ia, E tai, he aha tau e tangi? Ka mea ia ki a raua, Kua tangohia e ratou toku Ariki, e kore hoki ahau e matau ki te wahi i whakatakotoria ai ia. 14 Ka penei ana korero, ka tahuri whakamuri, ka kite i a Ihu e tu ana, otia kihai i mohio ko Ihu ia. 15 Ka mea a Ihu ki a ia, E tai, he aha tau e tangi? ko wai tau e rapu? Hua noa ia ko te kaingaki kari, na ko tana meatanga ki a ia, E mara, ki te mea kua mauria atu ia e koe, korerotia ki ahau te wahi i whakatakotoria ai ia, a maku ia e tango atu. 16 Ka mea a Ihu ki a ia, E Meri. Ka tahuri atu tera, ka mea ki a ia, E Raponi; ko te tikanga tenei, E te Kaiwhakaako. 17 Ka mea a Ihu ki a ia, Kei pa ki ahau; kiano hoki ahau i kake noa ki toku Matua: engari haere ki oku teina, ka mea atu

ki a ratou, ka kake ahau ki toku Matua, ki to koutou Matua: ki toku Atua, ki to koutou Atua. 18 Haere ana a Meri Makarini, korero ana ki nga akonga, kua kite ia i te Ariki, kua korerotia hoki e ia enei mea ki a ia. 19 I taua ra tuatahi ano o te wiki, i te ahiahi, i nga tatau e kati ana o te wahi i huihui ai nga akonga i te wehi i nga Hurai, ka haere mai a Ihu, ka tu i waenganui, ka mea ki a ratou, Kia tau te rangimarie ki a koutou. 20 A ka puaki tenei kupu ana, ka whakakitea e ia ona ringa me tona kaokao ki a ratou. Na hari tonu nga akonga, i to ratou kitenga i te Ariki. 21 Ka mea ano a Ihu ki a ratou, Kia tau te rangimarie ki a koutou: i tonoa mai ahau e te Matua, ka pera ano taku tono i a koutou. 22 Ka korerotia tenei e ia, ka whakaha ia, ka mea ki a ratou, Kia riro te Wairua Tapu i a koutou: 23 Ki te whakarerea noatia e koutou nga hara o etahi, ka whakarerea o ratou; ki te whakamaua ano o etahi e koutou, ka mau ano. 24 Ko Tamati ia, ko tetahi o te tekau ma rua, tetahi o ona ingoa ko Ririmu, kahore i a ratou i te taenga mai o Ihu. 25 A, ko te meatanga a era akonga ki a ia, Kua kite matou i te Ariki; ka mea ia ki a ratou, Ki te kahore ahau e kite i te ngaunga o nga waho i ona ringa, e kuhu i toku matihao ki te ngaunga a nga whao, e kuhi hoki i toku ringa ki tona kaokao, e kor e ahau e whakapono. 26 A ka pahemo nga ra e waru, a kei roto ano ana akonga, ratou ko Tamati: ka haere mai a Ihu i te mea e kati ana nga tatau, ka tu ki waenganui, ka mea, Kia tau te rangimarie ki a koutou. 27 Katahi ia ka mea ki a Tamati, Totoro mai tou matihao, kia kite hoki koe i oku ringa; totoro mai hoki tou ringa, ka kuhu ki toku kaokao: aua e whakateka, engari me whakapono. 28 Na ka whakahoki a Tamati, ka mea ki a ia, E toku Ariki, e toku Atua. 29 Ka mea a Ihu ki a ia, No tou kitenga i ahau, i whakapono ai koe, e Tamati: ka koa te hunga kahore i kite, a kua whakapono. 30 He maha ano era atu tohu i toi i a Ihu, i te aroaro o ana akonga, kahore nei i tuhituhia ki tenei pukapuka: 31 Otiia kua tuhituhia enei, kia whakapono ai koutou ko te Karaiti a Ihu, ko te Tama a te Atua; kia whiwhi ai hoki ki te ora i runga i tona ingoa, ina whakapono.

21 Muri iho i enei mea ka whakakite a Ihu i a ia ki nga akonga i te moana o Taipiria; ko tana whakakitenga tenei: 2 E noho tahi ana a Haimona Pita, a Tamati, ko Ririmu nei tona ingoa, a Natanahira o Kana o Kariri, nga tama a Heperi, me tetahi tokorua

atu ano o ana akonga. 3 Ka mea a Haimona Pita ki a ratou, Ka haere ahau ki te hao. Ka mea ratou ki a ia, Ko tatou tahi e haere. Haere ana ratou, eke ana ki runga ki te kaupuke; a i taua po kihai i mau tetahi mea. 4 Na ka puao te ata, ko Ihu e tu ana i tatahi: otiia kihai nga akonga i mohio ko Ihu ia. 5 Na ko te meatanga a Ihu ki a ratou, E tama ma, kahore a koutou kai? Ka whakahokia e ratou ki a ia, Kahore. 6 Ka mea ia ki a ratou, Maka te kupenga ki te taha matau o te kaupuke a ka mau etahi. Na, i ta ratou makanga atu, kihai i taea te kukume i te tini o nga ika. 7 Katahi ka mea te akonga i arohaina e Ihu ki a Pita, Ko te Ariki. A, no te rongonga o Haimona Pita, ko te Ariki, ka whitikiria tona kakahu, e tu kau ana hoki ia, a rere ana ki te moana. 8 Ko era akonga ia i hoe i runga i te poti, kihai hoki i mamao atu i te whenua, me te mea e rua rau whatianga, e kukume ana i te kupenga, i nga ika. 9 Heoi, no to ratou unga ki uta, ka kite i te kapura waro me nga ika e takoto ana i runga, me tetahi taro. 10 Ka mea a Ihu ki a ratou, Homai etahi o nga ika kua mau na i a koutou. 11 Na haere ana a Haimona Pita, a kumea ana e ia te kupenga ki uta, ki tonu i nga ika nunui, kotahi rau e rima tekau ma toru: a, ahakoa tini, kihai i pakaru te kupenga. 12 Ka mea a Ihu ki a ratou, haere mai kai te kai. heoi kihai tetahi o nga akonga i maia ki te ui ki a ia, Ko wai koe? i mohio hoki ko te Ariki. 13 Na ka haere a Ihu, ka mau ki te taro, a hoatu ana e ia ki a ratou, me nga ika. 14 Ko te toru tenei o nga putanga o Ihu ki ana akonga, i muri i tona aranga ake i te hunga mate. 15 A ka mutu ta ratou kai, ka mea a Ihu ki a Haimona Pita, E Haimona, tama a Hona, rahi atu ranei tou aroha ki ahau i to enei? Ka mea tera ki a ia, Ae, e te Ariki; e mohio ana koe e aroha ana ahau ki a koe. Ka mea ia ki a ia, Whangainga aku reme. 16 Ka mea ano ia ki a ia, ko te rua o nga meatanga, E Haimona, tama a Hona, e aroha ana koe ki ahau? Ka mea tera ki a ia, Ae, e te Ariki; e mohio ana koe e aroha ana ahau ki a koe. Ka mea ia ki a ia, Heparatia aku hipi. 17 Ka mea ia ki a ia, ko te toru o nga meatanga, E Haimona, tama a Hona, e aroha ana koe ki ahau? Ka pouri a Pita no te mea ka toru rawa ana meatanga ki a ia, E aroha ana koe ki ahau? Ka mea ano ki a ia, E te Ariki, e mohio ana koe ki nga mea katoa; e mohio ana koe e aroha ana ahau ki a koe. Ka mea a Ihu ki a ia, Whangainga aku hipi. 18 He pono, he pono taku e mea nei ki a koe, I tou tamarikitanga, i whitiki koe i

a koe, i haere ki tau wahi i pai ai: ka koroheketia koe, ka whakamarokia e koe ou ringa, he tangata ke hoki mana koe e whitiki, e kawe ki te wahi e kore ai koe e pai. 19 I korerotia tenei e ia, hei tohu mo te mate e whakakororia ai ia i te Atua. A ka puaki tenei kupu ana, ka mea ia ki a ia, Haere mai i muri i ahau. 20 No te tahuritanga o Pita, ka kite i te akonga i aroha ai a Ihu e aru ana; ko tera hoki i whakawhirinaki ra ki tonu uma i te hapa, i mea ra, E te Ariki, ko wai te kaituku mou? 21 A, i te kitenga o Pita i a ia, ka mea ki a Ihu, E te Ariki, e aha ra tenei? 22 Ka mea a Ihu ki a ia, Ki te pai ahau kia noho tonu ia kia tae mai ra ano ahau, hei aha mau? haere mai koe i muri i ahau. 23 Heoi ka puta atu tenei kupu ki nga hoa, e kore taua akonga e mate: otiiia kihai a Ihu i mea ki a ia, E kore ia e mate; engari, Ki te pai ahau kia noho tonu ia kia tae mai ra ano ahau, hei aha mau? 24 Ko taua akonga tenei e whakaatu nei i enei mea, ko te kaituhituhi hoki ia i enei mea: e mohio ana ano matou e tika ana tana whakaatu. 25 Na tera atu ano tona tini o nga mea i mea ai a Ihu me i tuhia katoatia, e mea ana ahau, e kore pea te ao nei e whai takotoranga mo nga pukapuka e tuhia. Amine.

I kite ano ahau i te pa tapu, i Hiruharama hou, e heke iho ana i te rangi i te Atua, rite rawa, ano he wahine marena hou kua oti te whakapaipai mo tana tane. I rongo ano ahau i te reo nui i te rangi e mea ana, Na, kei nga tangata te tapenakara o te Atua, a e noho ia ki a ratou, ko ratou hoki hei iwi mana, ko te Atua nei ano hei a ratou, hei Atua mo ratou:

Whakakitenga 21:2-3

Whakakitenga

19 Na, muri iho i enei mea ka rangona e ahau he reo nui me te mea no te mano tini i te rangi, e mea ana, Areruia; Ko te whakaoranga, ko te kororia, ko te honore, ko te kaha, kei te Ariki, kei to tatou Atua; **2** He pono hoki, he tika ana whakawa: kua whakawakia hoki e ia te wahine kairua, te mea nui, i he ai te whenua i tona moepuku, kua rapua ano e ia he utu i a ia mo nga toto o ana pononga. **3** Na ka tuaruatia ano a ratou meatanga, Areruia. Heoi kake ake ana te paoa o taua pa ake ake. (aiōn g165) **4** A takoto ana nga kaumatua e rua tekau ma wha me nga mea ora e wha, koropiko ana ki te Atua e noho ana i runga i te torona, mea ana, Amine; Areruia. **5** A ka puta mai he reo i te torona, e mea ana, Whakamoemiti ki to tatou Atua, e ana pononga katoa, e te hunga hoki e wehi ana i a ia, e te hunga iti, e te hunga nunui. **6** Na ka rangona e ahau me te mea he reo no te mano tini, me te mea he haruru no nga wai maha, me te mea he haruru no nga whatitiri kaha, e mea ana, Areruia: ka kingi hoki te Ariki, to tatou Atua, te Kaha Rawa. **7** Kia hari tatou, kia nui rawa te koa, kia hoatu he kororia ki a ia: kua taea hoki te marena o te Reme, kua oti ano te whakapai a tana wahine i a ia ano. **8** I tukua hoki ki a ia kia whakakakahuria ia ki te rinena pai, ki te rinena kanapa, parukore: na, ko te rinena pai ra, ko nga mahi tika a te hunga tapu. **9** I mea mai ano ia ki ahau, Tuhituhia, Ka hari te hunga kua karangatia ki te hapa o te marena o te Reme. Ka mea mai ano ia ki ahau, Ko nga kupu pono enei a te Atua. **10** Na ka takoto ahau ki mua i ona waewae, ka mea kia koropiko ki a ia. A ka mea mai ia ki ahau, Kauaka: he hoa pononga hoki ahau no koutou ko ou tuakana kei a ratou nei te whakaatu o Ihu: me koropiko ki te Atua: ko te whakaatu hoki i a Ihu ta te wa irua o te poropititanga. **11** A ka kite ahau i te rangi e tuwhera ana, na, he hoiho ma; ko te ingoa hoki o tona kainoho ko te Pono, ko te Tika, kei runga i te tika tana whakawa, tana whawhai. **12** A ko ona kanohi, ano he mura ahi, a i runga i tona matenga nga karauna maha; he ingoa hoki tona kua oti te tuhituhi, e kore nei tetahi e matau, ko ia anake. **13** Ko te kakahu i kakahuria e ia he mea tuku ki te toto: ko te ingoa i huaina ai ia ko te Kupu a te Atua. **14** A ko nga taua kei te rangi e aru ana i a ia i runga i nga

hoiho ma, he mea whakakakahu ratou ki te rinena pai, he mea ma, parukore. **15** E puta mai ana hoki i roto i tona mangai he hoari koi, hei patu mana i nga tauivi: he rino ano hoki te tokotoko e tohutohu ai ia i a ratou: e takahi ana hoki ia i te takahanga waina o te aritarita o te riri o te Atua Kaha Rawa. **16** He ingoa ano tona, tuhituhi rawa ki tona kakahu, ki tona huha, KO TE KINGI O NGA KINGI, KO TE ARIKI O NGA ARIKI. **17** I kite ano ahau i tetahi anahera e tu ana i te ra; he nui ano tona reo ki te karanga, i mea ia ki nga manu katoa e rere ana i waenganui o te rangi, haere mai, me huihui mai ki te hapa nui a te Atua; **18** Ki te kai i nga kikokiko o nga kingi, i nga kikokiko o nga rangatira mano, i nga kikokiko o te hunga kaha, i nga kikokiko o nga hoiho, o o ratou kainoho hoki, i nga kikokiko o nga tangata katoa, o nga mea ehara nei i te pononga, o nga pononga an o hoki, o te hunga nonohi, o te hunga nunui. **19** A ka kite ahau i te kararehe, me nga kingi o te whenua, me a ratou taua, kua huihuia ki te whawhai ki tera e noho ra i runga i te hoiho, ki tana taua hoki. **20** Na ka hopukina te kararehe raua tahi ko te poropiti teka i mahi ra i nga tohu ki tona aroaro, i pohehe ai te hunga i tango i te tohu a te kararehe, i koropiko hoki ki tona whakapakoko. Na panga oratia ana raua tokorua ki te roto kapura e ka ana i te whanariki. (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Na, ko te hunga i toe, i whakamatea ki te hoari a tera e noho ra i runga i te hoiho, ki te hoari e puta mai nei i roto i tona mangai: a makona ana nga manu katoa i o ratou kikokiko.

20 A ka kite ahau i tetahi anahera e heke iho ana i te rangi, kei a ia te ki o te poka torere, me tetahi mekameka nui i tona ringaringa. (Abyssos g12) **2** Na ka mau ia ki te tarakona, ki te nakahi onamata, ko te Rewera nei ia, ko Hatana hoki, ka herehere i a ia kotahi mano nga tau; **3** Ka maka i a ia ki te poka torere, uakina ana, whakapiri rawa te hiri ki runga ki a ia, kei whakapohehe ia i nga tauivi i muri iho, kia taka ra ano nga tau kotahi mano: a muri iho i enei mea me wewete ia, he taima iti kau ia. (Abyssos g12) **4** I kite ano ahau i nga torona, e noho ana hoki ratou i runga, i hoatu ano hoki te whakawa ki a ratou: i nga wairua hoki o te hunga i poutoa mo te whakaaturanga i a Ihu, mo te kupu hoki a te Atua, te hunga kahore i koropiko ki te kararehe, ki tona whakapakoko ranei, kihai hoki i meatia te tohu ki o ratou rae, ki o ratou

ringaringa; na ka ora ratou, ka kingi tahi me te Karaiti, kotahi mano tau. 5 Kihai ia i ora ake te toenga o nga tupapaku, a taka noa nga tau kotahi mano. Ko te aranga tuatahi tenei. 6 Hari tonu, tapu tonu te tangata he wahi nei tona i te aranga tuatahi: e kore te matenga tuarua e whai mana ki a ratou; engari hei tohunga ratou ma te Atua, ma te Karaiti hoki, a kotahi mano nga tau e kingi tahi ai ratou me ia. 7 A, no ka pahemo nga tau kotahi mano, ka wetekina a Hatana i roto i tona whare herehere. 8 A ka haere ia ki te whakapohehe i nga tau iwi i nga pito e wha o te whenua, i a Koka raua ko Makoka, e huihui ai ratou ki te taua: ko te tokomaha o ratou rite tonu ki te onepu o te moana. 9 Na haere ana ratou ki te whanui o te whenua, karapotia ana e ratou te nohoanga o te hunga tapu, me te pa e arohaina ana: na ko te hekenga iho o te kapura i te Atua i te rangi, pau ake ratou. 10 Na, ko te rewera i whakapohehe nei i a ratou, panga ana ia ki te roto kapura whanariki, ki te wahi kei reira nei te kararehe me te poropiti teka, a ka whakamamaetia ratou i te ao, i te po, ake ake. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 A ka kite ahau i tetahi torona nui, ma, i tetahi hoki e noho ana i runga, rere ana te whenua me te rangi i tona kanohi; kahore hoki i kitea he wahi mo raua. 12 I kite ano ahau i te hunga mate, i te hunga nunui, i te hunga ririki, e tu ana i mua o te torona; na kua whakatuwheratia nga pukapuka; kua whakatuwheratia ano hoki tetahi atu pukapuka, ko te pukapuka o te ora: kei nga mea hoki i tuhituhia ki aua pukapuka he whakawa mo te hunga mate, he mea whakarite tonu ki a ratou mahi. 13 I tukua mai ano e te moana te hunga mate i roto i a ia; i tukua mai hoki e te mate, e te po, te hunga mate i roto i a raua: na ka whakawakia tena tangata, tena, he mea whakarite ki a ratou mahi. (Hadēs g86) 14 Na ka panga te mate me te po ki te roto ahi. Ko te tuarua tenei o nga mate, ara ko te roto ahi. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 A, ki te kitea tetahi kihai i tuhituhia ki te pukapuka o te ora, i panga ia ki te roto ahi. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 A i kite ahau i te rangi hou, i te whenua hou: kua pahemo hoki te rangi tuatahi, me te whenua tuatahi; a kahore atu he moana. 2 I kite ano ahau i te pa tapu, i Hiruharama hou, e heke iho ana i te rangi i te Atua, rite rawa, ano he wahine marena hou kua oti te whakapaipai mo tana tane. 3 I rongu ano

ahau i te reo nui i te rangi e mea ana, Na, kei nga tangata te tapenakara o te Atua, a e noho ia ki a ratou, ko ratou hoki hei iwi mana, ko te Atua nei ano hei a ratou, hei Atua mo ratou: 4 Ka murua hoki e ia nga roimata katoa i o ratou kanohi; a kore ake he mate; kahore hoki he aue, kahore he tangi, kahore he mamae, i nga wa i muri nei: kua pahemo atu hoki nga mea o mua. 5 A ka korero mai tera e noho ra i runga i te torona, Na, ka hanga houtia e ahau nga mea katoa. I mea mai ano ia ki ahau, Tuhihuhia: no te mea he pono, he tika enei kupu. 6 I mea mai ano ia ki ahau, Kua oti enei mea. Ko ahau te Arepa, te Omeka, te timatanga, te whakamutunga. Ka hoatu noa e ahau ki te tangata matewai he wai i te puna o te wai o te ora. 7 Ko te tangata i a ia te wikitoria, e whiwhi ia ki enei mea; ko ahau hoki hei Atua mona, ko ia hei tama maku. 8 Na, ko te hunga wehi, ko te hunga whakateka, ko te hunga whakariharia, ko nga kaikohuru, ko te hunga moepuku, ko te hunga makutu, ko te hunga karakia ki te whakapakoko, ko te hunga teka katoa, ko te wahi mo ratou kei te roto e ka ana i te ahi, i te whanariki: ko te matenga tuarua tenei. (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Na ka haere mai ki ahau tetahi o nga anahera e whitu, kei a ratou nei nga oko e whitu e ki ana i nga whiu whakamutunga e whitu; ka ki mai ki ahau, ka mea, Haere mai, maku e whakakite ki a koe te wahine marena hou, te wahine a te Reme. 10 Na haria ana ahau e ia i roto i te Wairua ki tetahi maunga nui, tiketike, a ka whakakitea mai ki ahau te pa tapu, a Hiruharama, e heke iho ana i te rangi i te Atua. 11 Kei taua pa ano te kororia o te Atua: rite tonu tona marama ki to te kohatu utu nui whakaharahara, ano he kohatu hahapa, marama tonu me he karaihe; 12 He taiepa kohatu ano tona, he mea nui, tiketike, tekau ma rua nga tatau, kotahi tekau ma rua ano nga anahera i nga tatau, tuhihuhia rawa ki te ingoa, ara ki nga ingoa o nga hapu kotahi tekau ma rua o nga tama a Ihairaira: 13 I te rawhiti e toru nga tatau; i te hauraro e toru nga tatau; i te tonga e toru nga tatau; i te hauauru e toru nga tatau. 14 A ko te taiepa o te pa, kotahi tekau ma rua ona turanga, kei aua turanga ano nga ingoa o nga apotoro a te Reme, kotahi tekau ma rua. 15 Na, ko tera i korero ra ki ahau, he kakaho koura tana hei whanganga mana i te pa, i ona tatau, i tona taiepa kohatu. 16 Na, ko te takoto o te pa, e wha nga poti, tona roa rite tonu ki tona whanui: na ka whangangatia e ia

te pa ki te kakaho, kotahi tekau ma rua mano nga paronga. Ko tona roa, ko te whanui, ko te ikeike, rite tonu. **17** Na ka whangangatia ano e ia tona taiepa, kotahi rau e wha tekau ma wha nga whatianga, he ruri na te tangata, ara na te anahera. **18** Na ko te mea i hanga ai tona taiepa he hahapa: he koura parakore ano hoki te pa, rite tonu ki te karaihe marama. **19** Ko nga turanga o te taiepa o te pa he mea whakapaipai ki nga kohatu utu nui katoa. Ko te turanga tuatahi he hahapa; ko te tuarua, he hapaira; ko te tuatoru, he karakeroni; ko te tuawha, he emerara; **20** Ko te tuarima, he hararonika; ko te tuaono, he harariu; ko te tuawhitu, he karihorita; ko te tuawaru, he perira; ko te tuaiwa, he topaha; ko te ngahauru, he karihoparaha; ko te tekau ma tahi, he hakiniiti; ko te tekau ma rua, he ametihita. **21** Na, ko nga tatau kotahi tekau ma rua, kotahi tekau ma rua peara: ko tenei tatau, ko tenei tatau, kotahi tonu peara: ko te huarahi hoki o te pa he koura parakore, ko ia ano kei te karaihe piata. **22** Na kihai ahau i kite i tetahi whare tapu i reira: ko te Ariki hoki, ko te Atua Kaha Rawa raua ko te Reme te whare tapu o reira. **23** Kahore hoki taua pa i mea ki te ra mona, ki te marama ranei, hei whiti ki roto: e whakamaramatia ana hoki a reira e te kororia o te Atua, ko te Reme hoki tona mamara. **24** E haere hoki nga tauwi i waenganui o tona marama: a e kawea mai ano hoki e nga kingi o te ao to ratou kororia ki reira. **25** E kore hoki ona tatau e tutakina i te awatea; kore ake hoki o reira po: **26** A e kawea mai hoki te kororia me te honore o nga tauwi ki reira: **27** E kore ano e tomo ki roto tetahi mea whakanoa, te tangata ranei e mahi ana i te whakarihariahi, i te teka ranei: ko te hunga anake kua oti te tuhituhi ki ta te Reme pukapuka o te ora.

22 Na ka whakakitea mai e ia ki ahau he awa wai ora, piata tonu me te karaihe, e puta mai ana i te torona o te Atua raua ko te Reme, **2** I waenganui o tona huarahi. Na i tenei taha o te awa, a i tera taha, ko te rakau o te ora, kotahi tekau ma rua ona momo hua, e hua ana ona hua i tetahi marama, i tetahi marama: a ko nga rau o te rakau hei whakaora mo nga tauwi. **3** A kore ake he kanga i muri nei: ko reira ano hoki te torona o te Atua raua ko te Reme; a ka mahi ana pononga ki a ia: **4** E kite hoki ratou i tona kanohi; ka mau hoki tona ingoa ki o ratou rae. **5** A kore ake o reira po; kore ake o ratou meatanga ki te marama o

te rama, ki te marama hoki o te ra; e marama hoki ratou i te Ariki, i te Atua: a e kingi ratou ake ake. (aiōn **g165**) **6** I mea mai ano ia ki ahau, He pono, he tika enei kupu: kua tonoa hoki e te Ariki, e te Atua o nga poropiti tapu, tana anahera, hei whakakite mai ki ana pononga i nga mea ka hohoro nei te meinga. **7** Na ka hohoro toku haere atu: ka hari te tangata e whakarite ana i nga kupu o te poropititanga o tenei pukapuka. **8** A ko ahau, ko Hoani, tenei i rongu nei, i kite nei i enei mea. A, no toku rongonga, no toku kitenga, ka hinga ahau ki raro, ka mea kia koropiko ki mua i nga waewae o te anahera i whakakitea mai ai enei mea ki ahau. **9** Na ko tana meatanga mai ki ahau, Kauaka: he hoa pononga hoki ahau nou, no ou tuakana hoki, no nga poropiti, no te hunga ano e pupuri ana i nga kupu o tenei pukapuka: me koropiko ki te Atua. **10** Na ka mea mai ano ia ki ahau, Kua e hiritia nga kupu o te poropititanga o tenei pukapuka: e tata ana hoki te taima. **11** Ko te tangata e he ana te whakahaere, kia he ano te whakahaere: ko te tangata e poke ana, kia poke ano ia: ko te tangata e tika ana, kia tika ano ia: ko te tangata e tapu ana, kia tapu ano ia. **12** Na, ka hohoro toku haere atu; kei ahau ano taku utu, a ka rite ki ana mahi ake nga mea e hoatu ki tetahi, ki tetahi. **13** Ko ahau te Arepa, te Omeka, te tuatahi, te whakaotinga, te timatanga, te whakamutunga. **14** Ka hari te hunga e horoi ana i o ratou kakahu, kia taunga ai ratou te haere mai ki te rakau o te ora, ka tomo ano ki te pa ra nga tatau. **15** Kei waho nga kuri, me te hunga makutu, me te hunga moepuku, me nga kaikohuru, me te hunga karakia ki te whakapakoko, me te hunga katoa e pai ana, e mahi ana i te teka. **16** Kua tonoa e ahau, e Ihu, taku anahera, hei whakaatu i enei mea ki a koutou i roto i nga hahi. Ko ahau te pakiaka, te uri o Rawiri, te whetu marama o te ata. **17** E mea ana hoki te Wairua me te wahine marena hou, Haere mai. Me ki ake ano e te tangata e rongu ana, Haere mai. Kia haere mai hoki te tangata e haiu ana: kia tangohia noatia ano te wai ora e te tangata e hiahia ana. **18** He whakaatu hoki naku tenei ki te hunga katoa e rongu ana ki nga kupu o te poropititanga o tenei pukapuka, Ki te tapiritia mai e tetahi ki enei mea, ka tapiritia atu ano e te Atua mona nga whiu kua oti te tuhituhi ki tenei pukapuka: **19** A ki te tangohia atu e tetahi he kupu i te pukapuka o tenei poropititanga, ka tangohia e te Atua tona wahi i roto i te pukapuka o te ora, i te pa tapu hoki, i nga mea

hoki kua oti te tuhituhi ki tenei pukapuka. 20 Tenei te ki nei te Kaiwhakaatu o enei mea, Na, ka hohoro ano toku haere atu. Amine. Ae ra, haere mai, e te Ariki, e Ihu. 21 Kia tau ki te hunga tapu katoa te atawhai o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti. Amine.

66 Verses

Māori at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

Kenehi 9:8 A i korero te Atua ki a Noa ratou ko ana tama, i mea, **9:9** Ko ahau nei, nana, ka whakapumau ahau i taku kawenata ki a koutou, ki to koutou uri i muri i a koutou; **9:10** Ki nga mea ora katoa hoki i a koutou, ki te manu, ki te kararehe, ki nga kirehe katoa hoki o te whenua e noho ana i a koutou; ki nga mea katoa i puta mai i roto i te aaka, puta noa ki nga kirehe katoa o te whenua. **9:11** A ka whakapumautia e ahau taku kawenata ki a koutou; e kore e hatepea atu nga kikokiko katoa a muri ake nei e nga wai o te waipuke; e kore ano e puta mai he waipuke a muri ake nei hei whakangaro mo te whenua. **9:12** Ka mea te Atua, Ko te tohu tenei o te kawenata, e whakatakatoria nei e ahau ki waenganui oku, o koutou tae atu ki nga mea ora katoa i a koutou, mo nga whakatipuranga mutungakore: **9:13** Ka whakatakatoria e ahau taku kopere ki te kapua, a ka waiho hei tohu mo te kawenata i waenganui oku, o te whenua.

Ekoruhe 14:13 Na ka mea a Mohi ki te iwi, Kaua e wehi; tu marie, ka titiro atu ki te whakaoranga a Ihowa e whakaputaina mai e ia ki a koutou i tenei ra: no ko nga Ihipiana e kitea atu ra e koutou i tenei ra, e kore e kitea ano e koutou a muri ake nei. **14:14** Ma Ihowa ta koutou pakanga; ko koutou ia e kore e hamumu.

Rewitikuha 20:26 A ka tapu koutou ki ahau: no te mea te tapu ahau, a Ihowa, a kua wehea mai koutou e ahau i roto i nga iwi, kia waiho maku.

Tauanga 6:24 Ma Ihowa koe e manaaki, mana koe e tiaki: **6:25** Ma Ihowa e mea kia tiaho tona mata ki a koe, mana ano hoki koe e atawhai: **6:26** Ma Ihowa tona kanohi e whakaara ki a koe, mana ano e tuku te rangimarie ki a koe.

Tiuteronomi 18:18 Maku e whakaara ake he poropiti mo ratou i roto i o ratou teina, rite tahi ki a koe, a ka hoatu e ahau aku kupu ki tona waha; mana e korero ki a ratou nga mea katoa e korero ai ahau ki a ia. **18:19** Na ko te tangata e kore e whakarongo ki aku kupu, e korero ai ia i runga i toku ingoa, maku e rapu he utu i a ia.

Hohua 1:7 Heoi kia kaha, kia tino maia rawa ki te pupuri, ki te mahi i nga ture katoa i whakahaua ki a koe e Mohi, e taku pononga: kei peka ke koe i reira ki matau, ki mau ranei, kia tika ai tau i nga wahi katoa e haere ai koe. **1:8** Kei whakarerea e tou waha tenei pukapuka o te ture; engari kia u ou whakaaro ki reira i te ao, i te po, kia mau ai koe ki te mahi i nga mea katoa kua oti te tuhi ki reira: ma reira ka whai wahi ai koe i tou huarahi, ma reira hoki koe ka kake ai. **1:9** Kahore ianei ahau i whakahau ki a koe? Kia kaha, kia maia; kua e wehi, kua hoki e pawera: no te mea kei a koe a Ihowa, tou Atua, i nga wahi katoa e haere ai koe.

Kaiwhakariterite 2:7 A i mahi te iwi ki a Ihowa i nga ra katoa o Hohua, i nga ra katoa ano o nga kaumatua i roa ake nei o ratou ra i o Hohua, i kite nei i nga mahi nunui katoa a Ihowa i meinga e ia mo Ihairaira.

Rutu 1:16 Na ka mea a Rutu, Kaua ra e tohe ki ahau kia whakarere koe, kia hoki atu i te whai i a koe; ta te mea ka haere ahau ki tau wahi e haere ai, ka noho hoki ki tau wahi e noho ai; ko tou iwi hei iwi moku, ko tou Atua hei Atua moku; **1:17** Ka mate ahau ki te wahi e mate ai koe, ka tanumia hoki ki reira: kia meatia tenei e Ihowa ki ahau, etahi atu mea ano hoki, ina, ko te mate anake hei wehe i a taua.

1 Hamuera 16:7 Na ka mea a Ihowa ki a Hamuera, Kaua e titiro ki tona ahua, ki tona roa ranei, i a ia e tu na; kua whakaparahako hoki ahau ki a ia: e kore hoki e rite ta Ihowa ki ta te tangata titiro: he titiro hoki ta te tangata ki te kanohi; ko ta Ihowa ia he titiro ki te ngakau.

2 Hamuera 7:22 Na he nui koe, e Ihowa, e te Atua: kahore hoki he rite mou, kahore atu hoki he Atua; ko koe anake: e rite ana ki nga mea katoa i rongo ai o matou taringa.

1 Kingi 2:3 A kia mau ki te whakahau a Ihowa, a tou Atua, kia haere i ana ara, kia mau ki ana tikanga, ki ana whakahau, ki ana whakaritenga, ki ana whakaaturanga, ki nga mea kua oti te tuhituhi ki te ture a Mohi, kia tika ai tau i nga mea katoa e mea ai koe, i nga wahi katoa e tahuri ai koe:

2 Kingi 22:19 Na te mea he ngawari tou ngakau, a kua whakaiti koe i a koe ki te aroaro o Ihowa, i a koe ka rongo na ki taku i mea ai mo tenei wahi, mo ona tangata hoki, kia meinga ratou hei ururua, hei kanga; a kua haehae i ou kakahu, kua tangi ki toku aroaro; na kua rongo ano hoki ahau i a koe, e ai ta Ihowa.

1 Whakapapa 29:17 E mohio ana hoki ahau, e toku Atua, e whakamaturia ana te ngakau e koe, e manako ana hoki koe ki te tika. Ko ahau nei, he tika toku ngakau i meatia noatia mai ai e ahau enei mea katoa; a tenei ahau te koa nei i toku kitenga i tau iwi i konei e hihiko ana ki tau mahi.

2 Whakapapa 7:14 Heoi ki te whakaiti taku iwi i a ratou, kua karangatia nei hoki toku ingoa ki a ratou, ki te inoi, a ka rapu i toku mata, ka tahuri mai i o ratou ara he; ka whakarongo mai ahau i te rangi, ka muru i to ratou hara, ka whakaora i te mate o to rato u whenua.

Etera 7:10 I whakatikaia hoki e Etera tona ngakau ki te rapu i te ture a Ihowa, ki te mahi ano hoki, a ki te whakaako i a Iharaira ki nga tikanga, ki nga whakaritenga.

Nehemia 6:3 Na ka unga tangata ahau ki a raua hei ki atu, He nui te mahi e mahi nei ahau; e kore e ahei kia heke atu. Kia whakamutua hei aha te mahi? ka whakarere nei hoki e ahau, ki te heke atu ahau ki a korua.

Ehetere 4:14 Ki te wahangu rawa hoki koe i tenei wa, tera e puta ake he tanga manawa, he whakaoranga mo nga Hurai i tetahi atu wahi. Na ko koe, ko te whare hoki o tou papa, ka ngaro; ko wai hoki ka mohio mo te wa penei pea i tae mai ai koe ki te kingitanga?

Hopa 19:25 Otiia e mohio ana ahau kei te ora toku kaihoko, a i nga wa i muri nei ka tu ia ki runga ki te whenua;

Waiata 23:1 He himene na Rawiri. Ko Ihowa toku hepara; e kore ahau e hapa. **23:2** Ko ia hei mea kia takoto ahau ki nga wahi tarutaru hou: e arahi ana ia i ahau ki te taha o nga wai ata rere. **23:3** Ko ia hei whakahoki ake i toku wairua: e arahi ana ia i ahau i nga ara o te tika, he whakaaro ki tona ingoa. **23:4** Ae, ahakoa haere ahau i te awaawa o te atarangi o te mate, kahore he kino e wehi ai ahau: no te mea kei toku taha koe; ko tau rakau, ko tau tokotoko, ko ena hei oranga ngakau moku. **23:5** E taka ana e koe he tepu ki toku aroaro i te tirohanga a oku hoariri, e whakawahia ana e koe toku matenga ki te hinu, purena tonu taku kapu. **23:6** He pono e aru i ahau te pai me te atawhai i nga ra katoa e ora ai ahau, a ka noho ahau ki te whare o Ihowa ake tonu atu.

Whakatauki 3:5 Whakapaua tou ngakau ki te whakawhirinaki ki a Ihowa, kua hoki e okioki ki tou matauranga ake. **3:6** I ou ara katoa whakaaro ki a ia, a mana e whakatika ou huarahi.

Kaikauwhau 3:10 Kua kite ahau i te raruraru e homai ana e te Atua ki nga tama a te tangata hei whakararu i a ratou. 3:11 I hanga e ia nga mea katoa kia ataahua i tona wa ano: a i whakanohoia e ia te ao ki o ratou ngakau, engari kia kua te tangata e kite i ta te Atua mahi i mahi ai, mai i te timatanga a taea noatia te mutunga.

Waiata a Horomona 2:4 I kawe a ahau e ia ki te whare hakari, a ko tona kara i runga i ahau he aroha.

Ihaia 9:6 Kua whanau nei hoki he tamaiti ma tatou, kua homai he tama ki a tatou; a ki runga ki tona pokohihi te rangatiratanga; na, ko te ingoa e huaina ki a ia ko Whakamiharo, ko Kaiwhakatakoto Whakaaro, ko te Atua Kaha Rawa, ko te Matua Mutungakore, ko t e Rangatira o te Rongomau. 9:7 Kahore he mutunga o te nui haere o tona kingitanga, o te mau o tana rongu, ki runga ki te torona o Rawiri, ki runga hoki i tona rangatiratanga, kia u ai, kia mau ai hoki i runga i te whakawa, i runga i te tika aiane i a ke tonu atu. Ka oti tenei i te ngakau whakapuke o Ihowa o nga mano.

Heremaia 1:4 Na i puta te kupu a Ihowa ki ahau, i mea, 1:5 Kiano koe i hanga e ahau i roto i te kopu, kua mohio ahau ki a koe, a kiano koe i puta mai i te puku, kua whakatapua koe e ahau; kua whakaritea koe e ahau hei poropiti ki nga iwi. 1:6 Na ka mea ahau, Aue, e Ihowa, e te Atua, nana, kahore e taea e ahau te korero, he tamariki nei hoki ahau. 1:7 Ano ra ko Ihowa ki ahau, Kua e mea, He tamariki ahau: no te mea, ahakoa ko wai te hunga e unga atu ai koe e ahau, me haere tonu koe, me korero hoki e koe nga mea katoa e whakahaua e ahau ki a koe. 1:8 Kua e wehi i a ratou; kei a koe hoki ahau hei whakaora i a koe, e ai ta Ihowa. 1:9 Na ka totoro mai te ringa o Ihowa, a ka pa ki toku mangai; a ka mea a Ihowa ki ahau, Nana, kua hoatu nei e ahau aku kupu ki tou mangai: 1:10 Titiro, no tenei ra i meinga ai koe e ahau hei whakatakoto tikanga ki nga iwi, ki nga kingitanga, hei unu atu, hei wahi iho, hei whakangaro, hei turaki iho, hei hanga, hei whakato.

Tangi 3:21 E whakahokia ake ana tenei e ahau ki toku ngakau, koia i tumanako ai ahau. 3:22 He mahi tohu na Ihowa te poto ai tatou, he kore no ana mahi aroha e mutu. 3:23 E hou tonu ana ratou i tenei ata, i tenei ata; he nui tou pono.

Ehekiera 36:26 Ka hoatu ano e ahau he ngakau hou ki a koutou, ka hoatu ano e ahau he wairua hou ki roto ki a koutou; ka tangohia ano e ahau te ngakau kohatu i roto i o koutou kikokiko, a ka hoatu he ngakau kikokiko ki a koutou. 36:27 Na ka hoatu e ahau toku wairua ki roto ki a koutou, a ka meinga koutou e ahau kia haere i runga i aku tikanga, ka puritia ano e koutou aku ritenga, ka mahia.

Raniera 3:16 I whakahoki a Hataraka, a Mehaka, a Apereneko, i mea ki te kingi, E Nepukaneha, kahore a matou maharahara ki te whakahoki kupu ki a koe mo tenei mea. 3:17 Ki te penatia, e taea ano e to matou Atua, e karakiatia nei e matou, te whakaora i a matou i roto i te omu he mura rawa nei te ngiha, ina, ka whakaorangia ano matou e ia i tou ringa, e te kingi. 3:18 Otiia ka kore, kia mohio koe, e te kingi, e kore matou e mahi ki ou atua, e kore ano e koropiko ki te whakapakoko koura kua tu na i a koe.

Hohea 6:6 Ko taku hoki i pai ai ko te tohu tangata, haunga te patunga tapu: ko te matau ki te Atua, pai ake i nga tahunga tinana.

Hoera 2:28 Na, tenei ake ka ringihia e ahau toku wairua ki nga kikokiko katoa, a e poropiti a koutou tama, a koutou tamahine, ka moemoea o koutou kaumatua, a ka kitea te kitenga e a koutou taitamariki. 2:29 I aua ra ano ka ringihia e ahau toku wairua ki nga pononga tane, ki nga pononga wahine. 2:30 Ka hoatu ano e ahau he mea whakamiharo i te rangi, i te whenua, he toto, he kapura, he pou paowa. 2:31 Ka rere ke te ra, ka pouri, ka whakatoto te marama, i te mea kiano i puta mai te ra nui, te ra wehi o Ihowa. 2:32 Na, ko te hunga katoa e karanga ana ki te ingoa o Ihowa, ka mawhiti: no te mea hei Maunga Hiona, hei Hiruharama, etahi e mawhiti ana, pera me ta Ihowa i ki ai, a i roto ano i nga morehu etahi e karangatia ana e Ihowa.

Amoho 5:24 Engari kia huri mai te whakawa ano he wai, te tika ano he awa nui.

Oparia 1:15 Kua tata hoki te ra o Ihowa ki nga tauwi katoa; ka rite ki tau i mea ai ka meatia ki a koe; ka hoki tau utu ki runga ki tou mahunga.

Hona 2:6 I haere ahau ki raro ki nga take o nga maunga; kopia ana ahau e te whenua me ona tutaki ake ake; heoi whakaputaina ake ana e koe toku ora i roto i te poka, e Ihowa, e toku Atua. **2:7** I te hemonga o toku wairua i roto i ahau, i mahara ahau ki a Ihowa: i tae atu ano taku inoi ki a koe ki tou temepara tapu. **2:8** Ko te hunga e pupuri ana i nga mea tekateka noa e whakarere ana i te atawhai mo ratou. **2:9** Ko ahau ia ka mea patunga tapu ki a koe i runga i te reo whakawhetai; ka whakamana e ahau aku kupu taurangi. Na Ihowa te whakaoranga.

Mika 6:8 Kua whakaaturia e ia ki a koe, e te tangata, te mea pai; a he aha ta Ihowa e rapu nei ki a koe, heoi ano ko te whakawa tika, ko te pai ki te tohu tangata, ko te whakaiti me te haere tahi i tou Atua?

Nahumu 1:2 He Atua hae a Ihowa, he rapu utu; he rapu utu a Ihowa, a ki tonu i te riri; e rapu utu ana a Ihowa i ona hoariri, a e rongoatia ana e ia he riri mo ona hoariri. **1:3** He puhoi a Ihowa ki te riri, he nui tona kaha, e kore rawa e whakaharakoretia e ia te tangata hara. Ko to Ihowa ara kei te tukauati, kei te paroro, ko nga kapua te puehu o ona waewae.

Hapakuku 3:17 Ahakoa kore te piki e kopuku, kore nga waina e whai hua; ka he te mahi oriwa, kahore hoki nga mara e whai kai; ko nga hipi poto ake i roto i nga taiepa, kahore hoki he kau i roto i nga taiepa kau: **3:18** Otiia ka koa ahau ki a Ihowa, ka whakamanamana ki te Atua o toku whakaoranga. **3:19** Ko Ihowa, ko toku Ariki, toku kaha, ka meinga e ia oku waewae kia rite ki o te hata, ka meinga ano ahau e ia kia takahi i runga i oku wahi tiketike. Ki te tino kaiwaiata i runga i aku mea whakatangi.

Tepania 3:17 Kei roto a Ihowa, tou Atua, i a koe, a he nui ia, mana e whakaora; ka koa ia, ka hari ki a koe; ka ata noho ia i runga i tona aroha, ka whakamanamana ia, ka waiata ki a koe.

Hakai 1:4 Ko ta koutou wa ianei tenei, e mea ma, e noho ai i o koutou whare kua oti nei to roto hipoki, i te mea he ururua tenei whare? **1:5** Na ko te kupu tenei a Ihowa o nga mano, Whakaaroa o koutou ara. **1:6** He nui ta koutou i whakato ai, he iti ta koutou i mau mai ai; e kai ana, heoi kahore e makona; e inu ana, te ngata i te wai; e kakahu ana i o koutou, te mahana tetahi; e riro ana i te kaimahi te moni mo tana mahi, a whaowhina ana e ia ki roto ki te putea koputaputa. **1:7** Ko te kupu tenei a Ihowa o nga mano, Whakaaroa o koutou ara.

Hakaraia 12:10 Ka ringihia ano e ahau te wairua o te aroha noa, o nga inoi ki runga ki te whare o Rawiri, ki nga tangata o Hiruharama, a ka titiro ratou ki ahau ki ta ratou i wero ai, ka tangi ano ki a ia, me te mea e tangi ana ki tana huatahi, ka pouri ano ki a ia, me te mea e pouri ana ki tana matamua.

Maraki 4:2 Ki a koutou ia e wehi na i toku ingoa ka ara ake te ra o te tika, he whakaora mate hoki i runga i ona parirau; a ka puta mai koutou, ka tupekepeke ano he kuao kau no te turanga kau. **4:3** Ka takatakahia ano e koutou te hunga kino; ka rite hoki ratou ki nga pungarehu i raro i nga kapu o o koutou waewae i te ra e mahi ai ahau, e ai ta Ihowa o nga mano.

Matiu 28:18 Na ka haere mai a Ihu, ka korero ki a ratou, ka mea, Kua tukua katoatia mai ki ahau te mana i te rangi, a i runga i te whenua. **28:19** Na reira haere, meinga hei akonga nga iwi katoa, iriiria i runga i te ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua tapu: **28:20** Akona ratou kia mau ki nga mea katoa i whakahaua e ahau ki a koutou: na, ko ahau tena hei hoa mo koutou i nga ra katoa, a te mutunga ra ano o te ao. Amine. (aiōn g165)

Maka 1:14 Na, i muri i a Hoani i tukua ai ki te herehere, ka haere a Ihu ki Kariri, ka kauwhau i te rongopai o te Atua, **1:15** Ka mea, Kua rite tenei te wa, kua tata hoki te rangatiratanga o te Atua: ripeneta, whakaponohia te rongopai. **1:16** Na, i a ia e haere ana i te taha o te moana o Kariri, ka kite i a Haimona raua ko tona teina, ko Anaru, e maka ana i te kupenga ki te moana: he kaihao ika hoki raua. **1:17** Na ka mea a Ihu ki a raua,

Haere mai i muri i ahau, a maku korua e mea hei kaihao tangata. **1:18** A mahue tonu ake i a raua nga kupenga, aru ana i a ia.

Ruka 4:18 Kei ahau te wairua o te Ariki, nana nei hoki ahau i whakawahi, hei kauwhau i te rongopai ki te hunga rawakore; kua tonoa ahau e ia ki te kauwhau ki nga herehere, kia haere noa, ki nga matapo kia titiro, ki te tuku i te hunga e maru ana kia haere noa atu,

Hoani 3:16 Koia ano te aroha o te Atua ki te ao, homai ana e ia tana Tama kotahi, kia kahore ai e ngaro te tangata e whakapono ana ki a ia, engari kia whiwhi ai ki te ora tonu. (aiōnios g166) **3:17** Kihai hoki te Atua i tono mai i tana Tama ki te ao ki te whakahe i te ao; engari kia ora ai te ao i a ia.

Mahi 1:7 Na ko tana meatanga ki a ratou, Ehara ma koutou te mohio ki nga taima, ki nga wa ranei, kua whakaritea e te Matua mana ake te tikanga. **1:8** Otiia ka riro he kaha i a koutou, ina haere mai te Wairua Tapu ki runga ki a koutou: a hei kaiwhakaatu koutou moku ki Hiruharama, ki Huria katoa, ki Hamaria hoki, a tae noa ki te pito whakamutunga o te ao.

Roma 11:32 Kua oti hoki te katoa te kopani e te Atua ki roto ki te whakateka, he mea kia tohungia ai e ia te katoa. (eleēsē g1653) **11:33** Ano te hohonu, te hua ngatahi hoki o te whakaaro o te Atua me tona mohio! e kore ana tikanga e taea te rapu, ona huarahi te whakataka! **11:34** Ko wai hoki te mohio ana ki te hinengaro o te Ariki? ko wai hoki tona hoa whakatakoto whakaaro? **11:35** Ko ta wai hoki kua matua hoatu ki a ia, a ka whakahokia mai he utu ki a ia? **11:36** Ko nga mea katoa nei hoki, nana, a kei runga ano i a ia, a e ahu ana hoki ki a ia: mona te kororia ake tonu atu. Amine. (aiōn g165)

1 Koriniti 6:9 Tena ranei kahore koutou i te matau, e kore te hunga whakahere he e whiwhi ki te rangatiratanga o te Atua? Kei tinihangatia koutou; e kore te hunga moepuku, te hunga karakia whakapakoko ranei, te hunga puremu, te hunga whakawahine, te hunga ranei e mea ana i te tane hei wahine, **6:10** Nga tangata tahae, nga tangata apo, nga haurangi, te hunga taunu, te hunga hao taonga ranei, e whiwhi ki te rangatiratanga o te Atua. **6:11** He pera hoki etahi o koutou i mua; otira kua horoia koutou, kua whakatapua, kua whakatikaia i runga i te ingoa o te Ariki, o Ihu Karaiti, he meatanga na te Wairua o to tatou Atua.

2 Koriniti 5:17 Na ki te mea kei roto i a te Karaiti tetahi, he mahinga hou ia: kua pahemo nga mea tawhito, na kua hou nga mea katoa. **5:18** Ko te putake ia o nga mea katoa ko te Atua, i hohou nei i ta tatou rongo ki a ia i runga i a te Karaiti, a homai ana e ia ki a matou te minitanga o te houhanga rongo; **5:19** Ara, i roto te Atua i a te Karaiti e hohou ana i ta te ao rongo ki a ia, kore ake e whakairia ki a ratou o ratou he; a kua tukua mai ki a matou te kupu mo te houhanga rongo. **5:20** Na he karere matou na te Karaiti, me te mea ano ko te Atua tenei kei roto i a matou e karanga ana; ko matou hei whakakapi mo te Karaiti ki te tohe atu kia koutou, kia hohia ta koutou rongo ki te Atua. **5:21** Ko ia, kihai nei i matau ki te hara, meinga ana hei hara mo tatou, kia meinga ai tatou ko te tika o te Atua i roto i a ia.

Karatia 1:6 Miharo tonu ahau ki te hohoro o to koutou nekehanga atu i te kaikaranga o koutou i runga i te aroha noa o te Karaiti ki tetahi rongopai ke: **1:7** Ehara nei ia i te mea ke atu; engari tena tetahi hunga e whakarururu ana i a koutou, e mea ana kia whakaputaia ketia te rongopai o te Karaiti.

Epeha 2:1 Me koutou ano nana i whakaora, i te mea he tupapaku i nga he, i nga hara, **2:2** I haereera ra e koutou i mua i runga i ta tenei ao tikanga, i ta te rangatira o te kaha o nga kapua, o te wairua e mahi nei inaianei i roto i nga tama a te tutu. (aiōn g165) **2:3** Ara i era hoa o tatou katoa i mua, i a tatou e noho ana i runga i nga hiahia o to tatou kikokiko, e mahi ana i nga mea e paingia ana e te kikokiko, e te whakaaro, i te maoritanga hoki he tamariki na te riri, he pera me era atu. **2:4** Ko ta te Atua ia tenei, ranea rawa hoki tana mahi tohu, nui atu tona aroha i arohaina mai ai tatou e ia, **2:5** I te mea he tupapaku tatou i nga he, whakaorangia ngatahitia ana tatou e ia me te Karaiti, he aroha noa i whakaorangia ai koutou; **2:6** A whakaarahia ngatahitia ana e ia, whakanohoia ngatahitia ana ki nga wahi o te rangi i roto i a Karaiti Ihu: **2:7** Kia whakakite ai e ia i nga wa e haere ake nei te hira o te taonga o tona aroha noa, i a ia ka manaaki i

a tatou i roto i a Karaiti Ihu. (aiōn g165) 2:8 Na te aroha noa hoki koutou i whakaorangia ai i runga i te whakapono; ehara ano hoki tenei i te mea no koutou: he mea homai noa na te Atua: 2:9 Ehara i nga mahi, kei whakamanamana te tangata. 2:10 He mahinga hoki tatou nana, he mea hanga i roto i a Karaiti Ihu mo nga mahi pai i whakaritea e te Atua i mua hei haereenga mo tatou.

Piripai 3:7 He ahakoa ra, ko nga mea i waiho ra e ahau hei taonga ki ahau, kua kiia ake e ahau hei taonga ki ahau, kua kiia ake e ahau hei rukenga, i te mea ka whakaaro nei ki a te Karaiti. 3:8 Ae ra kiia iho e ahau nga mea katoa hei rukenga, i te mea ka whakaaro nei ki te pai whakaharaha o te matauranga ki a Karaiti Ihu, ki toku Ariki: he whakaaro nei ki a ia i riro ai ena mea katoa oku ki te kore, ae ra kiia iho e ahau hei paru, kia whiwhi ai ahau ki a te Karaiti; 3:9 Kia kitea ai hoki kei roto ahau i a ia, kahore he tika oku ake, ara he tika i te ture, engari ko tera e na runga ana mai i te whakapono ki a te Karaiti, ko te tika a te Atua na te whakapono.

Korohe 1:15 Ko ia nei te ahua o te Atua e kore nei e kitea atu, ko te whanau matamua o nga mea hanga katoa. 1:16 Nana hoki nga mea katoa i hanga, nga mea i te rangi me nga mea i te whenua, nga mea e kitea ana me nga mea kahore e kitea, ahakoa torona, ahakoa kawanatanga, ahakoa rangatiratanga, ahakoa mana: nana, a mona te hanganga o nga mea katoa. 1:17 No mua ano hoki ia i nga mea katoa, nana ano hoki nga mea katoa i mau ai; 1:18 Ko ia ano te o te tinana, ara o te hahi: ko ia te timatanga, ko te whanau matamua i roto i te hunga mate; kia waiho ai ia hei tuatahi i roto i nga mea katoa. 1:19 Ko ta te Matua tera i pai ai, kia noho te huanga o nga mea katoa ki roto ki a ia; 1:20 Kia ma roto ai i a ia he houhanga rongu mo nga mea katoa ki a ia, kua mau nei i a ia te rongu i nga toto o tona ripeka; ae ra ma roto i a ia, ahakoa he mea no te whenua, ahakoa he mea no te rangi.

1 Teharonika 4:1 Heoi, e oku teina, he mea tenei na matou, he whakahau ki a koutou i roto i te Ariki, i a Ihu, kua riro atu na hoki ta matou i a koutou, a e meinga na hoki e koutou, ara te tikanga mo ta koutou haere, mo ta koutou whakamanawareka atu ki te Atua, n a, kia tino hira rawa tera a koutou. 4:2 E matau ana hoki koutou ki nga tikanga i whakatakotoria atu e matou ki a koutou i roto i te Ariki, i a Ihu. 4:3 Ko ta te Atua hoki tenei e pai ai, ara ko to koutou whakatapunga, kia mawehe koutou i te moepuku. 4:4 Kia matau koutou katoa ki tona tinana, ki tona tinana, kia mau i runga i te tapu, i te honore. 4:5 Kua i runga i te toronga o te hiahia, kei rite ki nga tauwi kahore nei e matau ki te Atua.

2 Teharonika 3:6 Na, ko ta matou whakahau atu tenei ki a koutou, e oku teina, i runga i te ingoa o to tatou Ariki, o Ihu Karaiti, mawehe ke i nga teina katoa e he ana te whakahaere, kahore nei e rite ki a matou whakarereinga iho i roto i a ratou. 3:7 E matau na hoki koutou ki nga mea e tika ai ta koutou whakarite ki a matou: kihai hoki i he ta matou whakahaere i roto i a koutou; 3:8 Kihai hoki matou i kai noa i te taro i te ringa o tetahi tangata, engari i roto i te mahi nui, i te uaua, me te mahi tonu i te ao, i te po, kei whakataimahatia e matou tetahi o koutou. 3:9 Ehara ra i te mea kahore o matou take, engari kia meinga ai matou hei tauria mo koutou, kia rite ai ta koutou ki ta matou. 3:10 Ana hoki i a matou e noho ana i a koutou, ko ta matou whakahau tenei ki a koutou, ki te kore tetahi e pai ki te mahi, kua ia e tukua kia kai.

1 Timoti 2:1 Na, ko taku whakahau tenei i te tuatahi o nga mea katoa, kia puta nga inoi, nga karakia, nga inoi wawao, nga whakawhetai, mo nga tangata katoa; 2:2 Mo nga kingi, mo te hunga whai mana katoa hoki: kia ata noho marie ai tatou i runga i nga whakaaro karakia, i nga tikanga mahara katoa. 2:3 He mea pai tenei, he mea e manakohia ana i te aroaro o te Atua, o to tatou Kaiwhakaora; 2:4 Ko tana nei e pai ai ko nga tangata katoa kia ora, kia haere mai hoki ki te matauranga ki te pono. 2:5 Kotahi tonu te Atua, kotahi te takawaenga o te Atua, o nga tangata, ko ia ano he tangata, ara ko Karaiti Ihu;

2 Timoti 2:8 Kia mahara ki a Ihu Karaiti, i whakaarahia nei i te hunga mate, he uri no Rawiri, e ai ki taku rongopai: 2:9 Ko te mea ano ia i pangia ai ahau e nga mamae, a hereherea noatia iho, ano he tangata mahi kino; otira e kore ta te Atua kupu e herea. 2:10 Koia hoki ahau i whakaririka kau ai ki nga mea katoa he mea

mo te hunga whiriwhiri; kia whiwhi ai ratou ki te ora i roto i a Karaiti Ihu, ki te kororia mutungakore ano hoki. (aiōnios g166)

Taituha 2:11 Kua puta mai hoki te aroha noa o te Atua e ora ai nga tangata katoa, 2:12 Hei whakaako i a tatou, kia whakakahoretia e tatou te karakiakore me nga hiahia o te ao, kia noho whakaaro tatou, i runga ano i te tika, i te karakia pai, i tenei ao; (aiōn g165) 2:13 Me te tatari ano ki te mea whakahari e tumanakohia atu nei, ki te putanga kororia mai o to tatou Atua nui, o to tatou Kaiwhakaora ano hoki, o Ihu Karaiti; 2:14 I tuku nei i a ia mo tatou, hei hoko i a tatou i roto i nga kino katoa, hei horoi hoki i a tatou hei iwi mana ake, e ngakau nui ana ki nga mahi pai.

Pirimona 1:3 Kia tau te aroha noa ki a koutou, me te rangimarie, he mea na te Atua, na to tatou Matua, na te Ariki hoki, na Ihu Karaiti. 1:4 Tenei ahau te whakawhetai atu nei ki toku Atua, mau tonu toku mahara ki a koe i aku karakiatanga: 1:5 He rongono ki tou aroha, ki tou whakapono ki te Ariki, ki a Ihu, a ki te hunga tapu katoa; 1:6 Mo te whakahoatanga mai o tou whakapono kia whai mana, i runga i te matauranga ki nga pai katoa i roto i a koutou, he mea ki a Karaiti Ihu. 1:7 He nui hoki to matou koa, marie ana hoki te ngakau i tou aroha, no te mea e ora ana nga ngakau o te hunga tapu i a koe, e toku teina.

Hiperu 1:1 He maha nga wahi, he maha nga huarahi i korero ai te Atua i mua, ara nga poropiti, ki nga matua, 1:2 I enei ra whakamutunga na tana Tama ana korero ki a tatou, ko tana hoki tera i mea ai mana nga mea katoa, ko tana kaihanganga hoki tera o nga ao; (aiōn g165) 1:3 Ko ia te kanapatanga o tona kororia, te tino ahua o tona pumautanga, e whakau nei i nga mea katoa ki te kupu o tona kaha, ka oti i a ia ake ano te horoi o tatou hara, na noho ana ia i te ringa matau o te Nui i runga rawa;

Hemi 1:16 Kei whakapohehetia koutou, e oku teina aroha. 1:17 No runga nga homaitanga papai katoa, nga mea katoa e tino tika ana, he mea heke iho no te Matua o nga whakamarama, kahore nei ona putanga ketanga, kahore hoki he atarangi o te tauri. 1:18 Na tona hiahia ake ano tatou i whanau ai, he meatanga na te kupu o te pono, kia meinga ai tatou me he matamua mo ana mea i hanga ai.

1 Pita 3:18 Kotahi hoki whakamamaetanga o te Karaiti mo nga hara, te tika mo te hunga he, kia arahina ai tatou e ia ki te Atua, i whakamatea ko te kikokiko, i whakaorangia ia ko te wairua:

2 Pita 1:3 Kua homai na hoki e tona kaha Atua ki a tatou nga mea katoa mo te ora, mo te karakia pai, i te mea ka matau nei ki te Kaikaranga i a tatou i runga i te kororia, i te pai: 1:4 Na enei hoki i roto mai ai i a tatou nga kupu whakaari, he mea nui whakaharahara, he mea utu nui; ma enei hoki koutou ka whiwhi ai ki te ahua Atua, i a koutou ka mawhiti nei i te pirau i te ao, ara i to te hiahia.

1 Hoani 2:1 E aku tamariki nonohi, ka tuhituhi atu nei ahau i enei mea ki a koutou, kia kaua ai koutou e hara. A ki te hara tetahi, he kaikorero mo tatou kei te Matua, ko Ihu Karaiti, ko te tika: 2:2 Ko ia ano te whakamarie mo o tatou hara: ehara i te mea mo o tatou anake, engari mo o te ao katoa.

2 Hoani 1:7 He tokomaha hoki te hunga whakapohehe kua tae mai ki te ao, kahore nei i whakaae i haere mai a Ihu Karaiti i te kikokiko. Ko te kaiwhakapohehe tenei, ko te anatikaraiti.

3 Hoani 1:4 Kahore oku hari e nui atu ana i tenei, ara kia rongono ahau e haere ana aku tamariki i runga i te pono.

Hura 1:3 E nga hoa aroha, i ahau e takare tonu ana ki te tuhituhi ki a koutou mo to tatou whakaoranga tahi, i mea ahau me tuhituhi ki a koutou, me whakahauhau kia kaha te tohe ki te whakapono kua oti nei te tuku mai ki te hunga tapu. 1:4 Kua tomo puku mai hoki etahi tangata, ko era ano i tuhituhia i mua mo tenei whakataunga he, he hunga karakiakore, e whakaputa ke ana ratou i te aroha noa o to tatou Atua hei mea mo nga hiahia taikaha, a whakakahore ana ratou ki to tatou Ariki, ki a Ihu Karaiti, ko ia anake to tatou Ariki.

Whakakitenga 3:19 Ko aku e aroha nei, ka riria e ahau, ka whiua; na, kia ngakau nui koe, ripeneta hoki. 3:20 Na, tenei ahau te tu nei i te tatau, te patukituki nei: ki te whakarongo tetahi ki toku reo, a ka uaki i te

tatau, ka tomo atu ahau ki a ia, hei hoa kai mona, ko ia hoki hei hoa kai moku. 3:21 Ko te tangata i a ia te wikitoria, ka hoatu e ahau ki a ia kia noho ki toku taha ki runga ki toku torona, penei me ahau i ahau nei te wikitoria, kua noho ki te taha o toku Matua i runga i tona torona. 3:22 Ko te tangata he taringa tona, kia rongoa ia ki ta te Wairua e mea nei ki nga hahi.

Reader's Guide

Māori at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Māori at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Na te whakapono a Apherama i ngohengohe ai, i tona karangatanga kia haere ki te wahi meake riro i a ia hei kainga; a haere ana ia, te matau ki te wahi e haere ai ia.
- Hiperu 11:8

Israel's Exodus

Goshen

Egypt

Memphis

Jericho

Wilderness of Zin

Kadesh-barnea

Ezion-geber

Wilderness of Paran

Mt Sinai

Wilderness of Sin

Migdol

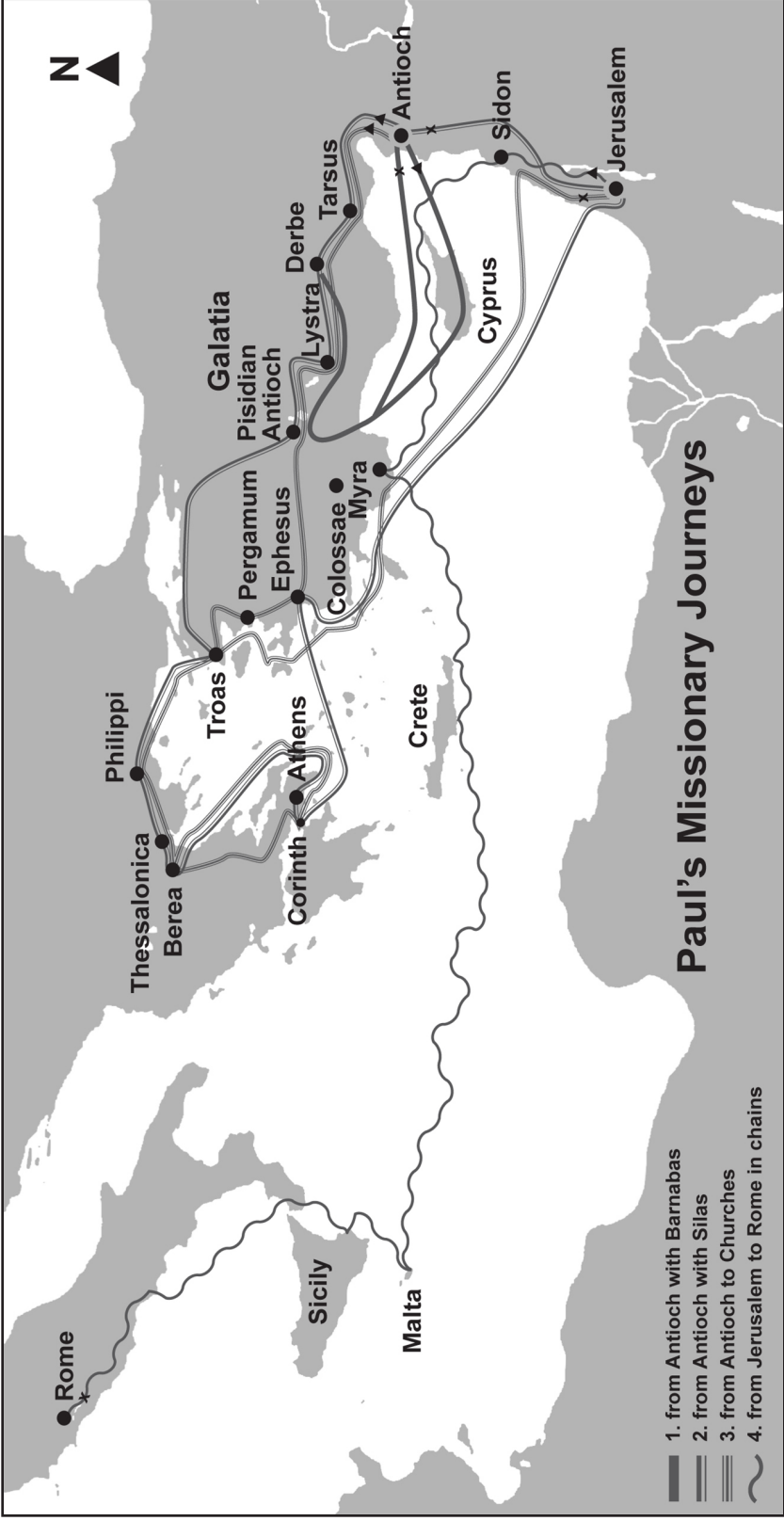
Midian / Jethro

Red Sea

A, i te tukunga o te iwi e Parao, kihai a Ihowa i arahi i a ratou na te huarahi i te whenua o nga Pirihitini, ahakoa tata tera: i mea hoki te Atua, Kei awangawanga te iwi, ua kite ratou i te pakanga, a ka hoki ki Ihipa: - Ekoruhe 13:17

Kihai nei hoki te Tama a te tangata i haere mai kia mahia he mea mana, engari kia mahi ia, kia tuku hoki i a ia kia mate hei utu mo nga tangata tokomaha. - Maka 10:45

Na Paora, na te pononga a Ihu Karaiti, i karangatia hei apotora, i motuhia ki te rongopai a te Atua, - Roma 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrdom in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyrdom in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19	
Where are we? ◀			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son	God's perfect fellowship	
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Māori at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

Na reira haere, meinga hei akonga nga iwi katoa, iiriia i runga i te ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua tapu: - Matiu 28:19